

А Л Е К С А Н Д Ъ Р Б Е Л Я Е В

ОСТРОВЪТ НА ИЗЧЕЗНАЛИТЕ КОРАБИ

НАРОДНА КУЛТУРА

ЮНОШЕСКИ РОМАНИ

АЛЕКСАНДЪР БЕЛЯЕВ
ОСТРОВЪТ НА ИЗЧЕЗНАЛИТЕ
КОРАБИ

Превод: Йосиф Събев

chitanka.info

ЧАСТ ПЪРВА

НА ПАЛУБАТА

Големият презокеански параход „Бенджамин Франклин“ беше готов да отплува от генуезкото пристанище. На брега бе настанало обичайното оживление, чуваха се виковете на разноезичната пъстра тълпа, а на парахода беше настъпила онази напрегната, нервна тишина, която неволно обхваща хората пред далечно пътуване. Само на третокласната палуба пътниците припряно се суетяха, размествайки и нагласявайки своите партушини. Пътниците от първа класа мълчаливо наблюдаваха от височината на своята палуба този човешки мравуняк.

Разтърсвайки въздуха, параходът изсвири за последен път. Матросите почнаха да вдигат подвижната стълба.

В този момент до стълбата бързо се приближиха двама души. Онзи, който вървеше отзад направи на моряците знак с ръка и те спуснаха стълбата.

Закъснелите пътници се качиха на палубата. Добре облеченият строен и широкоплещест млад човек, мушнал ръце в джобовете на широкото си палто, закрачи бързо към каютата. Гладко избръснатото му лице беше съвсем спокойно. Обаче наблюдателният човек би могъл да забележи по свитите вежди и ироничната усмивка на непознатия, че това спокойствие е привидно. След него, без да изостава нито крачка, вървеше възпълен човек на средна възраст. Бомбето му беше килнато назад. Потното му, повехнало лице изразяваше едновременно умора, удоволствие и напрегнато внимание, като на котка, която мъкне в зъбите си мишка. Той нито за миг не оваляше очи от своя спътник.

На палубата далече от стълбата стоеше млада девойка в бяла дреха. За миг очите ѝ се срещнаха с очите на къснелия пътник, който вървеше отпред.

Когато странната двойка отмина, девойката в бяло, мис Кингман, чу как морякът, който вдигаше стълбата, каза на своя другар, като кимна към отдалечаващите се пътници:

— Видя ли? Старият познат Джим Симпкинс, нюйоркски полицаи, пак е хванал някакъв мошеник.

— Симпкинс ли? — отговори другият моряк. — Той по дребен дивеч не ходи на лов.

— Да, и виж как е облечен. Сигурно е специалист по банковите каси, ако не и по-лошо.

На мис Кингман ѝ стана страшно. На един параход с нея ще пътува през целия път до Ню Йорк престъпник, може би убиец. Досега тя беше виждала само по вестниците портретите на тези тайнствени и страшни хора.

Мис Кингман се качи бързо на горната палуба. Тук, сред хората от нейния кръг, на това недостъпно за обикновените смъртни място, тя се чувствуваше в относителна безопасност. Облегна се в удобното плетено кресло и потъна в бездейно съзерцание — най-добрия дар на морските пътешествия за нервите, изморени от градската суета. Тентата прикриваше главата ѝ от палещите лъчи на слънцето. Над нея тихо се поклащаха листата на палмите, посадени в широки качета между креслата. Някъде отстриани се носеше ароматният мирис на скъп тютюн.

— Престъпник. Кой би помислил? — прошепна мис Кингман, спомняйки си срещата при стълбата. И за да се отърси окончателно от неприятното впечатление, тя извади малка изящна табакера от слонова кост, японска изработка, с изрязани върху капака цветя, и запуши египетска цигара. Синята струйка дим се проточи нагоре към палмовите листа.

Параходът излизаше от пристанището, маневрирайки. Той сякаш стоеше на едно място, а се движеха окръжаващите го декори с помощта на въртяща се сцена. Цяла Генуа се обърна към парахода, като че ли желаше да се покаже за последен път на отпътуващите. Белите къщи прибягваха от хълмовете и се трупаха до брега като стадо овци на водопой. А над тях се извисяваха жълто-кафявите върхове на планините със зелените петна на градините и пиниите. Но ето някой смени декорите. Откри се целият залив — синя огледална повърхност с кристална прозрачна вода. Белите яхти сякаш бяха потопени в къс от синьо небе, паднало на земята — толкова ясно се виждаше целият кораб през прозрачната вода. Безбройните рибни пасажи шареха между жълтеникавите камъни и ниските водорасли на бялото пясъчно дъно. Постепенно водата ставаше все по-синя, докато скри дъното...

— Хареса ли ви каютата, мис?

Мис Кингман се огледа. Пред нея стоеше капитанът, който смяташе, че е негово задължение да оказва по-голямо внимание на „най-скъпите“ пътници.

— Благодаря, мистър...

— Браун.

— Мистър Браун, отлично е. Ще се отбием ли в Марсилия?

— Ню Йорк е първата спирка. Но може би ще спрем за няколко часа в Гибралтар. Вие искате да отидете в Марсилия ли?

— О, не — бързо и даже с уплаха отговори мис Кингман. — Европа ми дотегна до смърт. — И като помълча, тя запита: — Кажете, капитане, сред нас на парахода... има ли някой престъпник?

— Какъв престъпник?

— Някакъв арестуван...

— Възможно е те да са даже неколцина. Обикновено нещо. Защото тези хора имат обичай да се спасяват от европейското правосъдие в Америка, а от американското — в Европа. Но полицаите проследяват и връщат в родината им тези заблудени овце. В присъствието им на парахода няма нищо опасно — можете да бъдете съвършено спокойна. Довеждат ги без окови, за да не обръщат внимание на пътниците. Но в каютата веднага им поставят на ръцете белезници и ги приковават към леглото.

— Но това е ужасно! — възкликна мис Кингман.

Капитанът вдигна рамене.

Нито капитанът, нито даже самата мис Кингман осъзнаваха смътното чувство, което предизвика това възклицание. Ужасно е, че оковават хората във вериги като диви зверове. Така мислеше капитанът, макар и да намираше, че това е разумна предпазна мярка.

Ужасно е, че този млад човек, който толкова малко приличаше на престъпник и с нищо не се отличаваше от хората от нейния кръг, ще седи през целия път окован в задушната каюта. Ето смътната подсъзнателна мисъл, която развълнува мис Кингман.

И като смукна силно от цигарата, тя потъна в мълчание.

Капитанът се отдалечи незабелязано от мис Кингман. Свежият морски вятър си играеше с края на белия й копринен шал и с кестенявите й къдрици.

Добре и тук, на няколко мили от пристанището, достигаше ароматът на цъфтящите магнолии като последен поздрав от генуезкия

бряг. Гигантският параход неуморно пореше синята повърхност, оставяйки зад себе си дълга вълниста следа. А вълни-тегели бързаха да зашият раната върху копринената морска шир.

БУРНА НОЩ

— Шах. Мат.

— О, акула да ви погълне! Майсторски играете, мистър Гатлинг — каза прочутият нюйоркски полицай Джим Симпкинс и с досада се почеса зад дясното ухо. — Да, играете отлично — продължи той. — Но аз все пак играя по-добре от вас. Вие ме надиграхте на шах, затова пък какъв великолепен мат ви устройх аз, Гатлинг, в Генуа, когато вие като шахматен цар се излежавате в най-отдалеченото кътче на разрушената къща! Вие искахте да се скриете от мен! Напразно! Джим Симпкинс ще ви намери на дъното на морето. Ето ви и мат. — И като се облегна самодоволно, той запуши цигара.

Реджиналд Гатлинг вдигна рамене.

— Вие имахте твърде много пионки. Вдигнахте на крак цялата генуезка полиция и водехте правилна обсада. Нито един шахматист не ще спечели партията, ако има само фигурата на царя срещу всички фигури на противника. И освен това, мистър Джим Симпкинс, нашата игра още... не е свършила.

— Мислите ли? Тази верижка още ли не ви е убедила? — И полицаят докосна леката, но здрава верига, с която лявата ръка на Гатлинг беше прикована към металическия прът на леглото.

— Вие сте наивен като много гениални хора. Нима веригите са логическо доказателство? Впрочем да не се впускаме във философствване.

— И да възобновим играта. Аз искам реванш — завърши Симпкинс.

— Едва ли ще ни се удаде. Клатушкането се усилва и може да разбърка фигурите, преди да свършим играта.

— Как да ви разбирам, също в преносен смисъл ли? — запита Симпкинс, нареждайки фигурите.

— Както желаете.

— Да, люлее здраво — и той направи един ход.

В каютата беше задушно и горещо. Тя се намираще под ватерлинията, близо до машинното отделение, което като мощно сърце

тресеше стените на близките каюти и ги изпълваше с ритмичен шум. Играчите потънаха в мълчание, старейки се да запазят равновесието на шахматната дъска.

Клатушкането се усилваше. Бурята бушуваше не на шега. Параходът се наклоняваше на лявата страна и бавно се издигаше. После пак... Още веднъж... Като пиян...

Шахматните фигури се разпиляха. Симпкинс падна на пода. Гатлинг беше задържан от веригата, чиято „гривна“ болезнено се впи в китката му.

Симпкинс изруга и седна на пода.

— Тук е по-устойчиво. Знаете ли, Гатлинг, не ми е добре... от това... морската болест. Никога още не съм преживявал такова клатушкане. Лягам. Но... няма ли да избягате, ако ми стане по-лошо?

— Непременно — отговори Гатлинг, разполагайки се върху леглото. — Ще скъсам верижката и ще избягам... ще се хвърля във вълните. Предпочитам компанията на акулите...

— Шегувате се, Гатлинг — Симпкинс се добра пълзешката до леглото и с охкане легна.

Ала не успя да се изтегне — страшният тласък, който разтърси целия параход, отново го събори от леглото. Корабът се изпълни с трясък, звън, шум, вой. Отгоре се чуваха викове и тропот. Заглушавайки целия този разногласен шум, изведнъж тревожно зави сирената със сигнал: „Всички на палубата!“

Симпкинс превъзможна умората и слабостта и като се държеше за стените, тръгна към вратата. Той беше смъртно изплашен, но се стараше да прикрие това от спътника си.

— Гатлинг! Там нещо се е случило. Ще отида да видя. Извинете, но трябва да ви заключа! — извика Симпкинс.

Гатлинг презрително погледна полицая и нищо не отговори.

Клатушкането продължаваше, но и така можеше да се забележи, че носът на парахода бавно потъва.

След няколко минути на вратата се показва Симпкинс. От мушамата му се стичаха потоци вода. Лицето му беше изкривено от ужас, който той вече не се опитваше да скрие.

— Катастрофа... Потъваме... Параходът е пробит... Макар никой нищо да не знае със сигурност... Подготвят лодките... дадена е заповед да се слагат спасителните пояси... Но още никого не пускат в

лодките. Казват, че корабът имал някакви прегради и може би още няма да потъне, ако нещо направят, дявол знае що... А пътниците се бият с моряците, които ги пъдят от лодките... Но аз, аз какво да правя? — закрещя той, нахвърляйки се върху Гатлинг, сякаш той беше виновен за всичките му злополуки. — Аз какво да правя? Себе си ли да спасявам, или да следя вас? Ние можем да се окажем в различни лодки и вие сигурно ще избягате.

— А нима това не ви успокоява? — запита с насмешка Гатлинг, сочейки верижката, с която беше прикован.

— Не мога да остана с вас, дявол да го вземе.

— С една дума, искате да спасите себе си, мене и десетте хиляди долара, които са ви обещали за моето залавяне. Съчувствувам на затрудненото ви положение, но с нищо не мога да ви помогна.

— Можете, можете... Слушайте, драги! — И гласът на Симпкинс стана угоднически. Той цял се сви като просяк, който моли за подаяние. — Дайте ми дума... дайте ми само дума, че няма да ми избягате на брега, и аз веднага ще махна белезниците от ръцете ви... дайте ми само дума. Аз ви вярвам.

— Благодаря за доверието. Но никаква дума не давам. Или не: ще избягам при първа възможност. Такава дума мога да ви дам.

— О!... Я го виж ти какъв е?... А ако ви оставя тука, твърдоглавецо? — И без да чака отговор, Симпкинс хукна към вратата. Като се хващаше за стената и падаше, той се измъкна по стръмната стълба на палубата, която въпреки нощта беше ярко осветена от електрически лампи. В лицето го плисна дъждовната завеса, разлюляна от бурния вятър. Кърмата на кораба се издигаше над водата, а носът се заливаше от вълните. Симпкинс огледа палубата и разбра, че дисциплината, която все още съществуваше преди няколко минути, беше повалена като лека преграда от онова първобитно, животинско чувство, което се нарича инстинкт за самосъхранение. Изискано облечените мъже, които до вчера с галантна любезност правеха дребни услуги на дамите, сега тъпчеха телата на тези дами, пробивайки си с юмруци път към лодките. Побеждаваше най-силният. Звукът на сирената се сливаше с нечовешкия рев на обезумялото стадо двуноги зверове. Мяркаха се стъпкани тела, разкъсани трупове, парчета от дрехи.

Симпкинс се обърка, кръвта нахлу в главата му. Имаше момент, когато сам беше готов да се юрне в тълпата. Но мярналата се даже и тогава мисъл за десетте хиляди долара го задържа. Той се изтърколи като кълбо по стълбата, втурна се в каютата, падна, претърколи се към вратата, добра се пълзешком до леглото и мълчаливо, с треперещи ръце свали белезниците на арестувания.

— На палубата! — полицаят пропусна напред Гатлинг и го последва.

Когато се изкачиха на палубата, Симпкинс закрепя в безсилна ярост: палубата беше празна. Върху грамадните вълни, осветени от илюминаторите, се мяркаха последните лодки, препълнени с хора. Не можеше и да се мисли, че ще ги стигне с плуване.

Бордовете на лодките бяха покрити от ръцете на давещите се. Удари от ножове, юмруци и весла, револверни куршуми се сипеха от лодките върху главите на нещастниците и вълните ги поглъщаха.

— Всичко това е заради вас! — закрепя Симпкинс, тресейки юмруци под носа на Гатлинг.

Но Гатлинг, без да обръща никакво внимание на полицаия, се приближи до борда и погледна надолу. До самия параход вълните подмятаха тяло на жена. Тя протягаше с последни усилия ръце и когато вълните я изтласкваха до парахода, напразно се опитваше да се залови за желязната обшивка.

Гатлинг хвърли наметката си и скочи зад борда.

— Искате да бягате ли? Ще отговаряте за това. — И като измъкна револвера си, Симпкинс го насочи в главата на Гатлинг. — Ще стрелям при първия ви опит да се отдалечите от парахода.

— Не говорете глупости, а хвърлете по-скоро единия край на въжето, идиот такъв! — викна в отговор Гатлинг и хвана за ръката потъващата жена, която вече губеше съзнание.

— И се разпорежда! — крещеше полицаият, неловко хвърляйки края на въжето: — Оскърбление на длъжностно лице при изпълнение на служебния му дълг.

Мис Вивиан Кингман дойде на себе си в каютата. Тя въздъхна дълбоко и отвори очи.

Симпкинс се поклони любезно.

— Позволете да ви се представя: агент Джим Симпкинс. А това е мистър Реджиналд Гатлинг, който, така да се каже, се намира под моя

опека.

Кингман не знаеше как да се държи в компанията на полицаия и престъпника. Тя, дъщерята на милиардер, трябваше да приеме обществото на тези хора. При това на един от тях беше задължена, той я беше спасил, трябваше да му благодари. Но да протегне ръка на престъпника? Не, не! За щастие тя е още твърде слаба и не може да движи ръката си... о, разбира се, не може. Тя мръдна ръка, без да я дига, и каза със слаб глас:

— Благодаря ви, вие ми спасихте живота.

— Това е дълг на всеки от нас — без да позира, отговори Гатлинг. — А сега трябва да си починете. Можете да бъдете спокойна, параходът се държи добре над водата и няма да потъне. — И като дръпна Симпкинс за ръката, каза: — Да вървим.

— На какво основание почнахте да се разпореждате с мене? — измърмори полицаят, обаче последва Гатлинг. — Не забравяйте, че вие сте арестуван, и че всяка минута мога да ви поставя белезниците и да ви лиша от свободата.

Гатлинг се приближи до Симпкинс и спокойно, но твърдо му каза:

— Слушайте, Симпкинс, ако не престанете да дрънкате глупости, ще ви хвана за яката, ето така, и ще ви хвърля зад борда като сляпо котенце заедно с автоматичния ви пистолет, така ми омръзна да го гледам пред очите си, както и вас самия. Разбирате ли? Скрийте веднага оръжието в джоба си и вървете подире ми! Трябва да приготвим за госпожицата закуска и да намерим бутилка хубаво вино.

— Дявол знае какво е това! Искате да ме направите камериерка и готвачка ли? Да й чистя обувките и да й подавам карфиците ли?

— Искам по-малко да дрънкате и повече да работите. Е, шавайте по-бързо!

СРЕД ВОДНАТА ПУСТИНЯ

— Кажете, мистър Гатлинг, защо корабът не потъна? — питаше мис Кингман, седнала редом с Гатлинг на огряната от утринното слънце палуба. Наоколо, докъдето виждаха очите, се разстиляше водната шир на океана като изумрудена пустиня.

— Съвременните океански параходи — отговори Гатлинг — имат вътрешни прегради или стени. При пробойна водата запълва само част от парахода, без да проникне по-нататък. И ако повредите не са много големи, параходът може да се държи на повърхността даже при големи пробойни.

— Но защо тогава пътниците напуснаха парахода?

— Никой не може да каже ще издържи ли параходът дотолкова, че да може да стои на повърхността. Погледнете: форщевенът е потънал във водата. Кърмата се е дигнала така, че се виждат перките на витлото. Палубата е наклонена под ъгъл почти тридесет градуса към повърхността на океана. Не е много удобно да се ходи по този наклон, но все пак е по-добре, отколкото да те подхвърлят вълните. Ние все пак се отървахме евтино. В парахода има грамадни запаси от провизии и вода. И ако течението не ни е отнесло твърде далече от океанските пътища, ние можем скоро да срещнем някой кораб, който ще ни прибере.

Обаче минаваха ден след ден, а синята пустиня оставаше все така мъртва. Симпкинс го заболяха очите да се вглежда в морската далечина.

Заредиха се еднообразни дни.

Мис Кингман скоро влезе в ролята на домакиня. Тя шеташе из кухнята, переше, поддържаше ред в столовата и „салона“ — малката уютна каюта, където те прекарваха вечерите, преди да си легнат.

Трудният въпрос, как да се държи с новите, чужди за нея хора, се разреши някак от само себе си. Към Симпкинс тя се отнасяше добродушно-иронично, а с Гатлинг установи прости, другарски отношения. Нещо повече, Гатлинг я интересуваше със загадъчността на своята съдба и натура. От чувство на такт тя не само никога не го

питаше за миналото му, но не допускаше да говори за това и Симпкинс, макар той да се опитваше не един път в отсъствието на Гатлинг да разкаже за неговото страшно „престъпление“.

Те с удоволствие разговаряха вечер при залез-слънце, когато тя свършваше работата в своето малко домакинство. Симпкинс стърчеше на своята постова кула, търсейки да зърне дим от параход; като вестител на спасение, на професионален триумф и на обещаната награда.

От тези разговори мис Кингман можа да се убеди, че нейният събеседник е образован, тактичен и възпитан. Общуването с остроумната мис Кингман, изглежда, доставяше голямо удоволствие и на Гатлинг. Тя си спомняше пътешествието по Европа и го украсяваше със смешки и неочаквани характеристики на видяното.

— Швейцария ли? Това е планинско пасище за туристи. Аз също съм обиколила цял свят, но ненавиждам тези преживни двуноги с пътеводител вместо опашка. Те сякаш предъкват с очи красотите на природата.

Везувий? Някакво си джудже, което дими с долнокачествената си цигара и си дава важност. Виждали ли сте планинската верига в Колорадо? Хъс Пик, Лонс Пик, Аранхо Пик — това са планини. Не говоря за такива гиганти като Монт Еверест, който има 8800 метра височина. В сравнение с тях Везувий е паленце.

Венеция? Там могат да живеят само жаби. Гондолиерът караше лодката все по главните канали, желаейки да ми покаже стоката откъм лицето, всичките тези дворци, статуи и други красоти, позеленели от влагата и от опулените очи на англичанките. Но аз му казах да ме откара в един от малките канали — не зная добре ли се изразих, но гондолиерът ме разбра и неохотно насочи гондолата в тесния канал. Искаше ми се да видя как живеят самите венецианци. А това е ужасно. Каналите са така тесни, че можеш да подадеш ръка на съседа си от срещната страна. Водата в каналите мирише на плесен, по повърхността плават портокалови кори и всякаква смет, която изхвърлят от прозорците. Слънцето никога не поглежда в тези каменни клисури. А децата, нещастните деца! Те няма къде да играят. Бледи, рахитични, те седят по прозорците, рискувайки да паднат в мръсния канал, и с недетска тъга гледат минаващата гондола. Аз даже не съм уверена дали могат да ходят.

— Но какво тогава ви хареса в Италия?

Тук разговорът им беше прекъснат по най-неочакван начин.

— Горе ръцете!

Те се огледаха и видяха пред себе си Симпкинс с револвер, насочен към гърдите на Гатлинг.

Полицаят отдавна се вслушваше в разговора им, очаквайки Гатлинг да заговори за своето престъпление. Като се убеди в невинността на разговора, Симпкинс реши да влезе в нова роля, на човек, който „предупреждава и предотвратява престъплението“.

— Мис Кингман — започна той надут, — мой служебен дълг и дълг на честен човек е да ви предупредя за опасността. Аз не мога да допускам повече тези разговори насаме. Длъжен съм да ви предупредя, мис Кингман, че Гатлинг е опасен престъпник. И опасен преди всичко за вас, жените. Той уби една млада лейди, оплитайки я отначало в мрежата на своето красноречие. Уби я и избяга, но беше заловен от мене, Джим Симпкинс — завърши той, като гледаше с гордост какъв ефект ще се получи.

Не може да се каже, че се получи онзи ефект, който очакваше.

Мис Кингман действително беше смутена, развълнувана и оскърбена, но по-скоро от неговото неочаквано и грубо нахълтване, отколкото от думите му.

А Реджиналд Гатлинг съвсем не приличаше на смазан от разобличението престъпник. С обикновеното си спокойствие той се приближи до Симпкинс. Въпреки насоченото към него дуло след кратка борба измъкна и отхвърли настрана револвера и тихо каза:

— Очевидно ви са малко десетте хиляди долара, които са ви обещали заради удоволствието на някои лица да ме видят на електрическия стол. Само присъствието на госпожицата ме възпира да се справя с вас, както заслужавате!

Свадата беше прекъсната от мис Кингман.

— Дайте ми дума — каза тя, като се приближи към тях и обръщайки се повече към Симпкинс, — че подобни сцени няма да се повтарят. За мен не се безпокойте, мистър Симпкинс, аз не се нуждая от опекунство. Отложете сметките си до времето, когато слезем на суша. Тук сме трима, само трима сред безкрайния океан. Кой знае какво ни чака още? Може би всеки от нас ще бъде необходим на другия в минута на опасност.

Става влажно, слънцето залезе. Време е да се прибираме. Лека
нощ!

И те се разотидоха по каютите си.

САРГАСОВО МОРЕ

Тази нощ Джим Симпкинс спа лошо. Той се въртеше на леглото в каютата си и се вслушваше в нещо. Все му се струваше, че Гатлинг е някъде наблизно, приближава се дебнешком, за да се разправи с него, да му отмъсти, може би да го убие. Ето, чува се нечии стъпки, някъде скръцна врата... Полицаят седна ужасен на леглото.

— Не, всичко е тихо, сторило ми се е... Дявол да го вземе, каква задушна нощ! И тия папатаци и комари мира не дават. Откъде се е взела всичката тази крилата сган сред океана? Или аз бълнувам, или сме близо до земя? Дали да изляза да се освежа?

Симпкинс не за първи път вече ходеше нощем да се „освежава“ в трюма на парахода, където се намираха запасите от консерви и вина.

Той благополучно се добра до мястото, промъквайки се опипом в тъмното по познатите проходи, и вече бе отпил солидна глътка ром, когато изведнъж чу някакъв странен шум. В този лабиринт беше трудно да се определи откъде идват звуковете. Сърцето му изстина в гърдите.

— Търси ме. Няма що, хубава игра на криеница. Само да не ме намери до сутринта. Тогава ще стане нужда да потърся застъпничеството на мис Кингман. — И Симпкинс почна да се промъква със затаен дъх към отдалечения ъгъл на трюма, почти до самата обшивка на парахода. Именно там, зад обшивката, се чу изведнъж шумът, сякаш някакво непознато морско чудовище, изплавало от дъното на морето, триеше грапавата си кожа о борда на парахода. Тайнствените звуци се чуваха все по-силно. И изведнъж Симпкинс усети как целият параход се поклати от лек тласък. Нито вълните, нито подводните скали можеха да го разлюлеят така. След първия тласък последваха още няколко, чу се и някакво глухо охкане.

Симпкинс беше обхванат от ледения ужас на далечните животински прадеди на човека: ужаса пред неизвестното. Тежко на онзи, който не съумее изведнъж да надвие този ужас: тогава слепите инстинкти гасят ума, парализират волята, самообладанието.

Симпкинс усети как във врата му духна хлад и косите на главата му щръкнаха. Струваше му се, че усеща напрежението във всеки косъм. С див рев, като се спъваше и падаше, той хукна нагоре към палубата.

Насреща му идваше Гатлинг. Забравил всичко освен страха пред неизвестното. Симпкинс едва ли не се хвърли в обятията на този, от когото току-що се спасяваше като мишка в дупка.

— Какво е това? — запита той със съскащ шепот (нервни спазми стискаха гърлото му) и хвана Гатлинг за ръката.

— Аз зная не повече от вас... Параходът се наклони леко на една страна, после се наклони носът и отново се издигна. Облякох се набързо и излязох да видя какво става.

Луната ярко осветяваше част от палубата. Пострадалият от аварията нос на парахода беше потопен във водата и палубата тук беше почти на равнището на водата.

Симпкинс остана горе, следейки Гатлинг, който прегледа цялата носова част на палубата.

— Странно, странно... Слезте тука, Симпкинс, не бъдете страхливец.

— Благодаря, но аз и отгук виждам добре.

— Симпкинс, вие ли сте? Какво се е случило там?

— Мис Кингман, моля ви да слезете тук — каза Гатлинг, като видя Вивиан, която слизаше надолу по палубата.

Тя се приближи до Гатлинг, а след нея се пристраши и Симпкинс. Присъствието на девойката го успокои.

— Полюбувайте се, мис!

В ярките лъчи на луната палубата се белееше. И на този бял фон се виждаха тъмни петна и следи. Като че някакво грамадно животно беше изпъзляло на палубата и направило полукръг, се бе смъкнало от десния борд, трошейки като сламки железните перила.

— Обърнете внимание: прилича на следа от тежък корем, който се е влачил по палубата. А от двете страни се виждат следи от лапи или по-скоро от плавници. Посетило ни е някакво неизвестно чудовище.

На Симпкинс пак му стана страшно и той незабелязано заотстъпва назад по полегатата палуба.

— А това какво е? Някакви растения, очевидно оставени от неизвестния посетител? — и мис Кингман вдигна от пода някакви водорасли.

Гатлинг разгледа внимателно водораслите и неодобрително поклати глава.

— Саргасум, групи кафяви водорасли... Да, няма съмнение! Това са саргасови водорасли. Ето къде ни е отнесло течението. Дявол да го вземе! Работата взема лош обрат. Трябва да обсъдим положението.

Тримата се изкачиха на горната палуба. Опасността ги сближи. Симпкинс вече не претендираше за своите „права“, разбра, че само знанията, опитът и енергията на Гатлинг можеха да ги спасят.

Най-вече полицаят се безпокоеше от неизвестното чудовище. На някакви си саргасови водорасли той не отдаде никакво значение.

— Какво мислите, Гатлинг, за нашия неканен гост? — запита Симпкинс, когато седнаха на плетените столове.

Гатлинг дигна рамене, продължавайки да върти в ръка водораслите.

— Това не е октопод, не е акула или някой друг от неизвестните обитатели на морето... Възможно е тук, в този тайнствен кът на Атлантическия океан, да живеят непознати за нас чудовища, някакви плезиозаври, запазени от прастари времена.

— А ако изведнъж излязат от водата и почнат да ни преследват?

— Ние трябва да сме готови за всичко. Но, признавам си, мене ме безпокои не толкова неизвестното чудовище, колкото тези листенца. — И той показва водораслите. — Параходът е все пак доста голям и здрав даже и за неизвестните гиганти на подводния свят. Те не могат да проникнат в нашите тесни каюти. Най-последно ние имаме оръжие. Но какво оръжие може да победи ей това? — и той пак показва водораслите.

— Какво страшно има в тези нищожни листенца? — запита Симпкинс.

— Страшното е, не сме попаднали в областта на Саргасово море, тайнственото море, което е разположено западно от Корво, един от Азорските острови. Това море заема площ шест пъти по-голяма от Германия. То е покрито цялото с гъст килим от водорасли. „Водорасли“ на испански е „саргаса“, оттук идва името на морето.

— Как така? Море сред океан? — запита мис Кингман.

— Този въпрос не са решили още и самите учени. Както трябва да ви е известно, топлото течение Гълфстрийм се насочва от проливите на Флорида на север към Шпицберген. Но по пътя течението се разделя и единият ръкав завива на юг до Азорските острови, върви към западните брегове на Африка, и накрая, описвайки полукръг, се връща към Антилските острови. Получава се топъл пръстен, в който се намира студена, спокойна вода — Саргасово море. Погледнете океана!

Всички погледнаха и бяха поразени: повърхността на океана лежеше пред тях неподвижна като застоял водоем.

Ни най-малка вълна, движение или плясък. Първите лъчи на изгряващото слънце осветяваха това странно, застинало море, което приличаше на плътен килим от бледозеленикави водорасли.

— Не искам да ви плаша, Симпкинс, но тежко на кораба, който попадне в този „казан с водорасли“, както Колумб е нарекъл Саргасово море. Даже и да е в изправност, витлото не би могло да работи. То ще намотае водораслите и ще спре. Водораслите могат да спрат и кораб с платна, те не дават възможност дори да се гребете. С една дума — здраво държат своята жертва.

— Какво ще стане с нас? — запита Симпкинс.

— Възможно е да стане същото, каквото и с други. Саргасово море е наречено гробище на корабите. Рядко някой сполучва да се измъкне оттук. Ако хората не умрат от глад, жажда или жълта треска, те живеят докато корабът им потъне от тежестта на нарасналите полипи или от напълване с вода. И морето бавно приема новата жертва.

Мис Кингман слушаше внимателно.

— Ужасно! — прошепна тя, вглеждайки се в застиналата зелена повърхност.

— Във всеки случай ние се намираме в по-добри условия, отколкото много наши предшественици. Параходът се държи добре на повърхността. Може би ще сполучим да запушим пробива и да изпомпаме водата. Запасите от продукти ще стигнат за трима ни за няколко години.

— Години! — извика Симпкинс, като подскочи от стола.

— Да, драги Симпкинс, възможно е да ви се наложи няколко години да чакате обещаната награда. Кураж, Симпкинс.

— Плюя аз на наградата, само да мога да се измъкна от тази проклета пихтия!

... Заточиха се еднообразни, мъчителни, знойни дни. Облаци от насекоми се виеха над това застояло блато. Нощем папатаците им пречеха да спят. Понякога мъглата се спускаше над морето като погребален саван.

На парахода за щастие имаше богата библиотека. Мис Кингман четеше много. Вечер всички се събираха в големия разкошен салон. Вивиан пееше и свиреше на рояла. И все по-често Симпкинс почна да идва на тези вечерни събирания с бутилка вино: от мъка той почна да пие.

Стана нужда Гатлинг да заключи склада с вината. Симпкинс се опита да възрази, но Гатлинг беше неумолим.

— Само това ни липсваше, да се занимаваме и с пиански бълнувания. Разберете, глупави човече, че ако не ви спра, скоро ще загинете.

Симпкинс трябваше да се подчини.

В ЦАРСТВОТО НА МЪРТВИТЕ

Изглеждаше, че параходът стои неподвижно. Но някакво бавно течение видимо го влачеше към средата на Саргасово море: все по-често почнаха да се срещат полуизгнили и позеленели отломъци от кораби. Те се появяваха като мъртъвци, с оголени „ребра“ — шпангоути и счупени мачти, следваха някое време парахода и бавно изчезваха в далечината. Нощем Симпкинс се плашеше от „привидения“, от зелената повърхност на морето изведнъж се появяваха някакви стълбове бледен дим, приличащи на хора в савани, които бавно се плъзгаха, люлееха се и се разтапяха... Това бяха изпарения от ония места, където сред плътния килим от водорасли имаше чиста, непокрита с водорасли вода.

През една лунна нощ към парахода се приближи някакъв полуразрушен холандски бриг. Той беше боядисан в черно с ярка позлата. Мачтата му и част от палубата край борда бяха съборени, брашпилът разбит.

Вивиан гледаше този мъртъв кораб със смесено чувство на любопитство и страх. Може би това е тяхното бъдеще, ще дойде време и техният параход ще се носи така по морето без жив човек на борда. Изведнъж тя извика:

— Гледайте, гледайте, Гатлинг!

Подпрян на съборената мачта, стоеше човек с червена шапка. В лъчите на ярката луна на тъмното му, почти черно лице блестяха зъбите. Той се усмихваше, усмихваше се широко. До краката му имаше бутилка.

Съзнанието, че не са сами, че в тази зелена пустиня има още едно живо човешко същество, развълнува всички. Симпкинс и Гатлинг извикаха силно и замахаха ръце.

Все така усмихнат, човекът с червената шапка махна с ръка, но някак странно — сякаш показваше нещо зад себе си. И ръката му изведнъж се отпусна като дървена. Луната се скри зад облак и човекът вече не се виждаше. Но бригът все повече се доближаваше до парахода.

Най-после бригът почти се допря до борда на парахода. В този момент луната се показва и освети странна и страшна картина.

За изпочупената мачта беше привързан скелет. По него още висяха парцали от дрехите. Оцелелите кости на ръцете се клатушкаха от вятъра, останалите отдавна бяха паднали от раменните стави и лежаха пръснати по палубата. Кожата на лицето беше запазена и изсушена от горещото слънце. Върху това пергаментно лице светеше усмивката на черепа. Полуизгнила червена шапка покриваше темето.

В един миг Гатлинг скочи на палубата на брига.

— Какво правите, Гатлинг? Бригът може да се отдалечи от парахода. Тогава ще загинете.

— Не се безпокойте, мис, ще успея. Тук има нещо интересно.

Гатлинг дотича до скелета, грабва запечатаната бутилка и скочи обратно на парахода в момента, когато бригът се отдалечи почти на един метър.

— Безумец! — посрещна го побледняла мис Кингман, радвайки се на благополучното му завръщане. — Е, за какво всъщност рискувахте? — запита тя и погледна бутилката. — Такова богатство ние имаме достатъчно.

— Ще видим. — Гатлинг счупи гърлото на бутилката и извади полуизгнило листче синкава хартия. Избелелите червеникави букви още можеха да се четат.

Писмото беше написано с паче перо, почеркът беше странен, със завъртулки.

Който и да си, християнин или неверник, в чиито ръце ще попадне тази бутилка, моля и те заклевам да изпълниш последната ми воля. Ако ме намериш след моята смърт на брига, вземи парите, които са в бялата кожена кесия в капитанската каюта на сума 50 000 гулдена злато. От тях вземи за себе си 10 000 гулдена, а 40 000 гулдена предай на моята жена Марта Тесел в Амстердам, Морска улица, собствена къща. Ако бригът потъне и намериш само бутилката в морето, изпрати на Марта Тесел, моята жена, моя последен поздрав. Нека ми прости, ако съм я огорчил с нещо... Всички измряха... Целият екипаж до един... Кар...

Хуберт... първи... Само аз съм още жив. Седмица... без храна... Ще се привържа към мачтата... който забележи... Прощавайте...

Густав Тесел. Бриг „Марта“,
1713 година. Септември, 15-ти ден.

— Колко е страшно и странно! Получихме поръчение от мъртвеца да предадем последен поздрав на жена му, която вече от двеста години лежи в гроба... — И като потрепери, мис Кингман добави: — Колко ли ужасни тайни крие морето!

— Петдесет хиляди гулдена — мислеше на глас Симпкинс, като изпращаше с очи отдалечаващия се бриг. — Колко ли правят те по сегашния курс?

ЧАСТ ВТОРА

ТИХОТО ПРИСТАНИЩЕ

— Земя! Земя! Мис Кингман! Гатлинг! Елате тук по-скоро. Приближаваме се към някакво пристанище. Виждат се вече върховете на мачти и комини на параходи. Ей там... по-вляво!

Гатлинг погледна с бинокъла.

— Откритото от вас пристанище има доста странен вид, Симпкинс. Това „пристанище“ се простира на много мили: мачти и комини и пак мачти... Но обърнете внимание: нито един комин не пуши, а мачтите, такелажа, платната?... Погледнете, мис Кингман. — И Гатлинг ѝ подаде бинокъла.

— Да, това е по-скоро някакво гробище на кораби — извика Вивиан. — Мачтите и комините са изпочупени, от платната са останали само парцали. И после... къде е земята? Нищо не разбирам...

— Не може да се каже, че и за мене всичко е ясно, мис — отговори Гатлинг, — но аз мисля, че работата е такава: в Саргасово море, в това застояло блато очевидно има течения, макар и много забавени от водораслите. Ние, изглежда, сме попаднали на едно такова течение, което, уви, ни е довело до това „тихо пристанище“. Погледнете в какъв „залив“ влизаме. Вижте какво ни посреща — и той посочи наоколо.

Колкото повече се приближаваше параходът към необикновеното пристанище, толкова по-често се срещаха на пътя му печални отломки от кораби. Тук имаше разбити, осакатени, полуизгнили плавателни съдове от всички страни и народи. Ето пирога, направена от цяло дърво... А ето и скелет на рибарски кораб: външната обшивка е паднала, шпангоутите стърчат като оголени ребра, а килът прилича на рибешки гръбнак... Още по-далече се виждаха повече или по-малко запазени плавателни съдове: ладии, шхуни, тендери, фрегати, галери... Ръждясал съвременен параход стоеше до португалска каравела от шестнадесети век. Каравелата имаше извити, красиви линии. Интересни надстройки издигаха ниския борд на носа и кърмата. Оста на кормилото преминаваше през цялата кърма, а по средата на

бордовете имаше отвори за веслата. „Санта Мария“ — отчетливо се виждаше на борда.

— Чудно! — извика Гатлинг. — На такъв кораб е плавал Колумб и една от неговите каравели също се е наричала „Санта Мария“, а другите две „Пинта“ и „Нина“. Но погледнете — и далекогледният Гатлинг пречете на борда на един линеен кораб: — „Хенри“. Понататък се виждаше трипалубен кораб: „Суверен на моретата“, на борда му пишеше „1637 година“. А между тях колесен параход от първата половина на деветнадесетия век — дълъг не повече от петдесет метра.

Проходът между корабите ставаше все по-тесен. Няколко пъти параходът спираше, натъквайки се на гъста маса от отломъци, накрая съвсем спря, като приближи плътно прилепените един до друг кораби, сякаш слели се в своеобразен остров.

Спътниците мълчаха. Всички изпитваха едно и също чувство, като че ли живи щяха да ги погребат.

— Щом съдбата ни е довела тук, трябва да се запознаем с този необикновен остров. Симпкинс! Да вървим!

Симпкинс явно нямаше желание да обхожда това мрачно гробище.

— Какъв смисъл има? — опита се да откаже той.

— Бъдете мъж, Симпкинс. Кой знае какво крие в себе си този остров. Може би тука има и обитатели.

— Духовете на старите холандски мореплаватели ли?

— Ще видим. Във всеки случай, който и да живее тук, по-добре е ние първи да узнаем. Този остров може да стане наш гроб, но, кой знае, може би тук ще намерим и средство за спасение. Трябва да прегледаме корабите. Може някой да се окаже годен за плаване?

— Да прегледаме корабите? — Симпкинс си спомни „Марта“ с 50 000 златни гулдена. Той се колебаеше.

— Но как ще оставим сама мис Кингман?

— За мен не се безпокойте. Аз не се страхувам от привидения — отговори тя.

— Ето какво ще направим, мис — предложи Гатлинг, — сложете в печката слама. Ако ви заплашва някаква опасност, запалете сламата. Ние ще видим дима, като излиза от комина, и веднага ще ви се притечем на помощ. Да вървим!

Гатлинг се прехвърли на съседния тримачтов кораб „Виктория“ от осемнадесети век. Симпкинс го последва без желание.

Те се придвижваха бавно към центъра на острова.

Едва ли нещо в света би могло да представлява по-печално зрелище от това грамадно гробище. Морето погребва потъналите кораби, а земята — хората. Но това гробище оставяше своите мъртъвци на открито, под ярката светлина на палещото слънце. Трябваше да стъпват много внимателно. Полуизгнилите дъски се огъваха под краката им. Всяка минута пътешествениците рискуваха да паднат в някой трюм. Затова и двамата носеха по едно въже, да си помогнат един на друг в случай на нужда. Перилата се събаряха. Парцелите от платната се разсипваха на прах само като ги докоснеха. Всичко бе покрито с дебел слой прах и плесен. По много палуби лежах скелети, блестящи на слънцето с белотата на костите или тъмнеещи се със запазената още кожа или парцали от дрехите. По разположението на скелетите, по пробитите черепи можеше да се съди, че обезумелите преди смъртта си хора са се карали, бунтували, безцелно и жестоко са се избивали един друг, отмъщавайки си на някого за страданията и загубения живот. Всеки кораб е бил свидетел на трагедия, разиграла се преди десет, сто, двеста години.

Какъв нечовешки ужас, какви страдания е трябвало да изпитат живите притежатели на избелелите от слънцето черепи, озъбени в страшна усмивка! И всички те се усмихваха, усмихваха...

Даже на Гатлинг му ставаше страшно от тези усмихващи се скелети, а Симпкинс трепереше като в треска.

— Да се махаме оттук! — молеше се той. — Не мога повече!

— Почакайте, ето там един добре запазен кораб. Нека да слезем в каютите.

— По стълбите, които ще се строшат под краката ни ли? — Симпкинс изведнъж се озлоби: — Гатлинг! Няма да мръдна повече ни крачка. Стига. Моля ви повече да не ме командвате. Забравихте кой сте вие и кой съм аз? Къде ме водите? Защо? За да ме блъснете някъде в някой трюм и по такъв начин да се отървете от мен, без много шум! О, зная, преча ви.

Тези думи вбесиха Гатлинг.

— Млъкнете, Симпкинс, или наистина ще ви изхвърля зад борда.

— Това не е така просто — произнесе язвително Симпкинс и като се облегна на дървената ограда на борда, насочи към Гатлинг дулото на револвера си. Гатлинг бързо пристъпи напред, но преди да хване ръката на Симпкинс, се чу изстрел и шум от съборени перила. Куршумът прелетя над главата на Гатлинг. В същото време той видя как Симпкинс, размахал ръце, падна зад борда с отломъците на изгнилите перила. Чу се глух плясък на вода и... тишина... после пръхтенето на Симпкинс. Гатлинг погледна зад борда. Полицаят се мяташе в зелената каша от водорасли. Водораслите висяха като гирлянди от главата му, оплитаха ръцете, здраво държаха жертвата си. Симпкинс напрягаше всичките си сили, за да се залови за обшивката на кораба. След дълги опити успя. Но ръцете му бяха отмалели, водораслите го теглеха надолу, още малко и водата щеше да го погълне.

Гатлинг се отдалечи от борда, седна на едно буре и запуши лулата си.

— Гатлинг, простете ми. Аз бях глупаво магаре — слушаше той гласа на Симпкинс, но продължаваше да пуши мълчаливо. — Гатлинг... спасете ме... Гатлинг!

Гатлинг се приближи до борда. Той се колебаеше. Все пак човек моли за помощ. Но какъв човек? Продажен полицай, шпионин, който няма да се спре даже след спасението си веднага да го предаде в ръцете на властите, за да получи своите тридесет сребърника.

— Не, не. — И Гатлинг пак седна и дръпна от лулата.

— Гатлинг, моля ви се! Гатлинг! Гатлинг! — стенеше Симпкинс.

Гатлинг продължаваше да пуши.

— Га-а-ат... — Изведнъж този вик премина в задавено ридание.

Гатлинг скръцна зъби, остави лулата, размота въжето и хвърли единия му край на давящия се.

С последни усилия Симпкинс хвана въжето, но щом Гатлинг почваше да го тегли, той го изпускаше: водораслите го държаха здраво, а и той беше отмалял.

— Вържете се с въжето! — викна му Гатлинг.

Симпкинс се опася как да е с въжето, завърза го и почна да се катери към палубата.

Застанал пред Гатлинг, той беше така развълнуван, че само непрекъснато повтаряше: „Гатлинг!... Гатлинг!... Гатлинг!...“ — и му протягаше ръката си.

Гатлинг се намръщи, но като видя искрената радост в очите на спасения, усмихна се добродушно и стисна мократа му ръка.

— Не мога да ви изразя, Гатлинг...

— Чакайте — трепна Гатлинг и бързо измъкна ръката си. — Гледайте, от комина на нашия параход излиза дим. Мис Кингман ни вика. Случило се е нещо. Да тичаме!

ОБИТАТЕЛИТЕ НА ОСТРОВЧЕТО

Като остана сама, мис Кингман започна да приготвя закуската. Изчисти и опече уловената от Гатлинг риба, слезе в трюма и взе от склада няколко портокала. Когато с кошница в ръка се изкачи на палубата, тя видя необикновена гледка: около, по-точно върху масата и столовете се бяха разположили маймуни. Те скимтяха, караха се, замеряха се с кекс и тъпчеха устата си с бучки захар. Когато видяха мис Кингман, те настръхнаха и с крясък отстъпиха към борда. Вивиан се засмя и им хвърли два портокала, с което веднага установи приятелски отношения. Като свършиха не без бой с двата портокала, шимпанзетата с прикляквания и гримаси се приближиха до мис Кингман и почнаха да вземат плодовете от ръцете ѝ. Нямаше съмнение, че бяха свикнали с хора.

И действително хората не закъсняха да се появят.

Погълната от забавните дяволии на неочакваните гости, мис Кингман не видя как иззад борда на парахода надникнаха две глави. Като се убедиха, че на палубата няма никого освен жената, неизвестните посетители прескочиха бързо през борда и метнали пушките си на рамо, се приближиха към мис Кингман.

Зърнала тази двойка, тя извика от изненада.

Единият от тях — възпълен нисък човек с бледно въпреки южното слънце, отпуснато, отдавна небръснато лице — правеше впечатление с някои контрасти на костюма и с целия си външен вид. На главата му имаше измачкано, мръсно, на много места скъсано бомбе. Смокингът му въпреки дупките и кръпките все още пазеше следи от добра кройка. Но панталоните му имаха най-жалък вид и висяха на парцали под коленете му. Изкривените лачени обуца и изпокъсаният шал на шията допълваха облеклото му.

Другият, висок, мускулист, загорял, с черна брада, с широка мексиканска шапка „сомбреро“, в тъмна дреха, с голи до лактите ръце и високи ботуши, напомняше мексикански овцевъд. Движенията му бяха бързи и резки.

— Бонжур, мадмоазел — поклони се най-галантно дебелакът на мис Кингман. — Позволете да ви поздравим с благополучното ви пристигане на Острова на изчезналите кораби.

— Благодаря ви, макар че не бих нарекла моето пристигане благополучно... Какво обичате?

— Преди всичко позволете да ви се представя: Аристид Доде. Моето презиме е Доде, да, да, Доде. Аз съм французин...

— Може би сте роднина на писателя Алфонс Доде? — неволно запита мис Кингман.

— Е-е-... не, но... така... далечен... Макар да имам известно отношение към литературата, така да се каже... Най-големите фабрики за хартия и... тапети в Южна Франция.

— Не дрънкай излишни приказки, Търнип — произнесе мрачно и сърдито неговият спътник.

— Колко сте нетактичен, Флорес! Кога ще ви науча как да се държите в изискано общество? И моля да не ме наричате Търнип. Те, разбирате ли, ме нарекоха така на шега заради главата ми, която, както им се струва на тях, приличала на ряпа... — И като свали бомбето си, той прекара ръка по голия си жълтеникав череп, запазил по странен каприз на природата снопче коса на темето.

Мис Кингман неволно се усмихна на сполучливия прякор.

— Е, какво искате от мен? — повтори пак въпроса си Вивиан.

— Губернаторът на Острова на изчезналите кораби, капитан Фергус Слейтън, е издал заповед, която ние сме длъжни безпрекословно да изпълняваме: всеки новопристигнал човек трябва незабавно да му бъде представен.

— И уверявам ви, мис или мисис, нямам чест да зная коя сте, но у капитан Слейтън вие ще срещнете най-радушен прием.

— Никъде няма да отида — отговори мис Кингман.

Търнип въздъхна:

— Много ми е неприятно, но...

— На дипломация ли ще си играем! — намеси се пак грубо Флорес и като се приближи до Вивиан, каза повелително: — Вие сте длъжна да ни последвате.

Мис Кингман разбра, че съпротивата е излишна. Като помисли малко, тя каза:

— Добре. Съгласна съм. Но разрешете ми да се преоблека. — И тя посочи работния си костюм и престилката.

— Няма нужда! — отрязва Флорес.

— Това няма да отнеме много време — обърна се Търнип едновременно към Флорес и към Кингман.

— О, само няколко минути! — и тя напусна палубата.

След няколко минути Флорес забеляза, че параходният комин запуши. Той веднага разбра военната хитрост.

— Тази жена ни надхитри. Виждаш ли дима? Това е сигнал. Вика някого на помощ! — и като свали от рамо пушката, той почна да ругае Търнип. — Това е заради теб! Размекна се. Ще кажа аз на твоята бабичка!

— Непоправим си, Флорес, не можехме да влачим насила беззащитна жена.

— Рицарство! Галантност! Ще ти даде на тебе Фергус едно рицарство... Виж! — И като взе пушката за бой, той кимна с глава към борда, през който прескачаха Гатлинг и все още мокрият Симпкинс, цял в зелени водорасли, със закачили се за дрехите му раци.

— Що за морски дявол?...

Почнаха преговори. Гатлинг не би се поколебал да премери силите си с тези двама дрипльовци. Но ако те не лъжат, борбата е безполезна, на острова, както те уверяваха, живеят четиридесет и трима души, и то добре въоръжени. Силите са неравни, победата ще бъде тяхна.

Като остави в залог Симпкинс, Гатлинг отиде да обсъди положението с мис Кингман. Тя също смяташе, че борбата е безполезна. Решиха да отидат всички заедно да се „представят“ на капитан Фергус.

ГУБЕРНАТОРЪТ ФЕРГУС СЛЕЙТЪН

На Острова на изчезналите кораби имаше доста добра „пътна мрежа“.

Те минаха през една стара трипалубна фрегата и Търнип, който вървеше напред, изведе пленниците на „пътя“. Това бяха мостове, прехвърлени между корабите и над продънените палуби. По дължината на този път се виждаше някаква жица, прикрепена към малки стълбове и запазени още мачти.

— Тука, тука! Да не се спънете, мис — любезно се обръщаше той към мис Кингман. След нея вървяха Гатлинг и Симпкинс. Нахлупил своето сомбреро до веждите, мрачният Флорес завършваше шествието.

На средата на пътя почнаха да срещат обитателите на острова, облечени в парцали, с дълги коси и бради, загорели руси жители на севера, тъмнокожи южняци, неколцина негри, трима китайци... Всички те гледаха с жадно любопитство новите обитатели на острова.

В центъра на острова сред малките ветроходни кораби от разни епохи и народи се издигаше голямата, добре запазена фрегата „Елизабет“.

— Резиденцията на губернатора — произнесе почтително Търнип.

На палубата на тази резиденция стоеше почетен караул: шестима моряци с пушки в ръце, в еднакви и доста прилични костюми.

Губернаторът прие гостите в голямата каюта.

След навяващата тъга гледка на разрушените кораби каютата неволно поразяваше. Тя имаше напълно обитаем вид и беше обзаведена почти с разкош. Само пъстротата в стила говореше, че тук е била домъкната всяка по-хубава вещ, която са намерили в корабите, пристигнали на този странен остров.

По пода бяха постлани скъпи персийски килими. Върху конзолите имаше няколко хубави китайски вази. По тъмните стени с гравирани корнизите от черен дъб висяха прекрасни картини на холандски, испански и италиански майстори: Веласкес, Рибера,

Рубенс, Тициан, фламандския пейзажист Тенире. Имаше един етюд на куче, което дебне, а до него, нарушавайки стила, висеше прекрасен японски гоблен, избродиран с коприна и изобразяващ в стила на Хокпан жерав, кацнал на обсипан със сняг клон на дърво, и конуса на планината Фуджияма.

Върху голямата кръгла маса имаше старинни венециански вази от шестнадесети век, френски бронзови свещници от времето на Директорията и няколко редки розови раковини. Тежката гравирана мебел, тапицирана с пресована свинска кожа със златни ивици по края, придаваше на каютата солиден вид.

Опрян до библиотечния шкаф, стоеше „губернаторът“ на острова — капитан Фергус Слейтън.

Той се отличаваше от останалите обитатели със здравето си телосложение, охраненото, добро избръснато лице и напълно приличния капитански костюм.

Малко приплеснатият нос, суровата брадичка, чувствените устни правеха не съвсем приятно впечатление. Сивите му студени очи обгърнаха дошлите. Той мълчеше и ги гледаше спокойно, като че ги изучаваше и пресмяташе нещо. Това беше поглед на човек, който е свикнал да се разпорежда със съдбата на другите, без да обръща внимание на техните лични желания, вкусове и интереси. Плъзна поглед върху Симпкинс, очевидно не го сметна достоен за внимание, дълго гледа мис Кингман, после премести погледа си върху Гатлинг и отново върху Кингман...

Този мълчалив оглед смути Вивиан и започна да ядосва Гатлинг.

— Позволете да се представим: Реджиналд Гатлинг, мис Вивиан Кингман, мистър Джим Симпкинс. Пътници от парахода „Бенджамин Франклин“, който претърпя крушение.

Без да обръща внимание на Гатлинг, Слейтън продължаваше да гледа мис Кингман. После се приближи до нея, ръкува се любезно, протегна небрежно ръка на Гатлинг и Симпкинс и ги покани да седнат.

— Да, зная — проговори той, — зная.

Гатлинг беше много учуден, когато Слейтън посочи точно къде и кога техният параход е претърпял крушение. За това никой от тях не беше говорил на островитяните.

Слейтън разговаряше почти изключително с мис Кингман.

— Щом случаят ви е довел на този печален остров, мис Кингман, то ние, островитяните, трябва само да благодарим на съдбата за нейния прекрасен дар — галантно, но без да се усмихне, изрече той.

— Уви, аз не съм склонна да благодаря на съдбата — отговори мис Кингман.

— Кой знае, кой знае... — загадъчно отвърна Слейтън. — Тук не се живее лошо, мис, както може да изглежда на пръв поглед. Вие свирите ли? Пеете ли?

— Да...

— Отлично. Великолепно! Тук ще намерите прекрасен роял и богата нотна библиотека. Книги също има. Сред нашите островитяни има интересни хора. Ето например Търнип. Наистина той доста се е отпуснал, но много е видял, много знае и някога е заемал добро положение. Сега той е смешен, но все пак интересен. После Людерс, немец. Той е нашият историк и учен. Изучава историята на корабостроенето, та нашият остров е същински музей, нали?

— Историята на корабостроенето ли? Интересно — каза Гатлинг.

— Това има ли отношение към вашата специалност? — небрежно запита Слейтън, като го погледна с присвити очи.

— Да, аз съм инженер корабостроител — отговори Гатлинг.

Мис Кингман го погледна учудено. Тя не знаеше това.

— Ето че ще имате интересен събеседник, мистър...

— Гатлинг.

— Мистър Гатлинг... Людерс е събрал извънредно интересна библиотека от корабните дневници и предсмъртните бележки на всички загинали от окръжаващите ни кораби. Но... не ви съветвам да четете този материал... Наистина той би стигнал на десетки романисти, но е много тъжен, много. След изчитането на тази библиотека Саргасово море ще ви се види като един от кръговете на Дантевия ад.

— А на тези кораби навярно се намират и някои... редки неща? — намеси се и Симпкинс.

Слейтън погледна по-внимателно Симпкинс, отбеляза си мислено нещо и отговори:

— Да, има и... — той нарочно направи също като Симпкинс пауза — редки неща. Ние имаме цял музей. Ще ви го покажа, ако се интересувате.

— Но това, което за съжаление не ни достига — обърна се Слейтън отново към мис Кингман, — е женското общество. След смъртта на моята покойна жена — Слейтън въздъхна — на острова останаха само две жени: Меги Флорес и Ида Доде или Търнип, както наричат тук нейния мъж. Тя е стара, почитена жена. Ще ви оставя на нейните грижи.

— Закуската е готова — обяви лакеят негър, облечен по случай идването на новите заселници във фрак и бели ръкавици.

— Моля на закуска по случай пристигането ви. — И губернаторът заведе гостите в столовата, където ги чакаше добре наредената трапеза.

През време на закуската Слейтън още веднъж учуди Гатлинг със своята осведоменост за събитията в света. Той знаеше последните новини.

Губернаторът забеляза учудените погледи и за пръв път се засмя самодоволно.

— Ние, така да се каже, сме робинзоновци. Но робинзоновци в двадесетия век. Забелязахте ли жиците, прикрепени към мачтите, и стълбовете? Островът на изчезналите кораби има телефонна връзка. Бихме могли да си прокараме и електрическо осветление, но не ни достига гориво. Затова пък имаме радиостанция и даже високоговорител. Всичко това доставихме от радиофицираните параходи, дошли на острова през последните години. Желаете ли да послушате? — Слейтън включи радиото.

И в каютата на старата фрегата, в центъра на Острова на изчезналите кораби, се разнесе модна песничка, изпълнявана в Ню Йорк от една известна певица, която мис Кингман неведнъж беше слушала.

Никога звуците на песен не бяха я вълнували толкова.

НОВ ЖИВОТ

Женската част от населението на острова посрещна мис Кингман с най-искрено съчувствие.

Ако между Меги Флорес и мис Кингман се установиха дружески отношения като между връстнички, то Ида, старата, строга на вид, но добра жена на Аристид Търнип-Доде, веднага възприе към мис Кингман покровителствения тон на грижлива майка. Жените бяха толкова малко на острова! При това мисис Доде основателно предполагаше, че Вивиан ще има нужда от нейната защита. И тя взе деvojката под своя опека.

Меги Флорес още същия ден разказа на Вивиан своята печална история. Когато съдбата я захвърлила на острова, тя се омъжила според съществуващите на острова „закони“ и традиции за губернатора Фергус Слейтън. От този брак ѝ се родило дете, което сега било единственият представител на новото поколение на острова. Фергус бил груб и даже жесток с нея, но тя търпяла... През време на германската война на острова била изхвърлена една немска подводница заедно с тримата останали живи: един матрос, капитанът и една млада францужойка от потопения от същата тази подводница пътнически параход.

Когато францужойката дошла на острова, Фергус поискал да я направи своя жена. Фергус и капитанът на подводницата се скарали. Немецът бил убит и францужойката станала жена на Слейтън. Меги получила развод и скоро се омъжила за Флорес. Той също бил груб, но я обичал, бил силен и не позволявал никому да я обижда.

После... после францужойката умряла. Слейтън казвал, че тя се е отровила случайно с риба. Но на острова говорели, че сама е сложила край на живота си, понеже обичала убития от Фергус немски капитан. Овдовелият Фергус Слейтън пожелал да си върне отново Меги. Но Флорес заявил, че само като прекрачи през трупа му, ще може да вземе обратно Меги.

Да прекрачи през труп за Слейтън било така лесно, както да прекрачи през дърво. Той не би се спрял пред това. Но на страната на

Флорес застанало цялото население на острова. Губернаторът разбрал, че с това шега не бива, и отстъпил.

— И аз останах жена на Флорес — завърши разказа си Меги. — И ето в такъв момент, скъпа мис Вивиан, се появихте вие... Разбирате ли колко деликатно е положението ви? Ако харесвате Фергус Слейтън, тогава всичко е наред. А ако не или пък сърцето ви е заето от друг — тя погледна многозначително Вивиан, — бъдете внимателна. Бъдете много внимателна със Слейтън.

Мис Кингман поруменя.

— Сърцето ми не е заето — отговори тя, — но нямам намерение да ставам жена на Слейтън.

Разговорът премина на други теми. Мисис Доде разказа на Вивиан как живеят на острова.

— Ние имаме доста големи запаси от храна, главно консерви. Но понеже не се знае дали тези запаси ще се попълват, то те се изразходват в най-краен случай, особено брашното. Хлябът, виното, месните и зеленчукови консерви се дават само на болните. За обикновена храна служи уловената в морето риба. От еднообразието в храната често има заболявания от скорбут. На такива болни дават дажба от склада.

— Кажете, не могат ли да потънат тези кораби?

— Професор Людерс казва, че тук дълбочината е малка. Корабите са потъвали вече няколко века, повдигайки дъното на морето. И сега ние се намираме на същински остров от потънали кораби. Имаме си любими места за разходка, улици и площади върху палубите на големите кораби, „планини“ и „долини“... С нас живеят шест маймуни, няколко кучета и опитомени птици, които хванахме, когато почиваха на острова през време на прелитането — старата жена въздъхна. — Какво да ви кажа? Човек привиква към всичко! Но все пак би ми се искало още един път да видя земя и в нея да погребат старите ми кости.

Опасенията на Меги се сбъднаха. Мис Кингман скоро се сблъска със Слейтън.

Той я покани на чай и когато Вивиан дойде, почти направо и предложи да се омъжи за него. Тя решително отказа. Слейтън почна да я моли, а след това да заплашва:

— Разберете, че това е неизбежно. И е във ваш интерес. С мене вие ще бъдете в безопасност, ще бъдете осигурена с всичко необходимо. За вас ще се грижат много добре... Зная, че баща ви е много богат. Но всичките му богатства са грошове в сравнение с онова, което имам аз. Ще ви покажа пълни сандъци със злато, купища брилянти и бисери: вие ще гребете с цели шепи изумруди от моите съкровища. Всичко ще бъде ваше.

— Не съм дете, за да си играя с камъчета. А тук всички съкровища са годни само да се пресипват от ръка в ръка.

— Съгласете се! Съгласете се с добро, иначе... — И той здраво стисна ръката ѝ до лакътя.

— Не оставих ли тук подноса? — запита влязлата ненадейно в каютата мисис Доде.

Слейтън се намръщи, отстъпи от мис Кингман и мълчаливо зачака.

Старицата продължаваше да снове из каютата. Той загуби търпение.

— Ще се махнеш ли скоро оттук?

Мисис Доде сложи ръце на кръста, застана в бойна поза, измери с поглед Слейтън от краката до главата и изведнъж връхлетя върху му като квачка, която защитава пиленце:

— Не, няма да се махна! Няма да се махна, докато не отговорите на всичките ми въпроси. Вие губернатор ли сте на острова?

— Губернатор съм! По-нататък!

— Вие ли издавате законите?

— Аз издавам законите?

— Кой ще се подчинява на вашите закони, ако вие пръв ги нарушавате?

— Какво искате, луда жена?

— Вие сте луд, а не аз! Вие издадохте закон, че всяка жена, която попадне на острова, трябва да се омъжи! Добре. Но на жената се предоставя правото свободно да си избере мъжа... А вие какво правите?

— Да не сте подслушвали?

— Да, да, подслушах и много добре направих! Нима при нас така се избира мъж? Вие искахте да измамите и нея, и всички, които не са лишени от правото да разчитат на нейния избор. Вие искахте да

заобиколите закона, но няма да успеете. Аз ще разглася това из целия остров и всички ще се опълчат против вас. Забравихте ли историята с Меги и Флорес? А ето и последния въпрос: имате ли намерение да спазите закона и да обявите избори за мъж на Вивиан Кингман по правилата, както се полага?

Фергус беше раздразнен, но разбра, че трябва да се подчини.

— Добре! Ще изпълним тази формалност, щом настоявате! Но ще видите, че резултатът ще бъде същият. Мис Кингман няма да се съгласи да се омъжи за негър или за някой от моите голтаци.

— Ще видим. А сега, дъще, да идем у дома. — И тя отведе Вивиан с вид на победителка.

ИЗБОР НА ГОДЕНИК

Слънцето се спускаше зад хоризонта, като осветяваше с червените си лъчи яркозелената повърхност на Саргасово море и Островът на изчезналите кораби с неговата гора от мачти. Тази осакатена от бурите и поломена от времето гора, с изпочупени клони — реите, и парцали от платна, редки като последните листа на дърветата — всичко това би могло да навее тъга и на най-жизнерадостния човек.

Но професор Людерс се чувствуваше тук великолепно, както учен-археолог в любим музей на древността. Седнал на палубата на една холандска каравела, той разказваше с въодушевление на Гатлинг, сочейки с широк жест наоколо:

— Тук, пред вашите очи, е цялата история на корабостроенето. Не можете да си представите какви исторически скъпоценности има тука. Ей там, до колесния параход от миналия век се вижда кораб от доколумбовата епоха. С такива кораби са плавали в океана! А ето там, зад трипалубния бриг, се пази бисерът на моя музей: скандинавски едномачтов кораб с девет весла от десети век, дошъл от западните брегове на Гренландия. Някога, много отдавна той е бил изхвърлен от бурята върху отломъците на по-рано потъналите кораби и затова прекрасно се е запазил. Вижте неговата красива удължена форма с остра приповдигната кърма и още по-висок нос, украсен с гравирана глава на полуптица, полудракон. Каква съдба го е довела тука? Какви безумни храбреци са се впуснали на далечно плаване с тази несигурна лодка? А там долу, в неподвижните студени дълбини навярно лежат развалините на финикийски и египетски кораби и, кой знае, може би тук, под нас, спи вечен сън флотата на великата Атлантида сред гора от водорасли и колоните на загиналата цивилизация?

— Мистър Гатлинг! Капитан Фергус Слейтън ви моли да заповядайте при него.

Гатлинг видя полуголия негър, черното тяло на когото беше придобило под лъчите на залязващото слънце оттенък на стар бронз.

— Какво желае?

— Моли да заповядате при него — повтори негърът.

Гатлинг стана неохотно и тръгна по неустойчивите мостчета към „резиденцията“ на губернатора.

Слейтън го прие, застанал в обичайната си поза.

— Гатлинг, трябва да поговоря с вас. Обичате ли мис Кингман?
— направо попита той.

— Не смятам за нужно да ви отговоря! Това се отнася само до мен.

— Лъжете се! Отнася се и до мене!

— Така ли? Тогава мога да ви кажа, че аз лично нямам никакви намерения към мис Кингман. Ние с нея сме приятели и аз дълбоко я уважавам. Но тази дружба ми налага и известни задължения...

— В какво се състоят те?

— В това, че не ще позволя никому да се разпорежда със съдбата на мис Кингман против нейната воля.

— Не забравяйте, Гатлинг, че тук аз имам привилегията да позволявам или да не позволявам. Само аз! — И след кратко мълчание той добави: — Вижте какво, Гатлинг! Имам възможност да ви изпратя до бреговете на Азорските острови. Ще мога добре да ви осигуря за път.

Гатлинг почервеня от гняв и стисна юмрук.

— Мълчете! — викна той. — Позволявате си да ми предлагате подкуп? Позволявате си да мислите, че съм способен за пари да предам човек? — И след тези думи той се нахвърли върху Слейтън.

Слейтън отблъсна удара и изсвири. Десетина разноплеменни дрипльовци, личната охрана на Слейтън, се нахвърлиха върху Гатлинг иззад разтворените врати.

Гатлинг ги отблъскваше на всички страни, но борбата беше неравна. След няколко минути той беше вързан.

— Да се хвърли в тъмния карцер! Затворете и Симпкинс!

Когато отведоха Гатлинг, Слейтън запита един от слугите дали всичко е готово за церемонията за избора за годеник.

— Отлично! И така, довечера в девет!

Голямата зала на каюткомпанията беше украсена разкошно. Стените бяха изпъстрени с флаговете на всички нации, взети от разбитите кораби, и с късове цветна материя. Надлъж и нашир през цялата зала се простираха гирлянди от водорасли. На въздуха тези

водорасли бързо потъмняваха и имаха доста жалък вид, но какво да се прави — не разполагаха с друга зеленина. Затова пък на масите имаше няколко букета от едри бели цветя, приличащи на водни лилии. Разноцветните фенери, закачени на тавана, допълваха украсата. Дългата маса беше отрупана със студени закуски, вино и даже бутилки шампанско.

Населението на острова от сутринта трескаво се готвеше за събитието.

Привечер тези жалки дрипльовци не можеха да се познаят. В личния сандък на всеки от тях се беше намерил доста приличен костюм. Никога те не се бяха бръснали така грижливо, не бяха сресвали с такова старание отвикналите от четка и гребен коси, никога не бяха изхабявали толкова сапун и вода и никога не се бяха заглеждали толкова дълго в парчетата от огледала.

Тези парчета отразяваха най-различни лица: и черното като сажди лъскаво лице на негър, и тесните очи на жълтолик китаец, и загрубялото от солта и вятъра лице на стар морски вълк, и яркочервеното лице на индианец с обици на ушите.

Но всички — и стари и млади, и бели и черни — мислеха за едно:

„Бога ми, не изглеждам зле! Всичко става! И кой познава тайните на капризното женско сърце?“

С една дума, всеки от тях, колкото и да бяха малки шансовете му, таеше надеждата да заеме мястото на годеника.

По средата на каюткомпанията беше издигнат подиум.

На него точно в девет часа вечерта, облечена в бяло като невеста, се изкачи мис Кингман, съпроводжана от Ида Доде и Меги Флорес.

При появяването и екна хор. Пееха доста нестройно, за музикалното ухо на Вивиан песента беше направо ужасна, но затова пък хористите не можеха да се упреknат в липса на въодушевление. Размахваха се фенери и знамена, няколко десетки прегракнали, дрезгави гласове ревяха: „Слава, слава, слава!...“

Бледна, развълнувана и мрачна, „годеницата“ се изкачи на високия подиум.

Слейтън се обърна към нея с подобаваща за случая реч. Изтъкна „непоколебимостта“ на закона, според който всяка стъпваща на Острова на изчезналите кораби жена трябва да си избере мъж.

— Може би, мис, този закон ще ви се види суров. Но той е необходим и в края на краищата справедлив. Преди издаването му въпросът се решаваше по правото на силата, с бой с ножове между претендентите. И населението на острова гинеше като от епидемия...

Да, всичко това беше може би разумно, но от него на мис Кингман не ѝ беше по-леко. Очите ѝ неволно търсеха подкрепа, но тя не откриваше между присъстващите нито Гатлинг, нито дори Симпкинс. Слейтън забеляза погледа ѝ и се усмихна.

Всеки кандидат беше длъжен да се приближи до годеницата с поклон и да чака отговор. С движение на главата тя отговаряше „да“ или „не“.

Годениците се заредиха един след друг... Цялата тази върволица предизвикваше у мис Кингман само ужас, отвращение, презрение, понякога и неволна усмивка, когато например пред нея застана с бастунче в ръка, в „най-добър вид“, най-старият обитател на острова — италианецът Джулио Боко.

Трябва да се каже, че в душата си Слейтън се страхуваше от този Матусаил^[1] като конкурент. Действително Боко имаше шанс. Гледайки го, Вивиан забави отговора си, сякаш обмисляше нещо, но после направи отрицателен знак с глава и без сама да знае, спаси живота на Боко, понеже в тази къса минута на колебание Фергус Слейтън вече бе решил да се „избави“ от Боко, ако изборът падне върху него. Всички минаха пред мис Кингман. Последен застана Слейтън.

Но плъзгайки поглед по неговата фигура, мис Кингман решително тръсна глава.

— Не.

— Охо! Гледай ти! Какво ще правим сега? — чуха се гласове.

Слейтън побесня от яд, но се сдържа.

— Мис Кингман не пожела да си избере никого от нас — каза той с външно спокойствие. — Но това не може да отмени нашите закони. Става нужда да изменим само начина на избора. Аз предлагам така: мис Кингман трябва да стане моя жена. Ако някой желае да ми я оспорва, нека излезе да си премерим силите. Който победи, той ще я получи. — И като засука бързо ръкави, Слейтън зае бойна поза.

Мина една минута в очакване.

И изведнъж сред общия смях старият Боко свали костюма си и даже без да засука ръкави, се хвърли смело срещу Слейтън. Тълпата

ги обкръжи. Виждаше се, че Боко е бил някога добър боксьор. Той ловко успя да отбие няколко удара на Слейтън. На третата схватка яко фрасна Слейтън отдолу в челюстта, но веднага се търколи на пода от силен удар в гърдите. Боко беше победен.

След него излезе нов претендент — ирландецът О'Хара. Той беше едър, широкоплещест момък и се смяташе за един от най-добрите боксьори.

Боят се разгоря с нова сила. Но Слейтън, силен, спокоен и методичен, скоро надви и този си противник. Облян в кръв, О'Хара лежеше на пода, плюейки избитите си зъби.

Трети съперник не се намери...

Победата беше на Слейтън и той се приближи до мис Кингман и ѝ протегна ръка. Вивиан политна и се хвана за ръката на старата Доде-Търнип.

[1] Матусаил — библейски герой, живял според преданието 965 години. — Б.пр. ↑

ПОРАЖЕНИЕТО НА СЛЕЙТЪН

Гатлинг седеше в тъмния карцер и обмисляше положението си. В това време на вратата тихо се почука.

— Мистър Гатлинг! Аз съм, Аристид Търнип-Доде... Как се чувствувате?

— Благодаря ви, Търнип. Кажете ми, моля ви, ден ли е сега или нощ?

— Вечер, мистър Гатлинг. И може да се каже тържествена вечер. Мис Кингман си избира мъж... Цялото мъжко население участва в церемонията с изключение на двама женени: аз и Флорес. Затова на нас поръчаха да дежурим: аз при вашата килия, а Флорес — при Симпкинс.

— Чуйте, мистър Търнип, отворете ми вратата.

— С най-голямо удоволствие бих направил това, но не мога. Страхувам се. Вие не познавате Слейтън. Той ще ме пребие и ще ме хвърли на рибите.

— Не се страхувайте, Търнип, давам ви дума, че...

— Не, не! За нищо на света няма да отворя. Но вижте, хм... — и той понижи глас — ако вие сам се измъкнете оттук, тогава аз нищо не знам...

— Как да се измъкна?

Търнип понижи гласа си до шепот:

— В левия ъгъл на каютата на височина човешки бой има отвор, прикрит с дъска. Откъртете я и... А от другата страна е Симпкинс.

Търнип не беше успял да довърши фразата си, а Гатлинг вече трескаво шареше с ръце по стените, намери дъската и бързо я откърти. В карцера проникна лъч светлина. Гатлинг се вдигна на ръце и се промъкна през тясното прозорче в полутъмния коридор, който извеждаше на палубата. На срещнатата стена имаше също такава прозорче, заковано с шперплат. Не е ли там Симпкинс? Гатлинг откърти шперплата и действително видя надничачкото от прозорчето учудено лице на полицаия.

— По-живо излизай оттам! Дявол знае какво е това! Стана нужда да освобождавам от затвора своя собствен пазач! Ей какъв си туткав! Дръж се за ръката ми! Е! Така! Да вървим.

Съпровождан от Симпкинс, Гатлинг влезе в залата, където ставаше изборът на годеник, в момента, когато Слейтън протягаше ръка към мис Кингман.

В каютата се раздвижиха, после настъпи очаквателна тишина.

Заплашителният вид на Гатлинг обещаваще на присъстващите, че ще последват интересни събития.

— Докъде стигна изборът? — високо запита Гатлинг, застанал на прага на каютата.

Слейтън трепна. Едва забележима спазма премина по лицето му, но след миг се овладя. Обърна се към Гатлинг и каза спокойно, като сочеше мис Кингман:

— Закъсняхте. По право тя ще бъде моя жена.

— Възразявам. Вие незаконно лишихте мен и Симпкинс от свобода и ни отстранихте от избора...

— Никакви възражения...

Но тълпата вече се вълнуваше. В този момент Гатлинг за пръв път забеляза, че Слейтън има своя партия, която е готова да го поддържа във всичко, но има и врагове. Те именно викаха, че новодошлите трябва да бъдат допуснати до „конкурса“.

— Добре! — кресна Слейтън. — Да продължим нашето съревнование! — Й като сви юмруци, ги приближи до лицето на Гатлинг.

— Желаете да премерим силите си ли?

— Даже настоявам!

Тълпата одобрително зашумя. Предстоеше горещ бой.

— На палубата! На палубата! — раздадоха се гласове.

Всички излязоха на палубата. Очертаха кръг. Враговете свалиха палтата си и засукаха ръкави. Старият Боко взе ролята на арбитър. Островитяните следяха със затаен дъх всяко движение на противниците.

По даден сигнал те застанаха едновременно в центъра на кръга. Гатлинг започна гореща атака. Слейтън отбиваше ударите му методично и някак вяло.

В тълпата се чуха забележки. В разгара на борбата почнаха да се обръщат към боксьорите на „ти“.

— Пази силите си, Гатлинг! Ще видиш, че Слейтън иска да те омаломощи и после ще те довърши!

— Не се горещи!

— Слейтън ще победи! Юнак е нашият Фергус! Охо, какъв удар!

Колкото повече се разгаряше борбата, толкова повече се проявяваха настроенята на двете враждебни партии. Те незабелязано се прегрупираха: „слейтънистите“ стояха вече отзад. Увлечението беше толкова голямо, че тълпата повтаряше жестовете на боксьорите, както кордебалетът повтаря всички стъпки на солиста.

Отначало Гатлинг действително се горещеше — нервите му бяха твърде опънати. Но след няколко грешки той почна да се бие похладнокръвно. Затова пък Фергус Слейтън, като получи няколко удара от противника, сам се разгорещи. Сега техният нервен „тонус“ се изравняваше и вече можеше да се съди за боевите особености на противника.

Слейтън беше по-силен физически, по-тежък. Отстъпвайки му по сила и тегло, Гатлинг беше необикновено ловък в движенията си. Слейтън нападаше рядко, но по-силно; Гатлинг нанасяше редица неочаквани удари, които объркваха противника. Изходът на борбата беше неясен. Бoko даде знак за почивка. „Слейтънистите“ подхванаха Фергус, сложиха го да седне, свалиха ризата му и почнаха усилено да го трият с кърпи. Другата група се суетеше около Гатлинг.

След почивката борбата продължи с още по-голямо ожесточение. Напрежението на зрителите достигна връхната си точка. Отстрани на човек можеше да му се стори, че се боксират не двама души, а цялото население на острова: всички повтаряха движенията на борците, нападаха, отстъпваха, приклякаха... ту се накланяха встрани, ту се хвърляха с глава към корема на невидимия враг...

Борбата се приближаваше към своя край и този път явно не в полза на Гатлинг...

Слейтън беше сякаш неизтощим. Той черпеше сила от някакви скрити запаси енергия и сега нанасяше удари с несъкруσιμο упорство. Лявото око на Гатлинг беше посиняло и подпухнало, от устата му течеше кръв. Няколко пъти той падаше на земята сякаш в безсъзнание, но с необикновено напрежение на волята ставаше отново,

за да получи нов удар. „Слейтънистите“ вече тържествуваха, ревяха, шумяха.

Но изведнъж Гатлинг събра сили, нахвърли се върху Слейтън и му нанесе такъв удар в челюстта, че той отлетна глава и рухна на пода. Обаче стана с мъка и почна да отстъпва заднишком към борда на кораба, за да си отдъхне и отново да премине в настъпление. Но Гатлинг като маниак с безумно, широко разтворено дясно око го притисна към борда и тук му нанесе такъв ужасен удар между очите, че Слейтън размаха във въздуха крака и полетя зад борда.

Викове на ужас и възторг, насмешливи възгласи, аплодисменти — всичко се смеси в някаква невероятна какофония.

„Слейтънистите“ побързаха да извадят от зелените водорасли своето повалено божество...

Когато Слейтън се показва на палубата, той беше посрещнат с нов взрив от викове и смях. Мокър, целият във водорасли, той приличаше на удавник, прекарал цяло денонощие във водата. Лицето му беше подпухнало и окървавено. Въпреки това той се стараеше да запази достойнство.

Приблужи се със залитаща походка до Гатлинг и му протегна ръка.

— Вие победихте! Тя е ваша!

Отговорът на Гатлинг учуди всички:

— Не, тя не е моя. Не желая да се натрапвам и да ставам неин мъж само защото ви нанесох сполучлив удар.

Тълпата утихна, очаквайки какво ще стане по-нататък. Слейтън почервения.

— Дявол да го вземе! Ще се свърши ли това най-сетне? Стига толкова! Мис Кингман! Като губернатор на острова ви предлагам да направите избор веднага или ще заповядам да хвърлят жребий!

— Жребий! Жребий! — закрепця тълпата.

Мис Кингман трепна, приблужи се плахо до Гатлинг и му подаде ръка.

— Най-последно — с кисела усмивка каза Слейтън и се приблужи да я поздрави.

— Мис Кингман — прошепна й Гатлинг на ухото, — вие сте напълно свободна, аз нямам над вас никакви права. Не смее да мисля,

че бихте свързали съдбата си със съдбата на... престъпник — още по-тихо добави той.

ЧАСТ ТРЕТА

ЗАГОВОРЪТ

— Проклети дъски, как скърцат! Да не се спънете, мистър Гатлинг! Дайте ми ръка. Аз зная пътя като петте си пръста. Две десетилетия вече скитам по „улиците“ на този остров. Как лети времето! Двадесет години!

И Гатлинг чу как Търнип тежко въздъхна.

Беше глуха нощ. Звездите не се виждаха. Второ денонощие целият остров беше обвит с плътна завеса от мъгла.

Чуваше се как във водата пляскаше риба, понякога някой сякаш въздишаше. Някъде дълбоко в трюма стържеше плъх, търсейки жито. Пътниците се промъкваха напред бавно, пипнешком. От време на време се чуваше някакъв стон: „Куу-ва, куу-ва“ — напомнящ отдалече крясъка на бухал.

— Какво е това? — запита тревожно Гатлинг.

Търнип отново въздъхна тежко:

— Дявол го знае какво е! Никой не знае кой плаче и стене нощем. Нашите казват, че това са душите на загиналите, които бродят из мрака и стенат. Аз не вярвам в такива глупости. Други пък смятат, че е някакво морско животно, което се въди по тукашните места.

Гатлинг си спомни нощното посещение на палубата на техния параход от някакво същество, което сигурно живее в морската бездна.

— Всичко става! — отговори Търнип. — Но не е изключено така да ви се е сторило. В тези води отровната мъгла замайва главата.

— Но следите на палубата? Ние всички ги видяхме!

— Може би... може би... Да седнем да си починем, мистър Гатлинг. Проклет задух!...

Те седнаха на палубата на стария параход.

— Сега е близко. Един бриг, две фрегати, още един колесен параход, и сме стигнали...

— Вие самият били ли сте на тази подводница?

— Бил съм неведнъж и съм говорил с немския матрос, който е плавал с нея. Той умря миналата година от скорбут. Аз не съм

специалист, но матросът ме уверяваше, че всички механизми на подводницата били в исправност и тя можела да се поправи.

— Знае ли това Слейтън?

— Мисля, че знае. Нали с тази лодка искаше да препрати и вас на Азорските острови?

— Но защо тогава той сам не пожела да се възползува от нея, за да се измъкне от това гибелно място.

— Тук говорят, че на континента отдавна го чака бесилка. Излиза, че Островът на изчезналите кораби е най-подходящото за него място: тук никой няма да го намери. А аз бих се махнал веднага, стига да можех. Слейтън е деспот и грубиян. Той фактически ни е заробил. Какво е това на стари години да търпиш побоища и да се храниш само с риба! Пък аз така обичам да си похапна... ох, как обичам!... Поне още един път да си хапна човешки...

И те замълчаха, всеки мислеше за нещо свое.

След като Гатлинг победи Слейтън, „опозори го публично“, както говореха на острова, и измъкна от ръцете му мис Кингман, той беше обречен и знаеше това. Слейтън само дебнеше подходящ случай; той искаше така да премахне съперника си, че сам да остане настрана и да не настройва повече мис Кингман против себе си. Гатлинг можеше да се спаси само с бягство. Но как да бяга оттук? Нито шлеп, нито лодка можеха да се движат в тази зелена каша от водорасли. Търнип му подсказа мисълта за бягството с германската подводница.

Бягството се подготвяше в най-строга тайна.

В заговора освен Гатлинг и Търнип участваха и мис Кингман, Симпкинс, жената на Търнип и трима моряци, които имаха известни познания в боравенето с машините. Трябваше само да се постегне подводницата.

— Е, какво? Да вървим!

— Ох, да вървим! — отговори покорно Търнип и те тръгнаха.

Подводницата наистина се оказа почти в ред. Тук-там нещо беше ръждясало, нещо искаше поправка. Но всички главни части на механизмите бяха цели. Имаше даже радиотелеграф.

Почна ремонтът. Трябваше незабелязано да се промъкват нощем по обиколни пътища, покрай „резиденцията“, където имаше стража, и да работят до зори, за да бъдат преди разсъмване на местата си.

Малко по малко подводницата беше поправена и напълнена с продукти: консерви, хляб и вино. Но два дена преди насроченото отплаване се случи една неприятна изненада. Увлечен в работата, Гатлинг позакъсна. Когато се връщаше обратно с двама от моряците срещнаха островитяни от групата на Слейтън, които бяха излезли в зори да ловят риба. Те изгледаха подозрително Гатлинг и отминаха... Нямахме съмнение, че Слейтън щеше да научи за тази подозрителна нощна разходка на Гатлинг и щеше да вземе мерки...

Трябваше да се действа незабавно.

И Гатлинг се разпореда да се съобщи на участниците в бягството да се въоръжат (това беше предвидено) и да отидат при подводницата. Островът щеше да се събуди не по-рано от час. Това беше достатъчно. След двадесет минути бегълците се събраха.

С неволно вълнение те тръгнаха към подводницата. Тя предварително беше откарана на относително свободно от водораслите място, където можеше да се потопи във водата. До стария параход чакаше малък сал.

БЯГСТВОТО

Бегълците бяха изминали вече две трети от пътя, когато забелязаха подире си преследвачи. Те се приближаваха откъм „Планината“ — най-високата фрегата, спускаха се по стръмния мостик. Трябваше да се бърза.

Търнип и неговата почтена половинка изнемогваха от умора, догонвайки младите си спътници. От палуба на палуба — нагоре, надолу, нагоре, надолу — по люлеещите се мостчета бягаха Гатлинг, мис Кингман, съпрузите Доде-Търнип, Симпкинс и тримата моряци.

Като пропусна край себе си всички, Гатлинг се спря до тясното мостче, което съединяваше отломъците на каравелата със стария параход, счупи дъските и ги хвърли във водата. По такъв начин успя да задържи преследвачите, които трябваше да тръгнат по обиколни пътища.

Чуваше се как Слейтън, който беше начело на преследвачите, ругаеше силно край разрушеното мостче.

Бегълците спечелиха време, за да отплават със сала към подводницата. Но салът напредваше много бавно. Макар тук водата да беше сравнително чиста от водорасли, все пак саргасите полепваха по него и често трябваше да спират и да разчистват пътя си с ръце.

Салът беше изминал едва половината път, когато преследвачите се приближиха до мястото, откъдето отплуваха бегълците.

— Предайте се! Върнете се или никого няма да оставя жив! — крещеше от „брега“ Слейтън, размахвайки пушката над главата си.

Вместо отговор един от моряците от сала размаха юмрук.

— Ах, ти, куче! — закрещя Слейтън и гръмна. Куршумът удари в сала.

Започна престрелка.

Островитяните бяха в по-изгодно положение. Те се намираха под прикритието на мачтите и отломките, докато салът се виждаше цял.

Сред преследвачите беше цялото население на острова.

— Господи! — проговори старата Търнип. — Погледнете, мис, даже Меги Флорес се е домъкнала с бебето си; ей я там, поглежда

иззад палубата; виждате ли?

Слейтън даде някаква заповед. Част от островитяните изтичаха към водата и почнаха бързо да правят сал. Бегълците ги атакуваха с изстрели. Ето във водата падна един от тях... ето и друг, махайки ръка, с охкане се изкатери на палубата на рибарското корабче...

Бегълците имаха късмет. Отвикнали да стрелят, островитяните не улучваха целта. Куршумите вдигаха пръски вода около сала. Скоро обаче един от моряците беше ранен в крака. Един куршум прониза шала, който се развяваше на главата на мис Кингман. Гатлинг предложи на жените да легнат.

От острова вече потегляше сал с петима въоръжени островитяни.

Бегълците налягаха последни сили и гребяха с грубо направените весла.

Ето най-после и подводницата — издигащата се надводна част с малкия мостик.

Гатлинг скочи на подводницата, отвори люка и спусна жените. В това време един куршум го улучи в рамото. Побледнял от рукналата кръв, той продължи да дава заповеди.

— Проклет Слейтън! — извика морякът ирландец, като видя раната на Гатлинг. — Ще си платиш за това!

И като се прицели внимателно, той гръмна.

Фергус Слейтън изпусна пушката и падна. Кръвта обагри гърдите му.

Виждаше се как на вика му се приближи Меги, наведе се и му подаде детето. Със слабееща ръка Слейтън докосна главата на детето и заговори нещо на Меги и Флорес...

Но бегълците нямаха време да следят тази сцена: преследвачите от сала вече приближаваха подводницата. И в момента, когато люкът на подводницата хлопна над последния от бегълците — Гатлинг, островитяните преследвачи скочиха на мостика...

Подводницата потрепери и почна бързо да потъва във водата...

Губейки опора под краката си, изплашените преследвачи зацапаха из водата и като се оплитаха във водораслите, се закатериха обратно на сала.

Моментът, в който подводницата се скри под водата, беше посрещнат с викове „ура“ от екипажа.

Последните опасения изчезнаха: машините работеха безукорно. Ярка електрическа светлина заливаше каютата. Моторът работеше без прекъсване. Дробовете дишаха свободно.

Но нямаше време да се радват. Ранените се нуждаеха от грижи. Мис Кингман и старата Търнип влязоха в ролята на милосърдни сестри. На ранения матрос превързаха крака, а на Гатлинг — рамото.

Едва успяха да накарат Гатлинг да легне. Тресеше го, рамото му беше подуто и го болеше, но той желаше лично да управлява подводницата.

През нощта му стана още по-зле. Изтощена от бягството и вълненията през деня, старата Търнип отиде да спи и при болния остана да дежури мис Кингман.

Гатлинг не спеше. Вивиан му мокреше челото с вода. Той се усмихна слабо и каза:

— Благодаря ви... чувствувам се по-добре... не се изморявайте, починете си.

— Не съм изморена!

— Колко е странно всичко! — започна той след известно мълчание. — На вас се падна да се грижите за престъпник.

Мис Кингман се намръщи:

— Не говорете за това!

— А аз искам да говоря именно за това. Кажете откровенно, мис Кингман, вярвате ли в моето престъпление?

Мис Кингман се смути.

— Не зная дали сте извършили престъпление, но зная, че сте по-добър от много така наречени „честни“ хора — отговори мис Кингман.

— Вие ми вярвате... Искам да ви разкажа всичко.

— Но по-добре ще е, ако заспите.

— Не, не... Слушайте... Аз работех като инженер при Джексън... В неговия корабостроителен завод... чували ли сте? Обичах Дела Джексън, дъщерята на стария Джексън. След войната работите на Джексън се влошиха. Заплашваше го банкрут. И както често става при капиталистите, той реши да заздравя положението си чрез брака на дъщеря си със сина на богатия banker Лороби. Дела ме обичаше. Но тя беше много привързана към стария си баща и сметна, че е длъжна да се принесе в жертва, въпреки че неуравновесеният, изроден Лороби ѝ беше дълбоко антипатичен. Аз мислех, че нямам

право да я разубеждавам, но ѝ написах писмо, с което я молах да се видим за последен път в околностите на града. Бях решил да замина за Европа и вече си бях купил билет за парахода. Оставих колата с шофьора на пътя и навлязох в гората, но не намерих мис Джексън на уговореното място. Бях много огорчен, но нямах време да я търся повече или да я чакам. Като поскитах още малко из това безлюдно място, аз се върнах в колата и пристигнах на пристанището малко преди отплаването на парахода; така напуснах Америка.

Веднъж, като четях вестника в Генуа, бях поразен от едно съобщение от Ню Йорк: Дела Джексън била убита. Тялото ѝ било намерено недалеч от определеното от мен място за среща. Сред книжата ѝ следствените власти намерили моето писмо, в което я молах да се видим точно там, където е била намерена в онзи ден, в който е била убита...

Показанията на шофьора, който ме откара, завършили картината. Всички улики падаха върху мен. Обосновани изглеждаха и мотивите на убийството: всички знаеха, че аз обичам мис Джексън и че Лороби ме е изместил. Съперничество. Ревност. Отмъщение... В същия вестник имаше голямо обявление, че се дава възнаграждение от десет хиляди долара на онзи, който открие и предаде на полицията убиеца на мис Джексън — Реджиналд Гатлинг... Главата ми беше оценена. Стана нужда да се крия. Симпкинс ме откри и арестува. И трябваше да получи наградата за залавянето ми, ако не беше нашето корабокрушение. Това е всичко — уморено завърши Гатлинг.

Мис Кингман изслуша с напрегнато внимание разказа.

— Но кой е убил мис Джексън?

Гатлинг сви рамене.

— Това за мене остава тайна... Може случаен грабител... Но важното е, че аз не мога да се оправдая... Всички улики са против мене... И желаният за всички бряг за вас е спасение, но за мене означава гибел. Щом слеза на сушата, аз пак ще стана престъпник и... и нашите пътища ще се разделят — тихо завърши той, като я гледаше.

С тъжно лице мис Кингман се наведе над главата му и го целуна по челото.

— Вярвам ви! И за мене вие никога няма да бъдете престъпник.

— Благодаря ви — каза Гатлинг и затвори очи.

БЕЗ ВЪЗДУХ

Сутринта Гатлинг се почувствува по-добре. Треската намалая. Той мина в апаратната и изпрати радиотелеграма със сигнал „SOS“ (сигнал за бедствие) и указание за дължината и ширината, на която се намираше подводницата.

Целият екипаж на подводницата беше в тревога. Електричеството светеше мъждиво. Почна да се диша тежко. Кислородът беше на свършване. Трябваше на всяка цена да се издигнат на повърхността на океана, но гъстите водорасли държаха здраво своята жертва...

Поемайки въздух с широко отворени уста, старците Търнип лежаха на пода. Младите не се чувстваха много по-добре.

Лампите можеха да изгаснат всеки миг от недостиг на ток.

— Остава един-единствен изход — каза Гатлинг. — Да се измъкна навън през торпедния люк и да се опитам с ножа да разчистя път през водораслите. — И той взе ножа. — Ще се опитам да направя това...

— Вие сте полудял, Гатлинг! С вашата ръка...

— Това е невъзможно! — чуха се и други гласове.

И всички се спогледаха, сякаш се питаха кой ще поеме този риск.

— Ето какво, Гатлинг — неочаквано се обади Симпкинс, — вие ми спасихте живота и аз съм ви задължен. Аз се заемам с тази работа. Не възразявайте. Тук няма никаква жертва. В края на краищата, ако ще се умира, не е ли все едно къде? Дамите могат да се обърнат! — И като се съблече и въоръжи с нож, той каза: — Готов съм! Ако след двадесет минути подводницата не се издигне на повърхността, значи съм загинал?

Бързо отвориха вътрешния капак на люка, Симпкинс се промъкна в тясната тръба, затвори капача и в същия миг автоматически се отвори външният капак...

Симпкинс изчезна. Заточиха се минути на мъчително очакване.

А в това време Симпкинс като невидимо торпедо излезе от подводницата и залавяйки се за водораслите, бързо заработи с ножа.

Като усети, че не му достига въздух, той изплува на повърхността, пое си въздух и отново се гмурна в зеленикавата морска дълбочина. Работата вървеше бавно.

Все по-къси бяха престоите му във водата, все по-дълго време трябваше да почива на повърхността...

В полумрака на подводницата хората се задъхваха и с изкривени зачервени лица напрегнато следяха минутната стрелка на часовника...

Десет... Петнадесет... Седемнадесет... Деветнадесет... Двадесет... Двадесет и пет... Двадесет и шест... Край...

Половината от екипажа беше в полусъзнание... В лампите мъждукаше червена светлинка като при угасващи въглини. Чуваха се стонове. Хората се държаха за гърдите; едни се търкаляха по пода, завираха се в ъглите под мебелите, други се стремяха нагоре, катереха се върху масите и столовете и търсеха с жадно разтворени като у риби на сухо уста, макар глътка пресен въздух. Очите бяха изскочили от орбитите. Хладна пот покриваше челата. Но въздухът навсякъде беше отровен.

И в тези последни минути на отчаяние на хората им се стори, че носят на подводницата се вдигна леко нагоре, после се спусна и отново почна бавно да се издига. Да, това не е халюцинация. Стрелката на прибора, който показваше дълбочината на потъването, говореше за същото. Още и още...

— Ние сме на повърхността!

Гатлинг и двамата моряци побързаха да отворят с треперещи ръце капака.

Ярката светлина ги заслепи. Струя свеж морски въздух нахлу в подводницата.

Въздух. Светлина. Живот.

И хората в радостна възбуда се закатериха по стълбата, втурнаха се да измъкват старците Търнип, ранения моряк.

Гатлинг се хвърли към тялото на Симпкинс, който лежеше в единия край на подводницата... От преумора той беше загубил съзнание, но скоро дойде на себе си.

И изведнъж нов взрив на радост: на хоризонта, бълвайки дим от черните си комини, се показва огромен американски параход. Той идваше насам. Бе забелязал подводницата. Даде сигнал.

Бурната радост премина в мълчаливо вълнение... Колкото повече се приближаваше сивата грамада на парахода, толкова повече се късаха някакви звена, които свързваха бегълците в едно цяло. Това цяло се разпадна на отделни хора, с техните лични грижи, съдби, пътища.

Колкото по-близо беше параходът, толкова по-чужди ставаха те един на друг.

Дъщерята на милиардера, мръсните моряци и изпадналите съпрузи Търнип — какво общо имаше между тях? Симпкинс и Гатлинг бяха отново врагове.

Гатлинг беше спокоен, но тъжен.

А Симпкинс вече се преоблече и весело си подсвиркваше някаква песничка.

Още няколко минути и те бяха на парахода.

СПАСЕНИЕТО

Насреща им идваше капитанът. Пътниците ги обкръжиха... Симпкинс вървеше като сянка подир Гатлинг.

Какво му оставаше да прави? В порив на великодушие и умиление от собственото си геройство, преди да се качат на парахода, той обеща на Гатлинг да запази тайната на неговата личност и му предложи да бяга, щом параходът пристигне в най-близкото пристанище. Но Гатлинг, този неразбираем човек, му отговори сухо и с тъга: „Вършете си работата“ — като че ли всичко му беше безразлично... В края на краищата десет хиляди долара не се намират на пътя и Симпкинс вече успя да пошепне нещо на ухото на капитана.

Моряците островитяни, подивели и отвикнали от хората, се свиха настрана. Мистър Търнип се стараеше с целия си вид да покаже, че той е по-различен от тези мръсни хора, макар и да не беше по-чист от тях. Той се беше изхитрил да запази своето смачкано бомбе и сега го беше нахлупил на главата си с вид на денди...

Докато ги разпитваха, зоркото око на полицая успя да забележи някакъв портрет във вестника, който държеше един от пътниците на парахода.

Симпкинс поиска вестника, прочете набързо съобщението, възкликна и като се приближи до стоящите един до друг Гатлинг и мис Кингман, измъкна неочаквано от джоба си белезниците и с професионална ловкост надяна едната гривна на ръката на Гатлинг, а другата — на ръката на мис Кингман, съединявайки по такъв начин ръцете им.

Всички бяха поразени. А Симпкинс разгърна вестника и с висок глас зачете:

— „Тайната на убийството на Дела Джексън.“

Съвсем неочаквано тези дни беше разкрита тайната на убийството на Дела Джексън, за което беше обвинен Реджиналд Гатлинг. В банка „Лобори“ бе извършена крупна кражба от огнеупорната каса. Понеже един от ключовете на тази каса се е намирал у сина на банкиера Лороби, който в последно време е водел

крайно разпуснат живот, то подозрението паднало върху него и му бил направен щателен обиск. Изчезналите пари не били намерени у него и участието му в кражбата останало неустановено. Обаче при обиска в ръцете на следствените власти попаднали документи, уличаващи Лороби в убийството на неговата годеница мис Дела Джексън. В шкафчето за писма било намерено писмото на мис Джексън до Лороби. В това писмо тя категорично отказвала да се омъжи за него, след като научила с помощта на частното разузнавателно бюро някои подробности от личния му живот. Лороби имай непредпазливостта да си води дневник, в който подробно излага историята на престъплението. Той е получил споменатото писмо в деня на убийството. Знаейки за съперника си Гатлинг, Лороби отдавна ги шпионирал чрез подкупената от него камериерка на Джексън, която му съобщила и за срещата. Като предполагал, че действителната причина за отказа на мис Джексън е любовта ѝ към Гатлинг, Лороби решил в порив на ревност да отмъсти на мис Джексън. Той отишъл на мястото на срещата по-рано от Гатлинг, убил мис Джексън и се скрил, незабелязан от никого.

Лороби признал престъплението си. По такъв начин по стечение на обстоятелствата едва не загина като жертва на съдебна грешка Реджиналд Гатлинг, невинността на когото сега е доказана. За съжаление Гатлинг, изглежда, е загинал при злополуката с парахода „Бенджамин Франклин“.

— Ето го Гатлинг! — викна Симпкинс, като свърши четенето. — А понеже напразно го залових и се измъчих толкова с него, реших да го осъдя на доживотно лишаване от свобода... с мис Кингман, ако тя няма нищо против.

Тя явно нямаше нищо против.

Пътниците от парахода приветствуваха тази присъда с бурни аплодисменти.

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА

НАУЧНАТА ЕКСПЕДИЦИЯ

Старият Кингман, бащата на Вивиан, се зарадва много, когато дъщеря му се завърна. Той не се надяваше да я види вече, понеже Вивиан Кингман беше отбелязана в списъка на загиналите пътници от парахода „Бенджамин Франклин“. Към брака на дъщеря си Кингман се отнесе благосклонно. Той само запита кратко Гатлинг, като се запознаваше с него:

— Професия?

— Инженер — отговори Гатлинг.

— Хубаво. Добра работа... — И като помисли, Кингман добави: — В Европа, струва ми се, съществуваше убеждение, че ние, американските богаташи, мечтаем да омъжим своите дъщери за фалирала европейски графове. Това не е вярно. Глупаци съществуват навсякъде и американските глупаци желаят да се сродят с европейските, но аз предпочитам за дъщеря си мъж, който сам си е пробил път. При това съм ви толкова задължен: вие спасихте дъщеря ми! — и Кингман стисна здраво ръката на Гатлинг.

Веднъж, когато младите съпрузи, наведени над географската карта, обсъждаха плана на замисленото от тях пътешествие, звънна телефонът. Реджиналд вдигна слушалката и чу познатия глас на Симпкинс, който молеше за среща „по важна работа“. Преди да даде съгласието си, Гатлинг каза високо в слушалката.

— Вие ли сте, Симпкинс? Здравейте! Искате да се видим? — и погледна въпросително жена си.

— Разбира се, нека дойде — отговори тихо Вивиан.

— Чакаме ви — приключи разговора Реджиналд.

Симпкинс вършеше всичко бързо, „сто и двадесет процента по-бързо, отколкото стопроцентовите американци“, както той казваше.

Скоро Гатлинг чу шум от приближаващ се автомобил, Симпкинс се втурна в стаята и още от вратата заговори:

— Новина! Голяма новина!

— Каква има, Симпкинс? — запита Гатлинг. — Нима още един от вашите престъпници се оказа честен човек?

— Открих тайната на престъплението на капитан Фергус Слейтън.

— И каква е тази тайна?

— Засега, хм, следственият материал не подлежи на разгласяване.

— Тогава вие не казвате нищо ново, Симпкинс! Още на острова ние знаехме, че Слейтън има тъмно минало.

— Но какво минало! Дойдох да ви направя едно предложение, да искам може би вашата помощ.

— Слушаме ви.

— Аз трябва да разкрия тайната на Слейтън докрай. Какво ще кажете да посетим още веднъж Острова на изчезналите кораби?

— Вие сте непоправим, Симпкинс! — рече Гатлинг. — За вас светът представлява интерес, доколкото в него има престъпници.

— Че какво пък, наречете го спорт. Но защо се засмяхте?

— Засмяхме се — отговори Вивиан, — защото тъкмо преди идването ви ние обсъждахме вашето предложение.

— Да отидете на острова и да разкриете тайната на Слейтън? — запита Симпкинс, учуден и зарадван.

— Не съвсем. Нас повече ни интересува тайната на другия престъпник...

— Друг? Нима аз не зная за него — интересува се Симпкинс. — Кой е този престъпник?

— Саргасово море — с усмивка отговори Вивиан. — Нима малко кораби е погубило то? Да открием тайната на това престъпно море, да предпазим другите — ето нашата цел.

— С една дума, отиваме на научна експедиция за изучаване на Саргасово море — завърши Гатлинг.

— Ето какво било! Надявам се, няма да откажете да вземете и мен, за да си свърша и моята работа...

— Разбира се, Симпкинс! Но какъв смисъл има да отивате? Нали Слейтън е убит...

Симпкинс мръдна многозначително вежди.

— Слейтън вече не ми е нужен. Но тук са замесени интересите на други. На острова аз успях да се сдобия с някои документи.

— Така ли?

— Симпкинс не губи времето си напразно — забеляза самодоволно полицаят. — Но за съжаление не открих всички документи. Трябва да ги намеря и тогава всичко ще стане ясно.

— Интереси на други хора ли? Това е ново. Ще отидем, Симпкинс.

— Кога ще отплавате?

— Мисля, след месец...

— Кой още е с вас?

— Един океанограф — професор Томсън, двама негови асистенти, екипажът и повече никой...

— И така, отиваме. Адреса ми знаете — и като се поклони, Симпкинс бързо излезе, а Гатлинг отново се зае да изучава картата.

— Гледай — сочеше Реджиналд на картата, — тази права линия, прекарана като с линейка, е пътят от Ню Йорк до Генуа. Ние ще тръгнем по този път до триста и двадесет градуса източна дължина и ще свърнем на юг. — И Гатлинг отбеляза мястото с молив.

От работата ги откъсна нов посетител. Влезе професор Томсън, известният изследовател на живота в моретата. След припряността на Симпкинс Томсън поразяваше със своето спокойствие и даже мудност. Този добродушен, склонен към пълнота човек никога не бързаше, но чудно колко много неща успяваше да свърши!

Гатлинг посрещна радушно Томсън.

— Изучавате нашия път ли? — запита Томсън, като хвърли мимоходом поглед към картата и каза: — Мисля, че е по-добре да вземем курс по-южно, към Бермудските острови, и от тях да вървим на североизток. Но за това пак ще говорим. Днес получих три сандъка с уреди за химическата и фотографската лаборатория. Аквариумът е готов и вече инсталиран. Утре ще бъде получена поръчаната по моя списък библиотека. След седмица нашата биологическа лаборатория ще бъде оборудвана напълно. Е, а как върви вашата, инженерната част?

— Още три седмици — отговори Гатлинг. — След месец можем да отправим предизвикателство към Саргасово море.

Томсън кимна с глава. Той разбра какво значи думата „предизвикателство“. За експедицията Гатлинг бе купил малкия, остарял за военни цели кораб „Предизвикател“^[1], който под ръководството на Гатлинг беше приспособен за мирни цели. Неговите оръдия отстъпиха място на механизмите за изтегляне на драгите.

Освен биологическата лаборатория бяха оборудвани няколко склада за съхранение на научните придобивки. Гатлинг поработи доста, докато приспособи кораба за плаване сред водораслите на Саргасово море. На носовата част на кила беше монтиран остър резец, който да разсича водораслите. За да не пречат водораслите на работата на витлото, то беше защитено с цилиндър от металическа мрежа.

Радиостанцията, две леки оръдия и картечници, в случай на стълкновение с островитяните, допълваха оборудването.

Всички участници в експедицията работеха с такова увлечение и усърдие, че корабът беше готов за заминаване преди определения срок.

Най-после дойде часът на заминаването. Участниците бяха вече на кораба. Чакаха само Симпкинс. На кея се бе събрала голяма тълпа от познати и любопитни.

— Къде се е изгубил? — недоумяваше Гатлинг, поглеждайки часовника си. — Три без двадесет минути е.

— Да почакаме малко — каза професор Томсън.

Три... Три и половина... А Симпкинс все не идваше. Капитанът бързаше със заминаването. „Трябва до мръкване да излезем от крайбрежната ивица, където има голямо движение — казваше той, — още повече че пада мъгла.“

В четири часа решиха да отплават. Сирената зави сърцераздирателно като огромна ранена фантастична котка... и корабът потегли. От брега махаха с шапки и кърпички.

Изведнъж неколцина души, които стояха до самия край на кея, се дръпнаха настрана и на мястото им се показва Симпкинс, потен, раздърпан, с килната на тила шапка. Той крещеше нещо и размахваше ръце.

Капитанът изруга и заповяда да се даде заден ход. А Симпкинс вече скочи в един катер и заплава към кораба, като продължаваше да размахва ръце.

— Хиляди извинения! — викаше той, изкачвайки се по стълбата. — Ужасно бързах... Непредвидена задръжка... — И той излезе на палубата.

— Какво ви се е случило? — полуизплашено, полунасмешливо запита Вивиан.

Носът му беше подут, а на скулите му се виждаха синини.

— Нищо... малко бокс със стария познат Кривогледия Джим... Каква неочаквана среща! Спаси се негодникът, има късмет! Ако не бързах... — и успокоявайки се сам, добави: — Нищо, няма да ми избяга. Той е дребна плячка... Един студен компрес и всичко ще се оправи.

Мъглата покри бреговете. Корабът плаваше бавно. От време на време виеше сирената.

— Влажно е, да идем долу! — предложи Вивиан и слезе с мъжа си в биологическата лаборатория. Там вече работеха професор Томсън и двамата му асистенти Там и Мюлер.

Лабораторията представляваше доста широка стая с голям квадратен прозорец в стената и два шестоъгълни илюминатора на тавана. Лявата стена бе заета от фотографската лаборатория, а дясната — от химическата. Над широките маси с чекмеджета като в аптека имаше полици с книги. На свободните места на стените бяха прикрепени различни харпуни, риболовни вили, полици с шишенца и различни препарати. Всяка педя от площта беше използвана. Даже на тавана бяха прикрепени овални кутийки, каквито употребяват естествоизпитателите, и пружинни везни. По средата на лабораторията имаше огромна маса. Върху нея бяха сложени микроскопи, инструменти за препариране и за приготвяне на хербарии: скалпели, ножици, пинцети, преси. Няколко табуретки с въртящи се седалки бяха закрепени така, че можеха да се плъзгат по дължината на масата. Томсън, без да бърза, ходеше из лабораторията, раз местваше стъкленниците, като мърмореше нещо под носа си, и работата спореше.

Вечерта премина доста скучно. А през нощта сирената не ги остави да спят. Към сутринта тя замлъкна и Вивиан заспа дълбок здрав сън.

Утрото беше слънчево, ясно. Пиха кафе на палубата под тентата. Океанът въздишаше с тъмносините си вълни плавно и ритмично, а свежият въздух ги изпълваше с бодрост. Забравила нощните си страхове и съмнения, Вивиан каза:

— Колко е добре, Реджиналд, че предприехме това пътешествие!

— Разбира се — отвърна вместо него Симпкинс, който вече беше свалил превръзката с компреса. — Ще можем да разкрием тайната на Слейтън.

— И тайната на Саргасово море — замислено каза професор Томсън. — Там, пригответе драгата. Трябва да изследваме дъното.

Докато Там нагласяваше драгата за спускане, Томсън продължи:

— Морето е многоетажна сграда. Всеки „етаж“ си има свои обитатели, които не се изкачват на горните и не слизат на долните „етажи“.

— Е, не само в морето е така — каза Симпкинс. — И на земята обитателите на сутерена не се „качват“ на първия етаж...

— С малка разлика — намеси се в разговора Мюлер, — че хората от сутерена биха могли да живеят и на „първия етаж“, както казвате, докато за морските обитатели... това би било равносилно на гибел. Ако дълбоководната риба се издигне по-нагоре от пределната ѝ граница, тя ще се пръсне, както се пръска парният котел, когато стените му не издържат вътрешното налягане.

— Хм... излиза, че морските обитатели от първия етаж могат да спят спокойно, без да се страхуват от нападение отдолу, така ли?

— Всеки етаж си има своите хищници.

Там спусна драгата — правоъгълна желязна рамка с мрежеста торба. За тежест към торбата бяха прикрепени камъни.

— На каква дълбочина да я спуснем? — запита Там, като размотаваше заедно с Мюлер въжетото.

— На шестстотин метра — отговори Томсън.

Всички наблюдаваха мълчаливо работата.

— Да се намали ходът — каза Томсън.

Капитанът даде нареждане.

— Е, какво ни изпраца съдбата?

Двама моряци отидоха на помощ на Мюлер и Там.

Щом драгата се показа на повърхността, Там и Мюлер извикаха едновременно:

— Линофрина!

Всички с любопитство се струпаха да разглеждат морското чудовище. Цялата риба като че се състоеше само от огромна уста с големи зъби и не по-малко огромен корем и опашка. На гушата на това чудовище имаше клонест придатък (за примамване на рибите, поясни Томсън), а на горната челюст нещо като хобот, удебелен в средата.

— Това е светец орган, така да се каже, собствено електрическо осветление.

— А защо ѝ е осветление? — запита Симпкинс.

— Тя живее в дълбочина, където не прониква слънчев лъч.

— Какво ли удоволствие е да живееш във вечен мрак? Кое я е накарало да избере такава лоша квартира!

— Още повече ще се учудите, ако ви кажа, че на всеки квадратен сантиметър от своето тяло те изпитват неколкостотин килограма тежест. Но те даже не забелязват това и вярвайте ми, чувствуват се прекрасно.

— Гледайте, гледайте, саргаси! — изведнъж извика Вивиан и се затича към перилата.

Върху синята повърхност на океана действително се виждаха отделни киткообразни храстчета, оцветени оранжево и златистожълто.

Всички се зарадваха на саргасите, сякаш срещнаха стар познат.

Между втори и шести август корабът плаваше вече близо до Бермудските острови. На трети август се срещнаха все още само отделни храсти водорасли. Те имаха овална форма, но при леко подухване на южния вятър се проточваха дълги ивици. Гатлинг гореше от нетърпение да изпита по-скоро върху гъстите саргаси своите технически приспособления. Най-после на седми август се появили цели ливади саргаси. Сега вече от синята повърхност на океана бяха останали само островчета сред жълтия килим.

— Ето го „съсиреното море“, както го наричали древните гърци — каза Томсън.

Гатлинг следеше с вълнение как ще се справи корабът с тази мрежа от водорасли. Но вълнението му беше напразно: корабът почти не забавяше ход. Той режеше саргасите и те отстъпваха, като оставяха от двете му страни дълги, разделящи се сини ивици вода.

— Вашата предпазливост беше излишна — каза професорът. — В края на краищата за съвременните параходи саргасите съвсем не представляват опасност. Изобщо тяхната „непроходимост“ е преувеличена.

Томсън взе няколко водорасли и почна да ги разглежда. Вивиан също се приближи.

— Ето — обясняваше ѝ той — виждате ли белите стъбла? Те вече са отмрели. Саргасите, откъснати от вятъра и подхванати от течението на Карибско море, се носят на север. Необходими са пет месеца и половина, за да преминат пътя от Флорида до Азорските

острови. И за това време те не само запазват живота си, но и продължават да се размножават. Някои саргаси извършват цяло кръгово пътешествие, връщайки се в родината си — Карибско море, а след това правят второ пътешествие. Други попадат вътре в кръговия пръстен и загиват.

— Ах, това пък какво е? Живо е! — извика от изненада Вивиан.

Томсън се разсмя.

— Това е австралийско конче-вехтошар, а това е актенария — най-любопитните обитатели на Саргасово море. Виждате ли как са се приспособили? Не можеш ги различи от водораслите!

Действително обагрени в кафяв цвят, изпъстрени с бели петна, с вълнообразни контури, актенариите приличаха извънредно много на водораслите на Саргасово море.

[1] Авторът използва в превод традиционното наименование на много американски кораби за океанографски и географски изследвания — Challenger. — Б.пр. ↑

НОВИЯТ ГУБЕРНАТОР

От момента на отплаването на подводницата събитията на Острова на изчезналите кораби вървяха по своя ред.

Когато, ударен от куршума, капитан Слейтън падна, Флорес постоя мълчаливо над лежащия окървавен губернатор, после дръпна за ръката наведената над него Меги и късо, но повелително ѝ каза:

— Върви си!

Плачещата Меги прегърна детето и си отиде.

Флорес се наведе над капитана със зла искрица в присвитите си очи.

Капитан Слейтън беше негов съперник в любовта и в честолюбивите замисли. Те имаха стари сметки. Като се насити да гледа поваления, умиращ враг, Флорес приповдигна Слейтън и го блъсна във водата.

— Така ще бъде по-добре — каза той, обърна се към островитяните и викна: — Ей вие! Капитан Фергус Слейтън е убит и аз погребях тялото му! Островът на изчезналите кораби трябва да избере нов губернатор. Предлагам себе си. Кой възразява?

Островитяните мрачно мълчаха.

— Прието. Вземете ракетите и пушките. Да вървим!

И той закрачи към своята нова резиденция, доволен, че всичко се реши толкова бързо. Обаче радостта му не беше пълна. Някаква неприятна, още неясна мисъл му пречеше като лек зъбобол, който ей сега ще премине в остър. Флорес вървеше по познатите „улици“, по мостчетата, прехвърлени между корабите, пресичаше полуизгнилите палуби, изкачваше се на „хълмовете“, на стърчащите над водата големи параходи, слизаше в „долините“ на плоскодънните съдове, а тревожната, неясна мисъл не го напускаше.

При едно мостче той чу гласовете на ирландеца О'Хара и стария Боко, които вървяха подире му.

— Като куче, направо във водата... — говореше Боко.

— Не може да го търпи! — отвърна О'Хара.

Гласовете замлъкнаха.

„Значи така — помисли Флорес, като се прехвърли през борда на старата фрегата. — Недоволство!“ И той си спомни мълчанието при избирането му.

Флорес не се излъга. Даже на загрубелите, подивели островитяни направи впечатление твърде безцеремонното „погребение“ на губернатора.

Флорес не беше глупав. Докато вървеше към губернаторската резиденция, която се намираше на фрегатата „Елизабет“, новият губернатор вече обмисли план за действие.

Той влезе в голямата, прекрасно обзаведена каюта — бившия кабинет на капитан Слейтън — и се разположи в дълбокото кожено кресло с независим и горд вид. После плесна три пъти с ръце, също както Слейтън, даже по-добре, по-отчетливо и по-силно.

На прага се показва негърът.

Флорес погледна втренчено черното му лице, но не можа да прочете нищо по него.

— Боб — каза той, — къде е гардеробът на Слейтън? Заведете ме и ми го покажете.

Боб, който не се учуди, като видя Флорес на мястото на Слейтън, беше поразен от подчертаното учтиво обръщение на новия губернатор, за разлика от предишния, който се отнасяше към него съвсем фамилиарно.

А тонът на Флорес не беше случаен — той искаше да подчертае разликата в изменилото се положение. И не се излъга. Боб някак си се сви и като заситни към изхода, отговори почтително.

— Моля.

Те влязоха в голяма тъмна каюта, превърната в гардеробна. Двете стени бяха заети от шкафове. Огромни сандъци от черен дъб с резба, обковани с позеленяла мед и сребро, запълваха почти половината каюта.

Негърът отвори вратите на шкафовете. В тях висяха добре подредени костюми от различни епохи, професии, националности, като в гардеробна на голям оперен театър.

— Ето цивилните костюми — поясни негърът и почна да вади миришещите на влага старинни сюртуци с високи яки, широки ревери, цветни и копринени жилетки.

Флорес поклати отрицателно глава.

Във втория шкаф имаше по-съвременни костюми — смокинги, рединготи и даже фракове.

— Не това, не това.

Пред гардероба с морски униформени костюми Флорес се спря малко по-дълго. Той попипа с ръка една куртка от прекрасен английски плат — костюм на капитан, но като помисли за нещо, затвори и този шкаф.

— Не това, Боб. И това ли е всичко?

— Тук има още — отговори негърът и посочи сандъците.

— Отворете.

Боб с мъка повдигна тежкия капак. Флорес се учуди, че не усети миризма на влага и гниене. Капакът беше така добре прилегал, че в сандъците беше съвсем сухо.

Когато негърът повдигна чистото платно, което покриваше костюмите, от гърдите на Флорес неволно се изтръгна възклицание и очите му светнаха. Тук бяха скътани скъпи испански костюми, чиято кройка показваше, че са отпреди двеста години.

Костюми от кадифе — малинови, сини, червени, — обшити със злато и обсипани с бисери. Маншетите и фрезите (големи яки от няколко ката) от най-тънки дантели, копринени шнурове бизет^[1], блонди^[2] с цвят на неизбелено платно — всичко това поразяваше със своя разкош и фина изработка. Женските костюми бяха още по-разкошни. Дълги, с висящи до пода ръкави, със зъбцеобразни фестони по краищата, тези ярки рокли от коприна, бродат и кадифе тежаха от нашитите по тях изумруди, рубини, бисери...

„Какво богатство! — помисли Флорес. — А ние се храним с риба.“

Той избра няколко костюма.

— Отнесете ги в кабинета ми. А чорапи и обувки?

— Всичко има. — И като се привеждаше под тежестта на товара, Боб занесе костюмите в каютата на Флорес.

Като остана сам, Флорес избра един тъмновишнев, обшит със сребро костюм, и го облече.

Когато се видя в огледалото, той сам беше поразен от ефекта. Беше се преобразил не само външно, но някак си и вътрешно. Откъде се взеха това достойнство, увереният поглед, плавните жестове?

Той плесна с ръце и каза на негъра, който го гледаше смаяно:

— Поканете мисис Меги!

„Мисис Меги!“ — Негърът хукна да изпълни заповедта.

Флорес се поизлъга в ефекта: влязлата Меги се изплаши не на шега, като видя обсипания със сребро и бисери испански гранд. Даже от смеха на Флорес тя не можа да дойде изведнъж на себе си.

— Обличай се по-скоро, ето ти костюма — каза Флорес, като посочи синята рокля.

Облечена съвсем простичко — в лека блуза и къса закърпена пола, застанала в нерешителност, Меги плахо докосна роклята.

— Е, какво чакаш?

— Аз... аз даже не зная как да я облека.

Флорес не разбираше повече от нея от всичките тези бизети и блонди и не можеше да ѝ помогне. Но женският усет помогна на Меги да намери мястото на всяка част от тоалета. И докато Флорес поправяше краищата на шарфа и пробваше пред огледалото шпагата си със златна дръжка, тя също се премени.

Те се обърнаха, погледнаха се с учудване и възхита, без да могат да се познаят.

Наистина те бяха прекрасна двойка. Мургавият, загорял Флорес беше много представителен.

„Дявол да го вземе! Та тя е истинска красавица! Къде са били очите ми?“ — помисли си Флорес.

— Сега може да почне тържественият прием — каза той високо, извика негъра и даде заповед да се съберат всички. Това също беше нещо ново. Слейтън не пускаше никого в своя кабинет.

Ако на Острова на изчезналите кораби се бяха явили внезапно хора от друга планета, то те вероятно не биха направили по-голямо впечатление. Всички островитяни буквално се вкамениха от учудване. Даже историкът Людерс стоеше с полуотворена уста, крайно удивен.

Когато всички се събраха, Флорес се обърна към тях с реч:

— Граждани! Островитяни! Другари! Не чувството на лично славолюбие ме накара да облека този костюм, а желанието да се поддържа достойнството на славния Остров на изчезналите кораби... Ние ще издигнем това достойнство още по-високо. За изпълнение на набелязаните от мене задачи ми са необходими помощници. Вие, О'Хара — Флорес погледна изпитателно ирландеца, — се назначавате за мой личен секретар. На доклад и на празненствата ще се явявате с

тези дрехи, те са изцяло на ваше разположение. — И Флорес посочи един красив тъмносин костюм.

О'Хара силно почервения и Флорес с удоволствие забеляза, че ирландецът е поласкан.

„Един съперник по-малко“ — помисли новият губернатор.

— Вие, Боко, се назначавате... — Флорес потърка челото си — също за мой секретар. Ето ви придворния костюм.

Боко се поклони почтително.

„Втори съперник по-малко — отбеляза Флорес. — Кой още? Людерс? Той не е опасен, но все пак, за всеки случай...“

— А вие, Людерс, вас като учен ви назначавам, хм... съветник по въпросите за колонииите. На вашето звание ще прилича дрехата от черно кадифе със сребро.

Чудно нещо! Даже Людерс, който досега по-малко от другите обръщаше внимание на облеклото си и ходеше в парцали, беше също поласкан. Обаче назначението му много го учуди.

— Благодаря за честта, но какви колонии имаме ние, когато сме отрязани от целия свят?

— Да, но ние можем да разширим владенията си и тогава ще имаме колонии.

Островитяните се спогледаха. Нима обшитата със сърма дреха бе взела ума на техния нов губернатор?

Но Флорес беше спокоен и самоуверен.

— Вие знаете — продължи той, — че до нашия остров, на не повече от два километра, е разположено друго малко островче на изчезнали кораби. То е близко, но ние не можем да отидем до него — саргасите го пазят. Сега ще организираме експедиция и ще го присъединим към нашите владения.

На островитяните се хареса този план и те шумно изразиха одобрението си.

— И още нещо, няма защо да постим и да се стискаме, когато сме толкова богати. На всички ще бъдат раздадени нови дрехи — за делник и за празник. Ще ви дам също и патрони и вие ще ходите на лов за птици; мисля, че рибата омръзна на всички. А за да ни бъдат по вкуса птиците, ще опечем хляб и ще отворим една бъчва с хубаво старо испанско вино.

— Ура-а! Да живее губернаторът Флорес! — закрещяха островитяните в буен възторг, а О’Хара и Боко по-високо от всички.

Когато Флорес и Меги останаха сами, Меги погледна мъжа си с влюбени очи и каза:

— Флорес, не съм предполагала...

— Какво?

— Че ти умееш така...

— Така добре да управлявам ли? — и Флорес, саможивецът, вечно намръщеният, мрачният Флорес се засмя.

[1] Бизет — цветни шнурове, с които са украсявали дрехите. — Б.а. ↑

[2] Блонди — копринени дантели, наречени така поради жълтеникавия оттенък на нишките, blond (фр.) — сламеножълт. — Б.а. ↑

ПУШАЧЪТ НА ОПИУМ

Лека сива мъгла забулваше Острова на изчезналите кораби. Счупените мачти с железните комини на параходите се мяркаха из мъглата като призраци.

Боко и китаецът Хао Жен седяха на палубата на една стара бригантина. Китаецът седеше неподвижно като статуя, подвил крака и сложил длани върху коленете, и гледаше високата мачта.

Боко поправяше мрежата и от скука разпитваше китаеца за неговата родина и за близките му. Най-послед го запита бил ли е женен.

По лицето на китаеца премина сянка.

— Не бях — отговори той и добави по-тихо: — Но имах годеница, добра девойка.

— Е, и какво?

— Невъзможно — презимето също...

— Роднина ли ти беше?

— Не, просто презимето. Законът такъв.

С невнимателния си въпрос Боко събуди в душата на китаеца далечни спомени. Той неспокойно се размърда и стана.

— Ще вървя — заяви китаецът.

— Къде ще ходиш? Пак ли твоя опиум да пушиш? Стой тук.

Но китаецът вече вървеше с несигурна, олюляваща се походка към един отдалечен баркас.

Боко поклати глава.

— Ще пропадне момъкът. На какво е заприличал!

Боко не се излъга. Хао Жен отиваше да пуши опиум. В един от старите кораби той беше намерил запас от тази отрова и оттогава почна да пуши. Лицето му побледня, стана жълто като слама, очите му хлътнаха дълбоко, гледаха уморено, безизразно, ръцете почнаха да треперят. Когато научиха за неговата страст, му забраниха да пуши, опасявайки се от пожар. Капитан Слейтън го наказва жестоко няколко пъти, заключва го в трюма, мори го от глад, настояваше да му предаде запасите от опиум, но не можа да сломи упорството му. По-скоро можеха да го убият, отколкото да го накарат да предаде опиума. Той

беше скрил добре запасите и се изхитряше да пуши само когато надзорът над него отслабваше.

Хао Жен отиде на стария баркас, който беше наведен почти под ъгъл четиридесет и пет градуса. Под защитата на този наклон, който го скриваше от погледите на островитяните, той си беше устроил пушалня до самата вода.

С треперещи от вълнение ръце той приготви всичко необходимо за пушене и жадно засмука сладникавия дим.

Постепенно димът почна да придобива златист оттенък. Кълбата златни облаци се превръщаха в дълга лента. Това вече не е лента, а река, голяма синя река. Жълти цветя, жълти скали, къщичка с развяващ се от вятъра книжен дракон на входа. Бащата дялка нещо, седнал пред къщата. По реката плава рибар, който стои на кърмата и върти греблото. Всичко е толкова близко, познато, родно! Край реката цъфтят перуники, прекрасни лилави перуники.

Беше нощ, когато Хао Жен дойде на себе си от опиума. Мъглата се беше вдигнала. Само отделни парцали от нея се носеха като призраци на север. Беше тихо. От време на време се чуваше плясъкът на риба. На хоризонта се издигаше червената луна. Тя не се оглеждаше във водата, водораслите я отразяваха слабо, като матово стъкло. Само тук-там в малките „езерца“ — чистите от водорасли места — водата пламваше от лунна светлина.

Недалече от острова направо по водораслите се движеше силует, който изпъкваше ясно на фона на изгряващата луна. Китаецът разтърка очи и почна да се взира. Позната фигура. Да, разбира се, това е той, покойният капитан Слейтън! Само че е без куртка. Но мъртъвците не усещат нощната влага. Защо скита той тук? Какво иска? Зъбите на Хао Жен затракаха.

Сутринта китаецът шепнеше на ухото на своя другар Боко:

— Капитан ходила. Слейтън ходила нощта по водата. Сам видяла. Лошо погребали покойник. Много лошо така човек погребат. И ето, ходи. Лошо ще бъде! Лошо ще бъде, м-м...

Боко кимаше, гледаше с жалост китаеца и мислеше: „Смахнал се е бедният, съвсем е изгубил ума си от тая отрова.“

След няколко дни този разговор се повтори. Китаецът пак беше видял мъртвия капитан да се разхожда бавно по морето. Боко не се стърпя.

— Омръзна ми с твоя покойник! Виж какво, ще дежурия тази нощ заедно с тебе. И запомни добре, ако ти го видиш, а аз не го видя — ще се наложи вие, двамата покойници, да се разхождате по морето заедно! Ще те хвърля във водата, така да знаеш!

Нощта беше тъмна. Небето бе покрито с гъсти облаци. Ръмеше. Боко се бе загърнал със закъпения плащ.

Около един часа през нощта той пръв забеляза в тъмнината недалече от острова сянка на човек. Беше така тъмно, че очертанията на фигурата едва се различаваха. Но нещо, прилично на човек, действително вървеше по водата и изчезна в мрака.

Боко усети как ръцете му изстиват.

— Виждаш? — шепнеше китаецът, хванал с трепереща ръка рамото на Боко.

— Ш-шт!

И те седяха до сутринта, без да имат сили да се мръднат от страх.

Едва когато изгря слънцето, Боко въздъхна с облекчение. Скоро слухът за призрака на капитан Слейтън обиколи целия остров и стигна до Флорес. Той не вярваше в привидения, но слухът за скитация призрак на Слейтън го развълнува като неясна опасност.

„Защо са видели именно Слейтън? Съжаляват ли за него? Обвиняват ли ме, че съм го хвърлил в морето, вместо да се опитам да му окажа помощ? Но той беше полумъртъв. Или... Глупости! Просто хората подлудяват от скука. Трябва по-скоро да ги развлека с нещо“ — мислеше Флорес.

Вечерта той извика Боко и го помоли да го отведе на мястото, където са видели призрака. Но призракът не се появи нито тази, нито на следващата нощ. Флорес се развесели.

— Е, виждате ли! Аз ви казах, че е само въображение. Стига сме се занимавали с глупости! Заповядайте утре при мене на съвещание. Трябва да обмислим плана на експедицията. Не забравяйте да облечете официалния си костюм, отдавна не сте го обличали.

— Пазя го — простодушно отговори Боко. — Толкова е скъп!

— Ще имате такива дрехи до края на живота си!

ИЗЧЕЗНАЛИЯТ ОСТРОВ

Още вечерта „Предизвикател“ навлезе в ивицата, свободна от саргаси.

А рано сутринта, когато съпрузите Гатлинг излязоха на палубата, видяха, че наоколо се простира синята повърхност на океана, по която само тук-там се мяркаха малки петна водорасли.

— Странно, няма толкова сме се отклонили на юг? — запита Гатлинг професор Томсън, който разглеждаше някаква малка риба, попаднала в мрежата.

— Ние вървим по самия край на топлото течение, където то се бори със студеното. Именно тези студени течения са отнесли настрана част от водораслите. Утре ще свърнем на север, в гъстата част на саргасите.

— Каква странна риба! — извика Вивиан. — Погледни, Реджи.

Главата на рибата имаше широк, овален щит от керемидообразни люспи; долната част на тялото ѝ беше с по-тъмен цвят от горната.

Томсън внимателно пусна рибата в голям леген с вода. Рибата веднага се обърна по гръб и плътно притисна щита си към дъното на легена.

— Вземете рибата — предложи Томсън.

Гатлинг хвана рибата за опашката и се опита да я вдигне, но напразно: рибата като че ли беше залепнала за дъното на легена. Томсън се засмя.

— Виждате ли каква чудновата риба! Това е ехенеида или „риба-лепка“. За нея в древността имало легенди, че уж тя, като се залепи за подводната част на кораба, може да задържи хода му. Ето, гледайте! — И Томсън, макар и с усилие, откъсна „лепката“ от легена.

— Професоре, в морето плава цяло стадо костенурки — съобщи асистентът на Томсън Мюлер. — Ще ми разрешите ли да хвана някоя от тях с помощта на тази малка рибка? Виждам съм как правят това туземците в Африка.

Като получи разрешение, Мюлер сложи на опашката на рибата пръстен със здраво въже и я хвърли във водата. В прозрачната вода се

виждаха всички движения на рибата. След няколко безуспешни опита да се измъкне от пръстена, тя се устреми към една голяма костенурка, която спокойно спеше на повърхността на океана. Ехенеидата се впи в коремния щит на костенурката. Мюлер дръпна въжетото. Костенурката се замаята, но не можа да се освободи от лепката и след минута беше измъкната заедно с рибата на палубата на кораба.

— Браво! — заръкопляска Вивиан.

На палубата се показва Симпкинс. Той току-що беше станал и примижаваше на яркото слънце. Смучейки лулата си, Симпкинс погледна равнодушно костенурката и едва промълви през стиснатите си устни:

— Супа от костенурка — не е лошо. А това що за пиявица е?

— Това не е пиявица, а риба-лепка. Костенурката, Симпкинс, не е предназначена за супа, а за научна колекция.

— Гледайте каква красота — отново извика Вивиан, сочейки морето.

Над повърхността на океана летяха риби. Цели ята от тях се издигаха над водата и прелетяваха значително пространство от няколко десетки метра, поддържани от предните плавници, които у тях представляваха нещо като крила.

Всички се любуваха на това зрелище.

— *Dactylopteres* — летящи — поясни професор Томсън.

— Нима и всички птици са произлезли от морето? — запита Вивиан.

— Океанът е люлка на целия органически живот на земята. Вие виждате летящи риби, но има и такива, които се разхождат по сушата и даже се изкачват по стъблата на дървета. Всички те са прадеди на земноводните и птиците.

— Много интересно — равнодушно се намеси Симпкинс, — но като че ли ние тръгнахме да търсим не костенурки и лепки, а Острова на изчезналите кораби. Ние вървим все по на юг и вече излязохме извън пояса на саргасите. Скоро ще настъпи дъждовният период — и бездруго вече често вали, — а кога ще се заемем с острова?

— Търпение, Симпкинс. Днес поемаме на север и с всеки час вие ще бъдете по-близо до целта.

Симпкинс вдигна рамене, като че искаше да каже: „Ох тези учени!“ После мушна ръце в джобовете си и се загледа в морето, като

плюеше през борда.

— Акула! — викна той оживено. Очевидно и в морето го интересуваше само престъпният елемент. — Охо, колко е голяма! Само че защо е бяла?

— Да, интересен екземпляр — каза Томсън. — Типична представителка на Саргасово море. Саргасите задържат слънчевата светлина и тукашните акули очевидно не „изгарят“ така, както техните сестри, живеещи в откритите места. Кожата на тукашните акули е лишена от пигмент.

Акулата плуваше редом с кораба. Движенията ѝ бяха бързи, силни и красиви.

Моряците приготвиха вече въже и намазаха с лой желязната кука.

— А защо акулата не изяжда малките риби, които се въртят около нея? — запита Вивиан.

— Това е риба-лоцман, неразделен спътник на акулата.

В това време куката със стръвта беше хвърлена. Първа я забеляза рибата-лоцман. Тя я помириса и се приближи до акулата, стараяйки се да ѝ обърне внимание на плячката.

— Виж я ти подстрекателката! — преведе Симпкинс събитията на езика на наказателната практика.

Акулата се обърна, забеляза плячката и лакомо налапа куката.

— Дявол го взел, това е вече провокация от страна на рибата-лоцман! — извика Симпкинс.

Акулата се праметна и така дръпна въжето, че двамата моряци паднаха на палубата и корабът леко се наклони. Почна борба. Моряците ту отпускаха въжето, ту го теглеха, придърпвайки все помаломощеното животно. Мина не по-малко от час, преди да успеят да измъкнат акулата на палубата. Изморена, тя лежеше като мъртва.

— Аха, хвана се, миличка! — тържествуващо каза Симпкинс и пристъпи към нея.

— Обзалагам се, че вие съжалявате, дето акулата няма ръце — вметна Гатлинг.

— Защо?

— Бихте ѝ сложили белезници.

— Още една лепка! — с учудване викна Вивиан, като видя рибата, която се беше впила в корема на акулата.

— Обикновено нещо — отговори Томсън. — Лепките често правят това и имат тройна полза: осигуряват си безплатно пътуване, пълна безопасност от другите хищници под прикритието на страшния за всички морски обитатели враг и трохи от обилната трапеза на лакомите акули.

— С една дума, навсякъде едно и също — забеляза Симпкинс — около големите престъпници се навъртат дребни мошеници за дребни поръчения.

— Още малко, Симпкинс, и вие ще напишете научен труд: „Престъпният свят сред обитателите на моретата“ — с усмивка забеляза Гатлинг.

Симпкинс се приближи до акулата, хвана лепката и я затегли.

— Ха де, да видим дали ще издържиш?

Лепката сякаш се беше сраснала с корема на акулата. Тогава Симпкинс я дръпна с все сила. Неочаквано акулата трепна с цялото си огромно тяло и удари Симпкинс с опашката си с такава сила, че той се преметна във въздуха, прелети през борда и падна в морето.

Професор Томсън викна развълнувано:

— По-скоро хвърлете въже!

Гатлинг се учуди на вълнението и бързината на учения. Симпкинс не беше лош плувец и едно изкъпване в топлата вода не го заплашваше с простуда.

Но Томсън се страхуваше от друго: той знаеше, че акулите често плават на стада. Там, където срещнат една, може да има и други.

И опасенията му не бяха напразни. Действително във водата се мярнаха неизвестно откъде появили се акули. Те се устремиха към Симпкинс, който още не беше ги забелязал. А в това време корабът се бе отдалечил на няколко метра от него.

— По-скоро, Симпкинс, по-скоро! — викаха му от кораба.

Капитанът нареди да спрат моторите, а досетливите моряци, без да чакат заповед, с трескава бързина спуснаха лодката.

— Защо се вълнувате? Аз плувам като тапа! — викна Симпкинс, без да подозира опасността, но като видя, че всички погледи са обърнати не към него, а някъде в морето, огледа се, замръзна от ужас и почна да работи отчаяно с ръце и крака. Но мокрите дрехи затрудняваха движенията му.

Когато лодката с тримата моряци доплава до Симпкинс, акулите бяха вече около него. Една от тях мина под Симпкинс и вече се бе обърнала по гръб и разтворила широката си челюст с няколко реда зъби, когато един от моряците пъкна в отворената ѝ уста веслото, което моментално беше раздробено на трески. Това спаси Симпкинс. Другият моряк му помогна да се качи в лодката.

Разгневени, че плячката им избяга, хищниците се удряха в лодката, опитвайки се да я обърнат. И на няколко пъти почти да успеят. Лодката се въртеше, наклоняваше се, зачерпвайки вода. Единият моряк се бранеше с парчето от греблото, а другите усилено гребяха. Най-после с голяма мъка моряците и Симпкинс се доближиха до борда и се изкачиха на кораба.

Всички въздъхнаха с облекчение.

Симпкинс дишаше тежко. Водата се стичаше от дрехите му на палубата и образуваше локвички.

— Благодаря ви — промълви той най-после. — Ще отида да се преоблека — и като заобикаляше отдалече акулата и шляпаше с мокрите си крака, Симпкинс слезе в каютата си.

Научната колекция на Томсън растеше бързо. В стъклените можеха да се видят морски игли и кончета, актенарии, хвърчащи риби, морски таралежи, петнисти синероги, раци, охлюви, скариди, изящни хидроидни полипи, кладокорини и салпи. Имаше и препарирани екземпляри, и само скелети. Колекцията запълваше лабораторията и съседните каюти.

Корабът зави на север и пое през гъстия килим от водорасли.

Въпреки честите дъждове Томсън се занимаваше неуморно с изследването на Саргасово море. Гатлинг му помагаше и времето минаваше незабелязано. Вечер след ядене те сядяха в уютно обзаведената каюта и слушаха увлекателните разкази на Томсън за обитателите на моретата — странен, необикновен свят, толкова различен от познатия надводен свят.

От всички участници в експедицията само Симпкинс скучаеше и се чувствуваше нещастен. Неговият организъм беше привикнал на постоянно движение. Нервното напрежение, неразделно от риска, му беше необходимо като наркотик. И в тази спокойна обстановка Симпкинс се чувствуваше болен. Той се шляеше из кораба, зяпаше,

пречеше на всички — от капитана до огняря, — мърмореше, пушеше и презрително плюеше в морето.

Дните бяха мрачни, сиви. Понякога мъглата забулваше всичко с бяла пелена. В тази част на океана нямаше опасност от сблъскване с минаващ кораб и затова „Предизвикател“ вървеше, без да забавя ход. От време на време за всеки случай изсвирваше сирената, чийто вой навяваше безпокойство сред окръжаващата тишина.

— Къде се е изгубил този остров! — мърмореше Симпкинс.

А Островът на изчезналите кораби като че ли наистина беше изчезнал от повърхността на океана. Според всички пресмятания той трябваше да се намира по тези места. „Предизвикател“ обикаляше в самия център на Саргасово море, постоянно сменяйки посоката, но островът не се появяваше.

Минаваха ден след ден, а наоколо се виждаше все същото сиво небе, все същата кафява повърхност на саргасите и забулената в мъгла далечина.

Вече не само Симпкинс, но и Гатлингови почнаха да се безпокоят дали ще успеят да намерят острова, който не беше отбелязан на нито една карта.

Една вечер всички се събраха да обсъдят положението. Капитанът свиваше рамене:

— Какво мога да направя! Ние търсим като слепи. Така можем да плаваме и година без всякакви резултати. Нашето пътешествие се проточи. Екипажът недоволствува. „В това блато може да ловим само жаби“ — мърморят моряците.

— Какво предлагате? — запита Гатлинг.

Капитанът пак сви рамене.

— Предлагам да преустановим това безполезно търсене и да се върнем.

Гатлинг се замисли.

— Вашето мнение, професоре?

Томсън разпери ръце.

— Какво мога да кажа аз? Всеки ден от нашето плаване обогатява науката. Но ако всички решат да се върнем, аз, разбира се, не ще възразя.

— Добре защитавате интересите на науката! — пламна Симпкинс. Той изведнъж се оказа най-горещият защитник на науката,

впрочем само за да продължат търсенето на острова. — Възразявайте! Искайте! Настоявайте!... А капитанът... И вас ви бива! „Безполезно търсене! Няма да го намерим!“ А знаете ли по какви места плаваме? Може би по тези места е минал и Колумб! Неговите моряци също са мърморели. Мислите ли, че на Колумб му е било лесно да открие Америка или пътя за Индия? Тогава всички са били уверени, че няма никаква Америка и че корабът може да стигне до края на земята и да се сгромоляса в нищото. А Колумб не се изплашил и открил Америка! И ние ще открием острова!

Колкото и комична да беше тази реч в устата на Симпкинс, неговото неочаквано красноречие направи впечатление и капитанът, малко смутен, отговори:

— Да, но Колумб все пак е вървял в една посока, имал е своите търговски сметки и те не го излъгали, макар и да не е намерил онова, което е търсил, а ние просто се въртим на едно място. Ако вие бъдете така любезен да ми кажете точно посоката, аз няма да се въртя — с малко обиден тон завърши капитанът.

— От морско дело аз нищо не разбирам. Но имам някакъв опит, когато стана дума за издирване — отговори Симпкинс. — Всяка професия създава своите навици, дисциплинира мисълта в определена насока. Аз много мислих как да намерим острова и струва ми се, намислих. Това също е дълъг път, но ще ни доведе по-скоро до целта. Кажете, Гатлинг, как попаднахме първия път на острова?

— Имаше буря и параходът се повреди. Вие сам знаете.

— По-нататък?

— Витлото и кормилото бяха счупени и ние бяхме понесени от течението.

— Ето тъкмо това! Витлото и кормилото бяха счупени и ние бяхме понесени от течението. А какво би станало, ако и ние счупим кормилото и витлото? — запита Симпкинс.

Вивиан и останалите погледнаха Симпкинс с нескривано безпокойство.

Той забеляза това и се засмя.

— Не се тревожете, още не съм полудял. За кормилото и витлото го казах в преносен смисъл. Да спрем моторите, да не пипаме кормилото и да се оставим на течението. Ето какво предлагам. Нас ни е понесло към острова някакво течение, нали?

Гатлинг кимна.

— Да запомним това, първо. — И Симпкинс сви единия си пръст. — Ако от потъналите кораби се е образувал цял остров, то очевидно е, че вътре в Саргасово море съществуват постоянни течения, които отнасят всички повредени кораби към едно място. Вярно ли е?

— Да.

— Второ — сви Симпкинс втория си пръст. — Е, изводът е ясен: трябва да се движим бавно в кръг, като спираме от време на време моторите, и да следим дали няма течение, което би отнесло кораба към вътрешността на морето. Течението ще ни отнесе до острова. В това е целият фокус! — И Симпкинс вдигна победоносно трите си пръста.

Планът заинтересува не само капитана, но и Томсън.

— Вътрешни течения в Саргасово море ли?... По това трябва да се помисли. Досега е изучавано само течението Гълфстрийм около Саргасово море.

— Откъде могат да се появят силни подводни течения в Саргасово море? — запита Вивиан.

— Вие искате да ви дам отговор на един от най-трудните въпроси на океанографията — отговори Томсън. — Какви причини предизвикват морските течения? По този въпрос самите учени още не са единодушни. Едни обясняват възникването на теченията с действието на приливите и отливите, други — с разликата в плътността на водата и най-после, трети, смятат, че главна роля играят ветровете. Това, струва ми се, е най-вероятното обяснение. Поне посоката на морските течения съвпада обикновено с посоката на главните въздушни течения. А още по-вероятно е да действа съвкупност от причини. Ако Симпкинс е прав и вътре в Саргасово море съществува течение към Острова на изчезналите кораби, то това течение е може би ръкав или отклонение от главното течение Гълфстрийм. Такива отклонения се предизвикват най-често от някакви механически прегради по пътя на главното.

— Но какви механически прегради може да има сред океана? — зададе нов въпрос Вивиан. — Тук няма нито остров, нито плиткостта.

— А подводните планини? Забравихте ли за тях? Представете си, че малко на изток под водата се намира планинска верига, която пресича Гълфстрийм. Представете си също, че в тази верига има тесен

проход — клисура, насочена с изхода си към острова, който играе с нас на криеница. Гълфстрийм е същинска река, водите на която се носят с бързина два и половина метра в секунда. Цялата тази маса бързотечаща вода напирва върху планинската верига, намира само един тесен проход и се устремява по него. Ето ви вътрешно течение в Саргасово море.

— И такава навярно има! Иначе не би съществувал и островът!
— обади се Симпкинс.

— Да, може би съветът на Симпкинс не е лош — съгласи се капитанът. — Какво пък, да опитаме да „счупим кормилото и витлото“, както казвате.

— И ако намерим острова, честта за „откриването на Америка“ ще бъде ваша — каза Гатлинг, обръщайки се към Симпкинс.

— По дяволите острова! Аз трябва да намеря едни документи, а покрай тях ще ви намеря и острова.

ВЕЛИКИ СЪБИТИЯ

Над резиденцията на губернатора на Острова на изчезналите кораби върху високата мачта се развяваше голямо знаме от синя коприна с избродирано на него кафяво венче от водорасли и по средата златен орел с разперени крила. Това също беше измислица на Флорес. Той накара Меги да го шие цяла седмица. И когато знамето беше готово, то беше издигнато с голяма тържественост.

Флорес в сърмена дреха, обкръжен от своите пъстри като папагали „велможи“, държа подобаваща за случая реч.

— Островитяни — каза той, — саргасите, откъснати от бурите от бреговете на своята родина, са били донесени тук. Всички ние като тези водорасли, също така сме откъснати от своята родина и сме се озовали тук, за да намерим на този остров своята нова родина, да образуваме ново общество. Ние сме малко. Нашите владения не са обширни. Но затова пък можем да се гордеем, че сме независими... Свободни като този орел с разперени крила. Ето какъв символ вложих аз в герба на нашето знаме. Да живеят саргасите, които пазят нашата свобода, да живее нашият остров! Да живеят островитяните!

Островитяните аплодираха, бурно извикаха „ура“, като гледаха с възторг красивото знаме, което се развяваше от вятъра.

За този тържествен ден Флорес искаше да организира оркестър. Сред вехториите, събрани от капитан Слейтън, откриха няколко стари струнни инструменти от различни страни и народи, обаче струните им отдавна се бяха изпокъсали. Да се намерят нови не беше възможно и Флорес мислеше вече да се откаже от идеята си, когато неочаквано на О'Хара му хрумна да използва морските рупори, които бяха повече от жителите. Наистина те можеха само да усилят човешкия глас, но затова пък напомняха инструменти от духов оркестър. Островитяните с въодушевление се заеха да „изучават музика“ и на тържеството при издигането на знамето изпълниха „Маршът на островитяните“. Това беше странна музика, при която всеки свиреше мелодия от своята родина, стараяйки се да заглуши другите. Музиката звучеше

нестройно, но така внушително и гръмко, че даже рибите изплашено се юрнаха настрана, оплитайки се във водораслите.

Но със своите „реформи“ Флорес внесе и по-дълбоки промени в живота на островитяните. Той съумя да ги скара и те вече не представляваха еднородна маса, откакто се появи „аристокрацията“. О'Хара и Боко престанаха да обядват в общата столова, държаха се отделно, високомерно. Обикновените граждани им отговаряха с презрение и завист.

— Прекрасно — подсмиваше се Флорес, — сега мога да спя спокойно.

Сутринта, когато Флорес назначи съвещанието за обсъждането плана на експедицията до съседния остров, О'Хара и Боко, наконтени в своите разкошни костюми, отиваха към резиденцията с важния вид на сановници, кимайки небрежно на островитяните, които ги срещаха по пътя.

Умни по природа, но вдетинили се от еднообразния живот, островитяните неволно се плашеха от внушителния им вид и почтително скланяха глави.

Съвещанието продължи доста. Колкото и да беше близък съседният остров, трудно можеха да се доберат до него. Можеше да се построи лодка. Но сред водораслите тя в най-добрия случай би се придвижила много мъчно и бавно.

В края на краищата най-просто би било да се направят плаващи мостове. Но за това трябваше много строителен материал, а той беше извънредно ценен на острова. Наистина морето понякога донасяше отломъци от кораби, но те се използваша съвсем икономично за печене на хляб и рядко за приготвяне на топла храна. Няколко стари кораба бяха вече унищожени, за да се направят мостове между корабите и параходите, да се посегне на нови, значеше да се намали „държавната територия“.

Освен това строителният материал беше необходим за разрешаване на жилищната криза. Наистина кораби имаше едва ли не повече от обитатели на острова. Но работата е там, че те бяха под най-различен наклон към повърхността на морето. Едни бяха малко наклонени, други лежах на едната си страна, а някои бяха обърнати с дъното нагоре. Да се живее в „квартира“, където подът е наклонен под ъгъл четиридесет и пет градуса, да ходиш постоянно по „склона“,

слизайки надолу и с мъка изкачвайки се, не е голямо удоволствие. И между островитяните избухваха безкрайни спорове заради помещенията с равна повърхност на пода. За да се разреши макар и донякъде жилищната криза, стана нужда част от запасния материал да се употреби за приспособяване на жилища.

— Вярно, че ще изхабим материал за плаващ мост, но на новия остров могат да се намерят кораби, годни за жилища — каза О'Хара. — Тогава част от населението ще се прехвърли там и жилищният въпрос ще се разреши. Ако пък надеждите ни не се оправдаят, можем да снемем дъските от моста и по такъв начин нищо няма да загубим.

В края на краищата не оставаше нищо друго и съвещанието реши да прави моста.

Островитяните, които се бяха разположили на палубата на „Елизабет“, очакваха с вълнение края на съвещанието. В еднообразния живот на острова най-голямата ценност беше развлечението, новите впечатления. И когато решението на съвещанието стана известно на всички, работата закипя.

Всеобщият ентузиазъм беше толкова голям, че се намериха даже пожертвуватели, които чухеха част от „пода“ или „стълбата“ на жилището си — обикновена дъска със заковани напреки къси летвички — само по-скоро да се построи мостът. Икономията обаче ги караше да не го правят широк. По моста можеше да мине само един човек. И тази икономия забавяше строежа, понеже през цялото време само един човек трябваше да ходи за материал. Но и от това скоро намериха изход: островитяните застанаха в редица и си предаваха един на друг дъските. За три дни беше преминал повече от половината път.

Най-после дойде тържественият момент: привечер на петия ден, когато вече се стъмни, беше сложена последната дъска, която съедини двата острова.

Колкото и голямо да беше желанието веднага да стъпят на новия остров, островитяните бяха принудени да се върнат. Флорес бе дал заповед да се отложи отиването на острова за сутринта на следния ден.

Развълнуваните островитяни не спаха почти цялата нощ и в този знаменит ден в историята на Острова на изчезналите кораби те станаха в зори.

Събраха се до един на фрегатата: палубата на легналия на едната си страна кораб се спускаше до самата вода — оттук започваше

МОСТЪТ.

— Трудът ни се увенча с успех — каза Флорес, обръщайки се към островитяните. — С първите лъчи на слънцето ние ще издигнем нашето знаме на новия остров!

И островитяните тръгнаха.

Напред вървеше Флорес със знамето, зад него Боко, О'Хара, Людерс; следваха ги останалите обитатели на острова.

Водата се плискаше под мостчетата, дъските се люлееха. Неколцина души паднаха във водата и сред общия смях се измъкнаха, отрупани с водорасли. На мнозина се хареса това неочаквано допълнение към облеклото. Островитяните се навеждаха, измъкваха дълги кафяви водорасли и се закичваха с тях. Индианецът запя унила бойна песен. Пред островитяните растеше грамадният корпус на океански параход. Той лежеше на едната си страна, закривайки новия остров. До издигнатата над водата кърма имаше малък баркас, върху който беше сложена последната дъска на моста. Флорес се изкачи на баркаса. Островът беше малък — около десетина кораба. Малко разочарование очакваше островитяните: корабите не стояха плътно един до друг, а на известно разстояние. Налагаше се и тук да се сложат мостчета, за да се съединят корабите. Обаче решиха да не отлагат тържеството. Островитяните с мъка се изкачиха по наклонената палуба и закрепиха знамето на най-горната част на парахода.

Те се разположиха на палубата и жадно заоглеждаха новите за тях форми и очертания. Вероятно нито един спектакъл не е доставял толкова удоволствие на жителя на големия град, колкото даде на островитяните зрелището на тези разбити, осакатени кораби. И от всички Людерс бе едва ли не най-доволен от острова.

— Корвета с една двадесет оръдейна открита батарея... Началото на деветнадесети век. Охо! Холандски ветроход от началото на осемнадесети век най-късно. Ето този вече е дядо! Ех, къде е отнесен! А ето и друго старче — колесен параход. Той се е родил в самото начало на деветнадесети век в Америка и даже в младостта си се е движил със скорост само пет морски мили в час — поясняваше Людерс.

Обаче всеобщото внимание беше приковано от страшно зрелище: цялата палуба на корветата с „двадесет оръдейната открита батарея“ беше покрита със скелети. Избелелите от слънцето кости

ослепително блестяха. Тук-там на краката на скелетите имаше още запазени парцали — може би от изгнилите ботуши. Затова пък добре беше запазено, макар и ръждясало, оръжието: топове, шпаги, кортици...

Островитяните притихнаха. Всеки според своето въображение си представяше какви ужасни картини са съпровождали гибелта на тези кораби.

— Трябва да се приберат скелетите — каза Флорес. — Тук има доста плавателни съдове, годни за жилища. Е, какво, за днес май стига? Утре ще дойдем, ще нагласим останалите мостчета и ще разгледаме корабите отвътре.

Хората без желание почнаха да слизат. Един от островитяните се подхлъзна, търколи се по стълбата и падна във водата. Но за учудване на всички не потъна, а остана да лежи на повърхността.

— Тук е плитко! — закрещя той.

Това заинтересува всички. Островитяните почнаха да изследват почвата с крака. Оказа се, че под краката им имаше палуби и отломъци от потънали кораби. Ако човек внимава, можеше да премине от един кораб на друг. Островитяните се пръснаха по острова, като изразяваха с викове възторга си.

Изведнъж от трюма на един голям, сравнително нов баркас се чу някакъв зверски рев и след това изплашеният глас на индианеца, който викаше за помощ. Индианецът изскочи от трюма и хукна да бяга.

— Там... звяр... страшна маймуна... горила...

Островитяните се събраха като изплашено стадо на едно място, притискайки се и криейки се един зад друг. Те не бяха страхливци пред видимия враг. Но там имаше някакво неизвестно същество.

— Кой идва с мене? — викна Флорес. Боко се страхуваше да не изгуби своето звание и костюма и тръгна след Флорес. Подир него тръгна и О'Хара.

Флорес надникна внимателно вътре в баркаса. Оттам се чу ръмжене. Когато очите му свикнаха с тъмнината, Флорес видя, че в ъгъла седи същество, прилично на човек, голо, с голяма космата глава. Косата и брадата му, сплъстени, стигаха почти до колената. На ръцете му имаше дълги криви нокти.

— Кой си ти? — запита Флорес на английски, а после на испански.

— Кой си ти? — питаха островитяните на различни езици, но не получаваха отговор. На всички беше ясно, че това не е горила, а човек — беззащитен, слаб, изтощен човек. Флорес скочи долу, хвана непознатия и го изнесе на ръце. Той даже не оказа съпротива.

Колкото и обикновена да беше тази постъпка на Флорес, тя още повече укрепи авторитета му.

— Да вържем за всеки случай нашия пленник и да вървим! Време е да обядваме.

Островитяните се подчиниха.

Първите островитяни начело с Флорес се приближаваха към Острова на изчезналите кораби, а последните се намираха още на новия остров.

Изведнъж на няколко крачки от Флорес падна някакъв предмет, раздаде се взрив, мостчетата се разлетяха на трески и Флорес, а зад него още петима човека паднаха във водата. Флорес се хвана за някаква греда и когато зрението му се проясни, видя нещо, от което едва не загуби съзнание.

На острова, до самия край на моста с бомба в ръка, стоеше капитан Фергус Слейтън... Наистина той беше брадясал, с мръсна, изпокъсана дреха, но беше той.

„АРЕСТУВАЙТЕ ГО!“

Слейтън не умря през време на престрелката при бягството на Гатлинг и другарите му. Куршумът беше строшил ключицата, но раната не беше смъртоносна. Съборен от Флорес във водата, той падна на плитко място — на дъното на преобърнат баркас. За негово щастие всички островитяни тръгнаха подир Флорес и никой не видя, че той не е потънал. С огромно напрежение на силите, с изтичаща кръв той се вмъкна в трюма на легналия на едната си страна ветроход. Този ветроход беше отскоро на острова.

„Ако загубя съзнание, ще умра от загуба на кръв — мислеше си тогава Слейтън. — Трябва да си направя превръзка“... Той почна да търси из трюма и намери къс старо платно. Като стискаше зъби от болка, с последно напрежение на волята Слейтън си направи превръзка и падна в безсъзнание. Свести се през нощта. Прохладата го освежи. Виеше му се свят от загубата на кръв и от треската. Мъчеше го жажда.

В една вдлъбнатина на палубата той намери локва дъждовна вода и я изпи до капка. Съзнанието му се проясни. Какво да прави понататък? Тук могат да го открият. Трябваше да се прехвърли на съседния остров, който се намираще наблизко. Никой от островитяните не беше прониквал на него. Там Слейтън щеше да бъде в безопасност. Само той знаеше, че към тази остров водеше път по палубите на потъналите кораби, едва покрит от водата. И стъпвайки внимателно, Слейтън същата нощ се добра до острова.

Между малкия и големия остров имаше няколко кораба, в които можеше да се намери всичко необходимо за живот: сухари, консерви и даже вино. Слейтън ненапразно беше преживял толкова години на острова. Той знаеше всички тези скрити запаси и пътищата към тях. И нощем бродеше „по морето“, като внимателно напипваше с крака лежащите почти на повърхността палуби и дъна на потънали кораби. С тях почти плътно беше покрито дъното на морето около острова. Той се запасяваше с храна за няколко дни, връщаше се на малкия остров и живееше там, докато се свършеха запасите.

През време на тези нощни разходки Слейтън беше забелязан от китаец. Но Слейтън не видя Хао Жен. Когато китаецът дойде през нощта с Боко, за да видят „сянката на губернатора“, острият слух на Слейтън долови сред дълбоката нощна тишина някакви звуци, шум, шепот. И от предпазливост Слейтън не излиза няколко нощи. Затова Флорес не го видя.

Слейтън не се отказваше от мисълта да завладее отново острова. Флорес не изглеждаше за него опасен съперник. Но все пак, за да излезе открито, трябваше преди всичко да събере сили. И той отлагаше, докато раната му зарасне съвсем. Когато най-после се оправи и се почувствува отново здрав и силен, почна да обмисля план за нападение.

Планът не беше сложен. Той ще отиде на големия остров, когато всички спят, и ще тръгне към резиденцията на новия губернатор. По всяка вероятност и часовете на „Елизабет“ ще спят. А дори и да са будни, самото появяване на „мъртвия капитан“ ще ги парализира от ужас. В краен случай може да ги довърши без много шум с кортика... Със спящия Флорес — Слейтън не се съмняваше, че испанецът е заел мястото му — лесно ще се справи. А островитяните? Те не ще имат основание да възразяват — та той само ще си върне поста, вероломно заграбен от Флорес.

Обаче когато Слейтън, който внимателно наблюдаваше от убежището си големия остров, видя започнатия строеж на моста, той промени плана си: сега можеше да залови в плен всички островитяни, като им отреже пътя за връщане, когато преминат на новия остров. Още в навечерието на деня, в който беше завършен мостът, Слейтън се прехвърли през нощта на големия остров и въоръжен с ръчни бомби, се скри в трюма на необитаемата холандска корвета недалече от брега. Оттук излезе, когато видя, че и последният островитянин се прехвърли на новия остров.

Слейтън бързо се приближи до мястото, където почваше мостът, скри се зад дебелия мачта и зачака връщането на островитяните.

Като хвърли бомбата, той спокойно зачака кога Флорес ще дойде на себе си.

Слейтън можеше да убие Флорес на място, но не искаше да усложнява връщането си на власт с убийство.

„Нека самите островитяни направят това — помисли си той. — Флорес няма да избяга от «смъртта си».“

Когато испанецът погледна Слейтън с разширени от ужас очи, бившият губернатор спокойно каза, ритмично поклащайки в ръката си втората бомба:

— Ако не ми се подчините и не ме признаете веднага за губернатор, ще хвърля втората бомба и с вас ще бъде свършено.

Флорес се колебаеше. Като помисли, той отговори:

— Добре. Съгласен съм, ако обещаете, че ще ми запазите живота.

— Виждате, че вече съм ви го запазил — отговори Слейтън.

Флорес беше учуден от това необяснимо великодушие. Та наистина, нима Слейтън не можеше да го убие веднага?

Слейтън хвърли една от дъските, които лежах на брега, към разрушената част на моста.

Флорес и всички островитяни мълчаливо преминаха на острова.

„Какво ще стане по-нататък? Кой ще победи!“ — мислеха островитяните, като гледаха с ужас Слейтън.

Слейтън разчиташе на своето необикновено влияние. Неговата дума винаги е била закон. Пред него трепереха. И сега, въпреки че беше измършавял, обрасъл с разчорлена брада, в изпокъсана дреха — същата, която беше на него през време на бягството на Гатлинг, с петна от кръв, — той беше страшен, още по-страшен, отколкото по-рано. Той видя какво впечатление направи на островитяните и остана доволен.

— Арестувайте го! — произнесе Слейтън и посочи Флорес.

Флорес трепна и изведнъж се изпъчи.

— Вие току-що обещахте да запазите живота ми — каза той.

— Да, живота, но не и свободата — хладнокръвно отговори Слейтън. — А колкото до вашия живот, нека този въпрос решат островитяните според законите на острова. Вие сам знаете вината си!

Да, Флорес знаеше вината си и закона, според който за убийството на островитянин и за опит за убийство се полагаше смъртно наказание.

Настъпи решителен момент.

— Какво стоите? Арестувайте го! — повтори Слейтън, като се намръщи.

Неколцина пристъпиха нерешително към Флорес.

— Стойте, безумци! — закрещя Флорес. — Той ми устрои капан, измами ме. Но това е капан и за вас. Нима искате отново да попаднете под властта на този деспот, пак да се храните със сурова риба и да ходите в парцали?

Слейтън не пресметна едно: че хитрият Флорес е съумял да си създаде популярност сред островитяните. Като видя, че думите на Флорес ги разколебаха, Слейтън поиска да прекъсне речта на своя противник, но Флорес изведнъж викна:

— Арестувайте го!

Краката на Боко трепереха от страх, но „преди всичко дългът“ — и той пръв, подир него О'Хара, а после и всички останали се хвърлиха от различни страни към Слейтън и го уловиха, преди да успее да хвърли втората бомба.

Слейтън не очакваше такъв изход и здравата изруга.

Флорес победи.

Слейтън беше отведен в затвора — тъмната желязна каюта в кораба за въглища — и на входа поставиха стража.

Флорес спечели първото сражение. Но какво ще стане по-нататък? Слейтън не биваше да остава жив, но е трудно да се премахне гласно и законно — той няма видима вина, за която би могъл да се екзекутира.

Флорес крачеше из каютата, обмисляйки какво да предприеме. Той се страхуваше да остави жив Слейтън даже до сутринта. Трябва да се убие, ясно е. Но да се убие така, че на острова никой да не узнае. Значи заедно със Слейтън ще трябва да се убие и часовоят и после... Саргасите умеят да пазят тайна. И всички ще мислят, че Слейтън е успял да се измъкне, да убие часовоя (за тази цел трупът на часовоя може да се остави) и да избяга.

Да, така и ще направи Флорес. Но кого да принесе в жертва? Кого да постави за часовоя през нощта? Китаеца — той е най-подходящ. Все едно, той скоро ще умре от своя опиум. От него няма никаква полза. Той е сънлив, слаб. С него лесно ще се справи.

И така, значи тази нощ призрактът на Слейтън ще престане да плаши островитяните...

СТАРИЯТ БОКО

Планът на Симпкинс се оказа верен. „Предизвикател“ скоро намери течение, което отиваше към центъра на Саргасово море. Наистина течението беше доста бавно, но всички бяха уверени, че то ще ги отнесе до Острова на изчезналите кораби. Тази увереност се подкрепяше от много признаци. Колкото по-нататък се придвижваше „Предизвикател“, толкова по-често почнаха да срещат отломъци от кораби, разбити баркаси и лодки, обърнати с дъното нагоре... Над една от тези лодки капитан Мъри забеляза ято птици; те се биеха във въздуха с остри крясъци.

— Делят плячката. Вероятно в лодката има трупове — каза той.

Когато параходът наближи лодката, пътниците видяха тъжна картина — на дъното на лодката лежеше човешки труп. Птиците така нагъсто бяха накацали по него, че той почти не се виждаше. А водата наоколо гъмжеше от акули, които се блъскаха о лодката, опитвайки се да я обърнат и да завладеят плячката.

Една вечер, когато Вивиан работеше в лабораторията, помагайки на Томсън в препарирането, тя чу вика на Симпкинс:

— Остров! Виждам Острова на изчезналите кораби.

Всички изтичаха на палубата.

До самия хоризонт на север в лъчите на залязващото слънце се виждаха комини на параходи и счупени мачти. Тази картина твърде дълбоко се бе врязала в паметта на Гатлингови и Симпкинс, за да я забравят. Даже капитан Мъри, който никога не беше виждал острова, не се съмняваше, че са стигнали целта. Нито в едно пристанище не можеха да се видят мачти и комини, наклонени в най-различни положения, като че силна буря беше разтърсила тези струпани на едно място кораби и те изведнъж бяха замръзнали в разгара на бурята...

Всички се развълнуваха. Стояха мълчаливо и не откъсваха поглед от страшното гробище...

— Пълен ход! — даде капитанът команда.

Този бодър призив отпъди тягостния размисъл, обхванал всички при вида на острова. Нервното напрежение вече търсеше изход в

движението, дейността, работата.

— Как ли ще ни посрещнат островитяните? — запита Гатлинг.

— Ако Слейтън беше жив, без бой сигурно нямаше да мине. Но той е убит и това значително облекчава положението. Който и да е заел неговото място, за нас не ще бъде трудно да се разберем.

Почти се беше стъмнило, когато параходът се приближи до острова и сигнализира на островитяните да изпратят парламентъори.

„Предизвикател“ сигурно беше забелязан от острова, още повече че сирената ревеше почти непрекъснато, рязко нарушавайки околната тишина. Пътниците очакваха да зърнат върху корабите тълпа островитяни, дотичали да видят невижданото зрелище, ала на острова беше пусто, безлюдно...

— Но какво става там, да не са измрели? — запита нетърпеливо Гатлинг.

— Не е изключено — отговори Симпкинс, — една епидемия е достатъчна.

— Гледайте — каза Вивиан, — на високата мачта се вижда някакво знаме! По-рано го нямаше.

— Това е „Елизабет“, резиденцията на губернатора — забеляза Гатлинг.

— Не може да се каже, че островитяните ни посрещат радушно — обади се Томсън.

— Тогава и ние няма защо да се церемоним с тях — неочаквано се разбърза Симпкинс. — Този мравуняк трябва да се разшава. Дайте един халосен изстрел.

— Почакайте малко — отговори Гатлинг.

Сирената продължаваше да реве, но островът изглеждаше все така мъртъв.

— Е, дявол да го вземе! — разсърди се изведнъж капитанът и без да иска съгласието на Гатлинг, заповяда да се даде един халосен изстрел от малкото оръдие. За да бъде по-силно впечатлението, капитанът заповяда да спрат сирената, в настъпилата тишина оръдейният изстрел проехтя като гръмотевица.

— Аха, подействува! — победоносно извика Симпкинс. — Виждате ли, показва се някаква фигура.

— Да, някой идва. Спуснете лодката и гребете към брега — заповяда капитанът.

Матросите спуснаха лодката и се насочиха към острова.

Островитянинът, размахал един бял парцал, се приближи до лодката, поговори нещо с матросите и се качи при тях. След няколко минути той беше вече на палубата.

— Боко! — позна го още отдалече Вивиан.

Като позна старите приятели, Боко се учуди извънредно много. Той беше облечен в стар закърпен костюм.

— О, здравейте, кандидате! — извика весело Вивиан. — Нали вие също бяхте сред кандидатите за ръката ми, когато на вашия остров едва ли не хвърляхте жребий на кого да съм жена. Помните ли? — и тя му протегна ръка.

Смутен и объркан, Боко подаде ръка на Вивиан.

— Здравейте, мис Кингман.

— Гатлинг — поправи го тя с усмивка.

— Гатлинг? Простете, забравих.

— Не, не сте забравили. На острова аз бях Кингман, а сега съм Гатлинг — и тя посочи мъжа си.

— Ах, ето какво било! А аз, старецът, да не се сетя. Е-ех — въздъхна той, — не мислех, че ще ви видя още един път! Нима пак течението ви донесе?

— Не, дойдохме по собствено желание.

— Ами? — недоверчиво извика Боко. — Че какво хубаво има тук, за да дойде някой по собствено желание.

— Ето какво, Боко — прекъсна го Гатлинг, — кажете кой сега ви е губернатор?

Боко разпери ръце и с дълбока въздишка отговори:

— Слейтън, капитан Фергус Слейтън.

Симпкинс даже подскочи от учудване:

— Не може да бъде! Нали той...

— Жив и здрав е. Днес Слейтън е губернатор. Вчера беше Флорес, утре кой ще бъде — не зная. Такива ми ти работи. Не е за разправяне.

— Но как така?...

Боко разказа всичко, което бе станало на острова до момента, когато бе арестуван Слейтън.

— А тази сутрин — завърши Боко — се събуждаме, чуваме гонга в резиденцията на губернатора. Отиваме на „Елизабет“ и гледаме

Слейтън. „Аз, казва, съм ваш губернатор. А Флорес е престъпник. Той ме хвърли във водата. Сега той е в затвора. Утре ще го съдим.“ Ето това е.

Боко не знаеше за събитията през изминалата нощ, които действително взеха неочакван обрат. Докато Флорес се промъкваше в нощната тъмнина към затвора на Слейтън, за да убие съперника си, Слейтън обикаляше като звяр в клетка в тясната желязна тъмница и обмисляше план за бягство. Той беше от онези хора, за които пречките съществуват само за да бъдат преодолявани.

Слейтън опипваше в тъмното стените на своя затвор. Те бяха гладки и непроницаеми. Нито прозорци, нито даже пролуки — никакъв изход нямаше. Обаче след дълги опити Слейтън успя да открие над вратата малък кръгъл отвор, през който едва ли би могла да мине даже главата му. Той се повдигна на ръце и надникна навън. До самата врата стоеше някаква фигура.

— Кой е на стража? — викна строго Слейтън, както правеше, когато проверяваше нощните постове.

Като чу познатия повелителен глас, китаецът трепна. Той мечтаеше за синята река и този глас прогони бляновете му. Часовоят дойде на себе си и отговори:

— Хао Жен.

— Защо не отговаряш веднага, когато те пита губернаторът? Заспа ли, простако? Отключи, трябва да провера арестуваните.

Мислите на китаеца се объркаха. Гласът на Слейтън идеше някъде отгоре. В тъмнината не се виждаше нищо. И Хао Жен не можеше да определи къде се намира губернаторът.

Хао Жен отдавна беше отвикнал да разсъждава. Той умееше само да се подчинява. Капитан Слейтън заповядва. Това беше достатъчно. Китаецът бързо отключи. В това време се приближи Флорес. Враговете неочаквано се сблъскаха на вратата. Слейтън бутна Флорес в желязната каюта. Между тях се завърза борба. Случайно Слейтън видя развързалия се копринен шал на Флорес. Той го сграбчи и стегна с него гърлото на противника си. Флорес още махаше ръце, но Слейтън успя да изскочи от каютата и да заключи вратата. После се приближи до китаеца, хвана го за раменете, вдигна хилавото му тяло във въздуха и като го тръшна, изсъска:

— Така ли се стои на пост! Едва не изпусна престъпника! Да вървим!

Китаецът се изплаши, въздъхна от радост, че евтино се е отървал, и се потътри след Слейтън.

Така Слейтън стана отново губернатор на острова. Когато пристигна „Предизвикател“, Слейтън изпрати Боко като парламентъор.

Като разказа новините на новопристигналите, старецът погледна боязливо към острова и внезапно завърши:

— Но аз се разбъбрих — и като си придаде официален вид, важно заяви: — Губернаторът на Острова на изчезналите кораби ме изпрати да науча кои сте и защо сте дошли на острова.

Гатлинг се замисли, после сложи ръка на рамото на Боко и каза:

— Вижте какво, Боко, зарежете този тон и да говорим с вас като стари приятели. Ние не очаквахме да се срещнем тук пак със Слейтън. Знаете, че се разделихме с него немного приятелски. Но срещу островитяните не замисляме нищо лошо. Ние с жена ми и професор Томсън дойдохме тук, за да изследваме Саргасово море. И между другото решихме да посетим и вас. И щом веднъж сме дошли, ще слезем на острова независимо от това дали капитан Слейтън иска, или не. Но за да не затрудняваме вас с рисковани преговори със Слейтън, ние ще му изпратим радиотелеграма: на острова има радиоприемник.

Пратената веднага радиотелеграма гласеше:

Семейство Гатлинг, Симпкинс и професор Томсън
желаят да слязат на острова. За съгласието си
сигнализирайте с бяло знаме.

Гатлинг

Радиотелеграмата очевидно беше получена, защото след известно време откъм резиденцията се раздаде пушечен изстрел. Куршумът удари една от лодките и отчупи парче от борда.

— Кратко и ясно! — каза Гатлинг. — Е, вече няма какво да ни спира. За избягване на кръвопролития ще изпратим още една радиотелеграма. А ти, Вивиан, за всеки случай слез в каютата.

Ако не дадете съгласието си незабавно, ще заповядам да се бомбардира островът.

— гласеше втората радиотелеграма. Отговорът беше втори изстрел.

Гатлинг искаше вече да даде заповед за обстрелване на острова. Но Томсън предложи да отложат военните действия до сутринта.

— Тъмно е вече и е по-добре да се почака до сутринта. Островът няма да избяга — подкрепи професора и капитан Мъри.

Гатлинг се съгласи, като остави на палубата неколцина моряци за охрана. Той слезе в каюткомпанията. Капитан Мъри и Симпкинс, Томсън, и Боко го последваха.

Вивиан наливаше чай. Всички седнаха, Боко — на крайчеца на стола. Новите хора и необичайната обстановка го смуцаваха. Той сърбаше горещия чай, червеше се и пъшкеше.

— А все пак... не е хубаво това — каза той и се намръщи.

— Кое не е хубаво? — запита Вивиан.

— Ами това, дето започва стрелба. И какво хубаво има тук! Колко хора могат да се осакатят!

— Но какво да се прави, Боко? — недоумяваше Гатлинг. — Вие сам видяхте, че Слейтън не прие нашите мирни предложения.

— Какво да се прави ли? За това мисля и аз, какво да се прави. Няма какво друго да се прави, освен да отида на острова и да пошепна на ухо на нашите островитяни: „Не слушайте капитан Слейтън, не стреляйте.“ Кажете на вашите матроси да ме заведат... Прощавайте... Благодаря за чая!

ОТНОВО НА ОСТРОВА

Тази нощ никой не спа на „Предизвикател“. Гатлинг се разхождаше по палубата, вслушвайки се в нощната тишина. Какво ще стане с Боко? Ще го послушат ли островитяните? От време на време му се струваше, че чува сдържан шум от гласове, скърцане на дъски от полуизгнилите палуби под нечи нозе. А може би предутринният вятър шуми по счупените реи и мачти, плющи в парчетата корабни платна, клати корабите и те скърцат и стенат, както стенат старците насън, оплаквайки се от своята немощ? Да беше поне лунна нощ! Колко е мъчителен този мрак!

Един час преди изгрев-слънце откъм острова отново се чу шум. Сега вече нямаше съмнение: там ставаше нещо. Гласовете се чуваха ясно; няколко души пробягаха с фенери из острова и бавно се върнаха към резиденцията на губернатора.

„Нима бедният Боко ще загине?“ — с вълнение мислеше Гатлинг.

Малко преди изгрев на палубата излязоха всички пътници на „Предизвикател“. И когато най-последно слънцето изгря, всички ахнаха от учудване — върху голямата мачта на резиденцията на губернатора се развяваше бяло знаме.

— Капитан Слейтън капитулира! — извика Гатлинг.

— Гледайте, Боко идва насам — каза Вивиан.

Боко ситнеше със старите си крака към кораба, кланяше се, махаше с ръка и още отдалече викна в рупора:

— Можете да слезете на острова! Капитанът разреши!

Спуснаха бързо лодка, в която седнаха Гатлингови, Томсън със своите асистенти Там и Мюлер, Симпкинс и четирима моряци.

Боко приветствува дошлите с нисък поклон.

— Капитанът ви моли да заповядате в резиденцията.

— Вие сте жив, Боко, а ние толкова се безпокояхме за вас! — каза Вивиан, като го хвана за ръката.

— Какво стана на острова през нощта? — запита Гатлинг.

Боко се усмихна с тайнствен вид и повтори:

— Губернаторът ви моли да заповядате при него. Той ще ви обясни всичко.

Вивиан с вълнение стъпи отново на Острова на изчезналите кораби. Тя вървеше по люлеещите се мостчета, прехвърлени от един кораб до друг, и си спомняше първото им идване. Но тогава те бяха претърпели корабокрушение, беззащитни пленници, които вървяха към неизвестното. Сега бяха под защитата на „Предизвикател“.

Гатлинг молеше Вивиан да се върне на кораба:

— Кой знае, може би Слейтън ни готви клопка.

Но Боко го успокои:

— Не се безпокойте, вие сте в пълна безопасност.

Тръгнаха по-нататък, Гатлинг обясняваше на Томсън, спомняше си различни случки от своето първо пребиваване на острова. Най-после приближиха резиденцията. Тук ги чакаха вече.

Белите зъби на негъра блеснаха, когато той разтвори уста в широка усмивка.

— Един от бившите претенденти за ръката на Вивиан — с усмивка го представи Гатлинг.

— Губернаторът ви моли да заповядате при него — каза негърът.

Дошлите се спуснаха по познатата стълба и влязоха в кабинета на губернатора.

Той стоеше до масата и приветливо им кимна.

— Моля.

— Флорес! — с изумление извика Вивиан.

— На вашите услуги — отговори той, подавайки ръка на гостите.
— Моля извинение за вида си.

Цялото лице на Флорес беше посиняло, шията подута, а на слепоочието се виждаше рана, от която още течеше кръв.

— Вие сте ранен? — запита Вивиан. — Може би трябва да ви се направи превръзка?

— Не, благодаря ви — отвърна Флорес и притисна към слепоочието си кърпичка. — Дребна драскотина.

— Не ни измъчвайте, Флорес, кажете къде е Слейтън? Жив ли е?
— запита нетърпеливо Симпкинс.

Флорес разпери ръце.

— Онзи ден той се появи неочаквано на острова и аз го арестувах. През нощта отидох да проверя караула. До кораба за

въглища, където беше затворен Слейтън, върху мене внезапно се нахвърли някакъв човек. Това беше Слейтън, който беше успял да се измъкне от затвора. Започнахме борба. Колко гореща е била тази борба, можете да съдите по дрехите ми. Той едва не ме удуши с моя шал. После... — Флорес се запъна, — после Слейтън ме блъсна в каютата и ме заключи. Какво е било по-нататък, научих едва когато Боко ме освободи. За останалото той сам ще ви разкаже.

— Аз успях да поговоря с островитяните и да ги убедя да не се подчиняват на Слейтън — започна Боко. — Призори Слейтън ни събра и ни заповяда да се готвим за бой с вас — Боко посочи Гатлинг. — Но всички като един отказаха. Слейтън крещеше, тропаше с крака. „Ще ви избия!“ — вика. А аз веднага казвам: „Какво ще се церемоним с него? Да го вържем!“ Пристъпихме към него, той взе да отстъпва. Затичахме се подире му, но къде ти! Той се хвърли във водата и изчезна. Тръгнахме да търсим Флорес. Досетих се аз да погледна в кораба за въглища, а той там. Пуснах го и ето го тук!

Симпкинс слушаше с напрегнато внимание.

— Слейтън е жив. Слейтън е на острова. И Симпкинс е на острова. Значи Слейтън ще бъде заловен — вметна неочаквано той.

„БОГОВЕТЕ СИ ОТМЪЩАВАТ“

На другия ден Томсън, асистентите, Гатлинг и Симпкинс получиха покана да посетят професор Людерс. Старият учен живееше на края на острова в една испанска каравела. Тя имаше квадратна кърма, кули на носа и кърмата, висок борд, бушприт и четири прави мачти: фокмачта, гротмачта и две бизанмачти. Трите задни мачти бяха с латински платна, на предната имаше две рей.

Нестабилен мост водеше към убежището на стария учен.

— Странно! — извика Гатлинг, като стъпи на моста. — Нима даже и платната са се запазили? Та този кораб има не по-малко от двеста години?

— И триста може да са — отговори Людерс, който съпровождаше гостите. — Аз реставрирах тази скъпоценност със собствените си ръце. Признавам, тя имаше доста жалък вид. Едно не мога да направя: да изправа каравелата — съседните кораби са я притиснали и силно наклонили. Това ми причинява някои неудобства. Но вие сами ще се убедите. Моля, заповядайте подир мене.

По тясна дървена стълбичка гостите се спуснаха долу и влязоха в голяма каюта. До стената имаше дървени пейки със струговани крачета. Едната стена беше закрыта от саморъчно направен шкаф, върху полиците на който се виждаха старинни ръкописи и корабни дневници.

— Внимавайте — предупреди ги Людерс, — аз вече съм свикнал да ходя по наклонения под. Тук, в тази библиотека, има огромни богатства.

— Богатства ли? Какви богатства? — запита Симпкинс.

— Научни. Впрочем и не само научни. Ето документи от кораба „Сивила“. Някой си Себастиано Сапрозо, на испанска служба, пренасял няколко бъчви злато от Бразилия за Испания. Себастиано не стигнал бреговете на Испания. Корабът бил довлечен до острова.

— Вие сте взели този документ от „Сивила“ — значи, че тя и сега съществува, така ли? — запита Симпкинс.

— Да, да, стария кораб за въглища, на юг от „Елизабет“.

— А златото не търсихте ли?

— За какво ми е? — отговори просто Людерс. — Възможно е да се е запазило и златото. То, както се казва в документа, е в трюма. Но корабът е толкова стар, че би било безумие да се спусне човек в трюма. А в съседните каюти — продължаваше Людерс — пазя колекциите.

— Не сте ли изследвали подводната част на острова? — запита Томсън.

— Уви, не — с въздишка отговори Людерс. — Ние имаме водолазни костюми, но аз не мога да поправя въздушните помпи. Драги, лостове — ето всичко, което имам на разположение.

— Откъде Себастиано е взел толкова злато? — заинтересува се Вивиан.

— Това е интересна история. Себастиано Сапрозо бил пленен от индианското племе бороро в горите на Централна Бразилия. Войнствените индианци решили да убият Себастиано и го повели към мястото и екзекуцията. Но Сапрозо сполучил да се измъкне от ръцете им. Този авантюрист, изглежда, е бил минал голяма житейска школа и вероятно е бил професионален панаирджийски акробат и жонгльор. Той почнал да прескача през главите на диваците, да се премята във въздуха и да прави такива необикновени трикове и салтоморталета, че поробителите му изпаднали във възторг. От ненавист към чуждоземеца индианците преминали едва ли не към неговото обожаване. Те оставили Себастиано жив, но не му върнали свободата. Няколко месеца той живял сред индианците и изучавал техния език и нрави. Често му се случвало да вижда как индианците донасяли големи късове самородно злато и го отнасяли в горите в дар на някакво горско божество. Къде се намирало това божество, Сапрозо не можел да узнае, защото светилището се пазело в тайна. Обаче случаят помогнал на Сапрозо. Ето как сам Себастиано описва това.

Людерс разтвори старинен в полуизгнила подвързия ръкопис и прелиствайки пожълтелите от времето листа на пергамента, украсени с изкусно изрисувани заглавни букви и наивни рисунки, зачете:

„Една сутрин, когато всички мъже бяха на лов, а жените се занимаваха със стриване на корени от маниока, от която правят опиващото питие кашири, аз минавах през единия край на селището и чух стон от една отдалечена колиба до края на гората. Влязох в колибата и видях девойка, омотана в мрежа. Големи черни мравки я

хапеха. Нещастната се гърчеше, лицето ѝ беше изкривено от болка, на устните и имаше розова пяна — беше ги изпохапала, — помътненият ѝ поглед гаснеше. Аз развързах мрежата и почнах да чистя мравките, да ги тъпча с крака и да ги изхвърлям от колибата. После взех мрежата и пак покрих с нея девойката, която в знак на благодарност взе да целува ръцете ми. Тогава реших, че девойката може да ми се отблагодари по по-съществен начин и ѝ казах:

— Тази нощ, когато жрецът те освободи от мрежата, ще дойдеш при Синия ручей и ще тръгнеш с мене...

Девойката кимна с глава и каза:

— Ще изпълня онова, което заповядаш. Ще го изпълня заради добрината, която ми стори, като облекчи страданията ми.

През нощта тя дойде при Синия ручей и ние навлязохме в гъстата гора. Към полунощ стигнахме на една горска поляна, по средата на която имаше висок хълм. Пълната луна ярко осветяваше голям дървен идол на върха на хълма.

Този идол беше затрупан до колената, които бяха на височина колкото човешки ръст, с блестящи самородни късове злато. Аз се поклоних на идола до земята, взех незабелязано един златен къс, голям колкото гъше яйце, обърнах се към девойката и ѝ казах:

— Сега ще вървя. Посочи ми пътя към морето.

Девойката се замисли и каза:

— Добре. Но сам няма да намериш пътя. Скоро тук ще дойдат жреците с дарове. Да бягаме!...

И ние побягнахме. Сто пъти можех да загина без тази девойка. Тя ме предпазваше от капани, от намазани с отрова бодили, дълбоки ями, прикрити с листа, които пазеха свещеното място; тя умееше да намира ручей и растения, които се ядат. Тя познаваше всяка пътечка в гората. Пристигнахме на брега в момента, когато екипажът на «Сивила», отчаян, че аз няма да се завърна, вдигаше котва, готвейки се да отплава. Видяха ме и изпратиха лодка. Разказах на другарите си какво се бе случило с мене, показах им кюлчето злато и ги убедих да отидем за златото. Те се съгласиха и ние сполучихме да пренесем на кораба толкова злато, че напълнихме три бъчви от сланина.“

— Ето откъде е това злато — завърши Людерс и сложи ръкописа на коленете си.

— А какво е станало с девойката? — запита Вивиан.

— Девојката казала на Себастиано, че ще я убият, ако се върне, и заминала с тях. По-нататък ръкописът разказва как са плавали, за бурята, за пристигането им тука, за гибелта на екипажа. Ето последните редове на този дневник:

„Датата не зная. Главата ми гори. Ръцете треперят. Наоколо трупове. Нямам сили да изхвърлям мъртвите зад борда. Днес пред изгрев-слънце умря в ръцете ми бедната девојка. Умря спокойно, с усмивка на уста. А вечерта в бълнуването си говореше със страх: «Боговете си отмъщават!» Бъчвите със злато... на кого са нужни...“ Тук ръкописът прекъсва.

Людерс свърши четенето и всички известно време седяха мълчаливо под впечатлението на изслушаната история.

— Да — каза накрая Людерс, — такива истории имам цяла библиотека. Събрах едва ли не повече, отколкото Слейтън. Виждам, че тази история ви развълнува — продължи Людерс, обръщайки се към Вивиан. — Ако нямате нищо против, ще ви предложи малка екскурзия из острова. Пред вашите очи ще премине почти цялата история на корабостроенето.

Всички на драго сърце се съгласиха и се изкачиха горе. Людерс сякаш бързаше да се самовъзнагради за многогодишното мълчание и говореше непрестанно.

— Погледнете тази водна повърхност — говореше той, като сочеше безбрежната шир на океана. — Тихият и Атлантическият океан заемат двеста петдесет и пет милиона квадратни километра — двойно по-голяма площ от всичките пет континента на света, взети заедно. Ненаправно океанът служи отдавна за символ на безкрайност, мощ, непокорна воля. Той е неизтощим в своята доброта, но и в гнева си... Той дава безкрайно много, но може и да вземе всичко — самия живот. Не е чудно, че в древността са го обожествявали. Но и този „бог“ бил победен в момента, когато падналият във водата първобитен човек се е хванал случайно за плаващо дърво и се е убедил, че то го държи на повърхността. От този момент започва историята на покоряването на океана, историята на мореплаването. Да се придаде на късчето дърво най-голяма устойчивост, да се научим да го управляваме според желанието си — ето към какво се свежда прогресът в областта на корабостроенето в продължение на много хилядолетия. В моя „музей“ можете да намерите много такива първобитни плавателни съдове. Ей

там, между стария линеен кораб и малкото параходче, виждате няколко греди, свързани с колчета. Сал — това е вече огромна крачка напред в сравнение с простото, неодялано дърво: салът се отличава с голяма устойчивост и товаровместимост... А там, недалече от него, е дигнала високо нос лека пирога. Но без гребла и платна тези плавателни съдове можели да плават само по течението. Древните египтяни, вавилонците, финикийците вече познавали употребата на гребла и платна. За съжаление в моята колекция съществува голяма празнота. Мога да ви покажа плавателни съдове, които са строени в незапомнените времена на доисторическия живот на човека и които по съвсем същия начин се строят и досега на островите, населени с диви племена; но не намерих тук нито египетски, нито гръцки кораби. Да заобиколим този почтен ветроход и ще ви покажа най-стария плавателен съд на Острова на изчезналите кораби.

Всички слязоха по мостчетата и след минута спряха пред скелета на кораб със странен вид.

— Ето, полюбувайте се — рече Людерс, като посочи с ръка.

Точно срещу Вивиан се виждаше лице на полузвяр-получовек. Птичият нос, огромните, кръгли, невиждащи очи, лъвската озъбена муцуна и косите на жена правеха силно впечатление със своята груба, но изразителна красота. Лицето беше издялано от дърво и прикрепено към заострения нос на тесния дълъг кораб. Слънцето, вятърът и солените вълни бяха нанесли големи разрушения върху това фантастично лице. Покрито с цепнатини като с бръчки, то изглеждаше старо и загадъчно, като сфинкс.

— Хиляда години това чудовище гледа океана — каза Людерс — и много неща би могло да ни разкаже, ако неговият дървен език можеше да говори. Би ни разказало за безстрашните хора на Севера — викингите, които с това несигурно корабче са се осмелили да отправят предизвикателство на сивите простори на океана. Не по-малко от седемдесет смелчаци да се побирали на кораба. Те са гребели весла, освен това са поставяли четириъгълно платно. В предната част на кораба е имало ют — малка палуба за войните. В осми-девети век на корабите все още не са правили ют. Ето тези щитовете на бордовете са служели за защита на гребците.

— Мен ме учудва едно — каза Гатлинг, — как е могла тази северна птица да долети толкова далече на юг? Та безумните пирати —

безумни в своята храброст, — както и всички други са имали нужда от храна и прясна вода. А нима са могли да имат на тази черупка запаси за толкова далечно пътешествие?

— Аз също мислех за това — отговори Людерс. — Най-вероятно силна буря да е отнесла това корабче далече на юг. И нещастните мореплаватели е трябвало да понесат общата участ на всички загубени в океана: глад, жажда, кървава борба за последната глътка прясна вода. Живите са се хранили с труповете на умрелите си другари, докато слънцето не ги е принуждавало да изхвърлят зад борда разложените останки... Най-силният е преживял другите. Измъчван от жажда, той е плавал сам още няколко дни по безкрайния океан, обкръжен от акули във водата и ята хищни птици над главата, без да губи до последния миг надеждата да види земя. Умира и той и самотният кораб е станал играчка на ветровете, блуждаейки по морето, докато течението го е довлякло тук. Но само слепите, дървени очи на химерата са видели този печален остров.

... Недалече оттук има два ханзейски кораба. Само някакви си три-четири столетия делят построяването на тези кораби от времето, когато това корабче за пръв път е излязло в морето. Но погледнете какъв прогрес...

Като преминаваха от палуба на палуба, предвожданите от Людерс екскурзианти се насочиха към ханзейските кораби от четиринадесети век.

— Тези почтени търговски кораби са били пригодени не само за търговски цели, но и за борба с пиратските кораби на норманите, един от които вие видяхте. Обърнете внимание, тези кораби, както и скандинавските, имат възвишение на носа и кърмата. Там са били поставяни катапултите, а също и огнестрелни оръдия. Повърхността на платната е увеличена. Управлението на кораба поради силното налягане върху платната ставало вече не с весла, а със здраво, закрепено на ахтерщевена кормило. Тези кораби са порили свободно морската шир... Изморихте ли се? — запита Людерс Вивиан, забелязал, че тя го слуша разсеяно.

— Не — отговори Вивиан, — просто се замислих.

— За какво?

— За жертвите на морето, за всичките тези драми...

— Тези жертви и драми, мисис Гатлинг, са намалявали с прогреса в корабостроенето. Погледнете тази португалска каравела. На такъв кораб Колумб е предприел своето пътешествие в неznайни страни. Тези каравели всъщност завършват „героическия“ период на мореплаването. Деветнадесетият век донесе приложението на парата като нов, могъщ двигател. Морските пътешествия станаха по-безопасни и... по-скучни. Ако не сте се изморили, да минем към западния бряг на нашия остров. По странна игра на случая тук течението е донасяло почти изключително параходи. Вие ще видите там дядото на параходите — малкия колесен параход „Савана“, — построен през тридесетте години на деветнадесетия век^[1]. Той е дълъг едва тридесет метра. А през четиридесетте години на миналия век бил построен вече първият параход с желязно витло. В него са заложени всички принципи на съвременното корабостроене.

На Вивиан не ѝ се искаше да обиди Людерс, но ходенето по люлеещите се мостчета и наклонените палуби на острова я измори, макар тя да не желаете да признае това. При това и историята на параходостроенето не я интересуваше много. Нейният мъж сам беше корабостроителен инженер. Той имаше много книги по корабостроене и много модели.

— А не можем ли да отложим разходката на гробищата на параходите? — запита Симпкинс, на когото се искаше по-скоро да се върне и да обмисли плана, който беше узрял в главата му.

— Може — съгласи се Гатлинг. — Имаме още много време и ще успеем, без да бързаме, да разгледаме всички забележителности на острова.

— Какво пък — малко разочаровано каза Людерс, — да я отложим.

Той поизпрати гостите и като се сбoguва, се върна у дома си.

— Този Остров на изчезналите кораби — каза Вивиан на мъжа си, когато се връщаха от Людерс — може да бъде наречен Остров на ужасите. Едва ли има на земното кълбо друго място, където на такова малко пространство да са събрани толкова човешки страдания...

А Симпкинс поизостана от Гатлингови, обърна се бавно на юг и дълго гледа полуразрушената „Сивила“. Този ден, като се оплакваше от главоболие, той дори не отиде да обядва. Златото на горския бог не му даваше покой. Той на всяка цена ще намери това злато!

Симпкинс не можа да дочака нощта и щом се мръкна, почна да се приготвя. Той взе обемиста торба, електрическо фенерче, голям нож и въже — с револвера полицаят никога не се разделяше — и излезе от каютата.

Ярки звезди бяха обсипали небето. Миришеше на влага, на гнило дърво, на водорасли, малко на катран — обикновената миризма на острова, която през нощта се усилваше. Беше тихо. Всички вече спяха, освен двамата часовои в резиденцията на губернатора. Симпкинс вървеше уверено — беше изучил добре острова — и скоро стигна до целта. „Сиви́ла“ беше на два метра разстояние от плътната маса кораби, които образуваха острова. Симпкинс откърти една голяма дъска от палубата на баркаса и я прехвърли до „Сиви́ла“. Стъпвайки внимателно, той премина на нейния борд. При първия допир перилата се срутиха.

„Охо, тука трябва да бъда внимателен!“ — помисли си той. Дъските на палубата бяха полуизгнили. Кракът стъпваше меко по тази гнилоч. Симпкинс стигна до счупената мачта, привърза за нея въжето, с другия край на което беше опасал кръста си, запали фенерчето и почна да слиза бавно надолу по почти отвесната стълба. За да не се счупят стъпалата, той не стъпваше по тях, а се свличаше с цялото си тяло. Тук подът беше сякаш по-здрав. Но трябваше да слезе още пониско, в трюма.

Симпкинс се изкачи отново горе, отвърза въжето, слезе в средната част на кораба, прикрепил въжето за един стълб и с вълнение започна да слиза по втората стълба, която водеше в трюма. Въздухът тук беше много задушен. Подът и стените бяха покрити със слуз и мъх. В края на трюма фенерчето освети вода. Очевидно част от трюма беше залята. Тук-там се виждаха скелети.

От горните палуби те бяха прибрани от островитяните, но тук никой не бе прониквал.

„Толкоз по-добре — помисли Симпкинс. — Е, да поразгледаме!“ И той почна да оглежда бъчвите. Повечето бяха празни. На дъното на една от тях намери човешки кости; почти всички бъчви гъмжаха от вмъкнали се през цепнатините криви раци, червеи, голи охлюви. Симпкинс изпитваше органическо отвращение към тези гадинки, но превъзможваше всичко и продължаваше да търси, все повече приближавайки се към залялото с вода пространство. И тук, вече

нагазил във водата, той намери желаните бъчви със злато. Наистина те бяха не три, а две и в едната златото беше до половината, но и това, което беше останало, беше достатъчно да го осигури за цял живот... Златото беше покрито отгоре с такъв слой плесен, че можеше да остане незабелязано, ако Симпкинс не знаеше какво търси. Той с отвращение избърса плесента и огромните късове злато, шлифовани от индианците, блеснаха. От вълнение Симпкинс дишаше тежко. Той напълни торбата със злато, натъпка джобовете си и най-после почна да пъха в пазвата си.

Хлъзгавите студени късове докосваха неприятно кожата, но това беше злато, злато! Още един къс...

Но Симпкинс не успя да вземе още един къс. Изгнилият под се провали под тежестта на натоварения със злато човек. И Симпкинс усети, че потъва във водата. Той едва успя да се хване за края на пода и чу нов трясък — водата погълна бъчвите със златото. Трудно беше да се държи за прогнилите дъски. Златният товар неудържимо го теглеше надолу. Симпкинс разбра, че загива. Ако се освободи от част от златото... Не, не! Той ще се измъкне на всяка цена! Трябва да се издърпа с въжето. Фенерчето, прикрепено на гърдите му, се закачи за дъските на пода, откъсна се и падна във водата. Тъмнина... Симпкинс изруга и затегли въжето. Някъде се чу отново трясък. Изглежда, не беше издържал и гнилият стълб, за който беше вързано въжето. Симпкинс се пусна, потъна във водата и тук забеляза, че фенерчето, паднало на дъното на кораба, продължава да свети. И в тази слаба светлина той видя водорасли, дълги змиеобразни риби, а наблизо — гърчещите се пипала на октопод.

Краката на Симпкинс докоснаха дъното на кораба и застоялата вода покри главата му. Той трескаво свали от себе си торбата със златото и почна да изпразва джобовете си. За тридесет секунди изпразни две трети от товара и със страшни усилия изплува на повърхността. Успя да си поеме дъх, но товарът беше още твърде тежък и той отново потъна във водата. Октоподът, се приближаваше и протягаше пипалата си, които леко мърдаха. Симпкинс почна бързо да изхвърля златото — до последното късче. Светлината на фенерчето привличаше морските обитатели, риби и октоподи, които почнаха да се събират от всички страни. Като изхвърли последния къс злато, олекналият Симпкинс отново изплува. Този път сполучи да се залови

за отломките и да се изкатери на пода. И тук неистово закрепця, обхванат от животински страх.

Някъде далече, на другия край на кораба, се чу глас. Симпкинс искаше да извика отново, но нервна спазма сви гърлото му. Той позна гласа на капитан Слейтън, макар да не можа да разбере думите. На Слейтън отговори нещо китаецът. Ако Слейтън го намери тук, Симпкинс е загинал. Тихо, като смок, Симпкинс пропълзя по пода и се скри между бъчвите. Гласовете замлъкнаха. Той лежа така до сутринта.

Когато слабият лъч на дневната светлина проникна отгоре, Симпкинс бавно пропълзя по стълбите, излезе незабелязано навън и цял измокрен, потиснат, унил, се промъкна в каютата си.

[1] Авторова неточност — „Савана“ е построен през 1818 г. — Б.пр. ↑

ТАЙНАТА НА КАПИТАН СЛЕЙТЪН

В плетените кресла на палубата на „Елизабет“ седяха Меги и Вивиан. На коленете си Вивиан държеше кошница с портокали, а около креслото и се суетяха четириръкните обитатели на острова — маймуните. Една от тях седеше на облегалото на креслото и гризеше голям портокал. Друга, клекнала до Вивиан, ровеше в кошницата, за да избере най-сочния и зрял плод. Три други правеха смешни гримаси, въртяха се около младата жена и чакаха да им хвърли още портокали.

— Махни се оттук, Джили — каза Меги на маймуната, която седеше върху облегалото на креслото, и като се обърна към Вивиан, добави: — Ще ви опръска с портокалов сок. Ела при мене, дете! — и Меги свали маймуната и я сложи на коленете си.

Меги продължаваше да разказва за живота си на острова след заминаването на Гатлингови. Вивиан слушаше внимателно и продължаваше да храни маймуните.

Изведнъж Вивиан прекъсна Меги и запита изплашено:

— Кой е този?

Меги проследи погледа ѝ. Към „Елизабет“ се приближаваше човек с костюм от корабно платно, с дълга до раменете коса и голяма брада.

— Нов ли е? Не съм виждала този човек.

— Това е „дивият човек“ — отговори Меги. — Така го нарекоха островитяните. Искан и за него да ви разкажа, но той сам напомни за себе си. Намерихме го на новия остров. С „дивия човек“ имахме много грижи. Той се страхуваше от всички, завираше се в някой ъгъл и седеше там като вълче. Ядеше само сурова риба, гълташе като звяр цели късове. Беше мръсен, зъл, недоверчив и мрачен. През всичкото време, откакто е на острова, никой не е чул една дума от него. Той е ням. Кой знае защо, само към стария Боко се отнася доверчиво. Боко го убеди да се измие и да облече този костюм. Но да острижем косите и да изрежем ноктите му не успяхме.

— Не е ли опасен? — запита Вивиан, като следеше приближаващия се към тях непознат.

— Не, много е кротък. Чудно е, че идва тук. Вероятно вашият костюм, необикновен за острова, е привлякъл вниманието му.

„Дивия човек“ се изкачи на палубата, приближи се до жените и втренчи изучаващ поглед във Вивиан. Тя не можа да издържи този вторачен поглед. Стана ѝ страшно.

— Да отидем в каютата — каза тя на Меги. И като остави кошницата с портокалите на маймуните, на които те се нахвърлиха с шум и крясък, Вивиан слезе в каютата. Меги я последва.

— Какво странно впечатление прави този туземец!... Но не... той има бяла кожа и черти на европейец. Това е по-скоро подивял човек. Защо така странно ме гледаше?

Вивиан ходеше развълнувано из голямата каюткомпания.

— Той прилича на един от тези потънали кораби — продължи тя. — Може би и той като тези овехтели развалини някога е бил млад и красив, живял е пълнокръвен живот...

— Заслужава ли да се вълнувате толкова! Успокойте се. Изсвирете ми нещо. Така съм се разтъжила за музика! — предложи Меги, желаейки да отвлече вниманието на Вивиан.

— Добре, ще посвиря — съгласи се Вивиан.

Тя се приближи бързо до рояла, наведе глава, помисли малко и започна да свири „Патетичната соната“ на Бетовен.

Изведнъж някой влезе. Вивиан прекъсна свиренето, облегна се назад и видя пред себе си лицето на непознатия. Това лице с разрошени коси беше страшно. Очите на непознатия бяха широко отворени, той дишаше тежко, долната му челюст конвулсивно трепереше.

Как е влязъл тука? Меги седеше с гръб към вратата и не чу заглушените му от музиката стъпки.

Вивиан бързо се изправи, опря се на рояла и едва сдържайки уплахата си, загледа непознатия. А той, без да откъсва от нея напрегнатия си поглед, се опитваше да каже нещо.

— Бе-бее-ее... ххо! — прегракналата му реч приличаше на блеене.

И изведнъж непознатият като че забрави за Вивиан, наведе се цял над рояла, разпери дългите си свити пръсти и почна да разглежда клавишите като ястреб, готов да забие нокти в жертвата си. По-нататък

стана нещо още по-странно и неочаквано. Непознатият седна до рояла и засвири.

Това беше страшна музика, нечленоразделна като речта му. Дългите нокти му пречеха да свири. Той нетърпеливо ръмжеше, прекъсваше за миг свиренето, отгризваше със зъби пречещия му нокът и отново засвирваше.

Колкото и да беше чудовищно свиренето му, все пак можеше да се познае „Патетичната соната“ на Бетовен. Нямаше съмнение, че някога този човек е изучавал музика.

Замаяната Вивиан отстъпи настрана, седна в креслото и заслуша. И чудна работа — музиката я увлече... Пред очите ѝ се избистряше едно човешко съзнание. Колкото повече свиреше неизвестният, толкова по-правилно ставаше неговото свирене, толкова по-отчетливо се отделяха музикалните фрази. Наистина загрубелите пръсти и сега го слушаха лошо, но той постепенно овладяваше инструмента. И наред с грубите грешки на нетренираните ръце прозвучаваха необикновено изразителни места.

Беше време за обяд. Чул звуците на рояла, Гатлинг влезе в каютата да повика Вивиан и се вцепени на вратата. Вивиан направи на мъжа си знак да не нарушава свиренето.

Като не дочакаха Гатлингови за обяд, в каютата един подир друг влязоха Томсън, неговите асистенти, Флорес, Людерс и най-послед Симпкинс. Полицаят беше тъжен, почти потиснат. Но и той с голям интерес, даже с по-голям от другите, наблюдаваше свиренето на непознатия. Всички мълчаха и затаили дъх, слушаха.

А непознатият продължаваше да свири. Като свърши първата соната, той започна друга, трета, четвърта. Лицето му се одухотвори, в очите пламна мисъл, а на устните му се появи скръбна усмивка. Мина час, втори, а непознатият все свиреше. И изведнъж той прекъсна музикалната фраза на половин такт, отдръпна се назад и падна като мъртъв.

Непознатият лежа в безсъзнание половин час. Когато почнаха вече да се безпокоят, че не ще могат да го свестят, той отвори очи. Явно още беше във властта на музиката. После седна на дивана, огледа всички и като видя жени, почна да закопчава яката на дрехата си.

Музиката оказа учудващо въздействие. Непознатият почна да говори, макар да не можеше да си спомни още името и миналото си.

Той стана по-общителен, но заедно с това някак по-срамежлив. Позволи да му отрежат косите и ноктите, да обръснат брадата и мустаците му.

Когато, облечен в един от костюмите на Слейтън, гладко обръснат, сресан, умит, дойде в каюткомпанията, той беше нов човек.

„На кого ми прилича? — мислеше Вивиан, като гледаше лицето му. — Някъде съм виждала този нос, брадичката. Или не, не съвсем. Този има по-правилни черти.“ Изведнъж си спомни. И за да провери догадката си, се обърна към Симпкинс:

— Нали прилича на капитан Слейтън?

Кой знае защо, тези думи силно повлияваха на Симпкинс.

— Е-хе! — живо отговори той. — Ненаправно дойдох на острова!

Когато непознатият излезе, Симпкинс се обърна към Гатлинг и каза:

— Струва ми се, че сега мога да открия на всички тайната на капитан Слейтън, която ме доведе на острова. Тук аз намерих повече от онова, на което разчитах. Не мога да кажа, че и сега всичко ми е ясно, но главните нишки на престъплението на Слейтън са в ръцете ми. А ето и Флорес... Седнете и слушайте. За вас, Флорес, също ще бъде интересно да научите някои неща за вашия съперник.

И като седна по-удобно в креслото, Симпкинс започна:

— Когато бях за пръв път на острова като корабкрушенец, по стар професионален навик се заинтересувах от личния архив на Слейтън. Уверен в пълната си безопасност, губернаторът не беше много внимателен и пазеше книгата си в чекмеджето на бюрото.

— Симпкинс, нима вие...?

— Бъркам в чуждите бюра? — попита Симпкинс. — Целта оправдава средствата, скъпи мой! Да, аз правех това в отсъствието на Слейтън. Да подправя ключ за мен е проста работа. Аз прегледах писмата му и научих любопитни неща. Останалите сведения получих вече на континента. Резултат на моето разследване беше „Делото на гражданина Хортван, именуващ се Слейтън“. Ако фактите по това дело се изложат със стила на обвинителен акт, ще се получи приблизително следното:

В Канада, в провинция Квебек, в град Монреал, живеел корабовладелецът Робърт Хортван, занимаващ се с превозване на

товари и пътници по река Сейнт Лорънс. Хортван имал двама сина. По-старият се казвал Аврам, а по-младият — Едуард. Двама души, родени на двата края на земята, повече биха си приличали, отколкото тези двама братя. По-младият, Едуард, бил добър син, добър човек, и необикновено талантлив музикант.

По-старият, Аврам, водел така наречения „разпуснат живот“. А понеже бащата бил пестелив до скъперничество, то Аврам веднъж пъхнал ръка в бащиното си бюро. И не само това. Когато кражбата била открита, Аврам стоварил вината върху брат си. Бащата обаче не повярвал на Аврам, а и той скоро се поразбърбил в пияно състояние. Бащата го лишил от наследство и завещал целия си капитал на Едуард. Старецът скоро умрял от огорчение и, изглежда, от затлъстяване на сърцето. Едуард станал богат наследник. В същото време той завършил консерваторията и се готвел за концерти в Европа. Едуард великодушно отстъпил на брат си значителна част от полученото наследство. Но Аврам пропилял всичко и отново изпаднал в нужда. И измислил как да се възползува от цялото богатство на брат си.

Като получил с шантаж няколко хиляди долара от един монреалски banker, Аврам пуснал парите в обръщение: подкупил лекари и съдебни чиновници и се сдобил с документ, че Едуард е душевноболен, а той, Аврам, е назначен за негов опекун. Настанили бедния музикант в лудницата, а Аврам присвоил имуществото на брат си и отново започнал разгулен живот. Но скоро не му провървяло. Той не можел да се отчете пред опекунския съвет. А не можел, защото след парламентарните избори в съвета дошли нови хора, с които той, изглежда, не можел да се спазари. Имало опасност да се разкрият машинациите с брат му. Освен това в лудницата дошъл нов лекар — чуждак и идеалист, който не признавал никакви подкупи. Като прегледал Едуард, лекарят казал, че той е здрав. Тогава Аврам решил да премести брат си някъде по-далече, докато всичко улегне, и се уговорил с един лекар, който имал частна клиника на Канарските острови. По време на пътуването им ги настигнала буря и ги отнесла на Острова на изчезналите кораби. Спасили се в лодка само трима: Аврам, Едуард и един санитар, който скоро загинал — едва ли не Слейтън сам му помогнал да се раздели с тленния свят. Аврам оставил брат си на новия остров, където първоначално стигнали, а през нощта се прехвърлил с лодката на Острова на изчезналите кораби, като казал, че той

единствено се е спасил. Без лодка Едуард не можел да стигне до големия остров. Но, изглежда, Аврам, го е посещавал от време на време, за да се осведоми за здравето му.

— Но защо не е убил брат си? — запита Гатлинг.

— Завещанието било направено така, че в случай на смърт на Едуард цялото имущество преминава в полза на Харвардския университет, където той се е учил. И Слейтън решил: ще държи брат си на новия остров, докато подивее съвсем. Тогава лудостта му няма да предизвика съмнение. Ето защо Слейтън не предприемал вече екскурзии до новия остров. Събрал на острова огромни богатства, които превишавали много пъти състоянието на брат му, Аврам оставил Едуард на произвола на съдбата...

Не знаех само едно: жив ли е още Едуард. Сега знаем това и можем да спасим нещастника. Струваше ли си заради това да се надникне в чуждото бюро?

— Но вие не знаехте какво ще намерите там — отговори Гатлинг.

— Чуждото не ми трябва, аз съм безкористен човек. Сега трябва да заловим Слейтън. Това не е трудно. След внимателно издирване аз вече открих къде е.

— Открихте го?! — извикаха слушателите.

— Да, рискувайки собствения си живот — скромно отговори Симпкинс.

ВОДА И ОГЪН

Докато Симпкинс следеше Слейтън и търсеше начин да го залови по възможност без кръвопролитие, Томсън, помощниците му и Людерс изучаваха Саргасово море. Предприеха няколко подводни експедиции, като се спускаха на дъното на морето с водолазни костюми.

Успяха да получат доста точна представа за сечението на Острова на изчезналите кораби. Людерс с увлечение работеше над чертежа и веднъж, когато всички пиеха вечерния си чай, той дойде с голям лист хартия.

— Ето — каза той тържествено, като развиваше свитъка. — Островът на изчезналите кораби е разположен върху пресечен връх на планина от вулканичен произход. Около острова в подножието на планината дълбочината на дъното достига хиляда и петстотин метра, а от върховете на планината до повърхността на океана има всичко сто метра. Цялото това пространство е изпълнено с потънали кораби, образуващи нещо като пирамида.

— Надгробен паметник — забеляза Гатлинг.

— Да, паметник на хилядите жертви на морето. Но тази пирамида се оказа град, населен с подводни обитатели.

— Как, на острова има и подводни обитатели? — запита Вивиан.

— Калмари, сепии, октоподи. Едва ли има на земното кълбо друго място, където тези същества да са струпани в толкова огромно количество. И това е обяснимо. Полуразрушените кораби са удобни квартири за октоподите. Те пропълзват тук през дупките и от прозорците на илюминаторите дебнат жертвите си.

— Но тогава е много опасно — продължи Вивиан — да се спускате на дъното в такова място!

— Разбира се! Налага се да се ограничат експедициите в откритите места и да се държим по-близко един до друг. Но затова пък можем да се любуваме на интересни картини. Неотдавна видяхме любопитно зрелище. Октопод хвана един крив рак и почна да си играе с него. Ракът се съпротивяваше, опитваше се да се освободи от

здравите пипала, но скоро изнемогна в борбата. А октоподът още дълго си игра с него.

Понякога пускаше жертвата си и веднага пак я улавяше.

Сега за нас остана неизследвана само дълбоководната част на острова. Между другото, ние забелязахме, че морското течение става по-силно, колкото е по-дълбоко. Очевидно това течение донася претърпелите крушение кораби към Острова на изчезналите кораби. Утре мислим да се заемем с изучаването на това течение. Елате с нас, Гатлинг, вие още не сте се спускали на морското дъно — предложи Людерс.

Вивиан погледна със страх мъжа си. Томсън улови погледа ѝ и каза:

— Не се безпокойте, там няма октоподи. Ние ще се спуснем направо от кораба на открито място с нашите водолазни костюми. Те имат резервоари със запас от сгъстен въздух. Освен това разполагаме със стоманените въжета, с помощта на които всяка минута могат да ни издигнат на повърхността. Това е съвършено безопасно.

— Съвършено безопасно ли? В такъв случай и аз идвам с вас — заяви решително Вивиан. Томсън беше малко смутен от такъв неочакван обрат. Но той познаваше вече характера на Вивиан и не искаше да спори. Опитът на мъжа ѝ да я раздума остана безуспешен.

— Но вие няма да можете да се справите с водолазния костюм — заяви Людерс. — Знаете ли, че на въздуха той тежи двеста килограма?

— Но във водата ще бъде много по-лек! — отговори Вивиан. — Аз съм много силна. Не се безпокойте за мен.

Рано сутринта на другия ден Гатлингови, Людерс, Томсън и асистентите сложиха водолазните костюми.

Всеки път преди спускане Томсън обясняваше на моряците, които оставаха на кораба, и на водолазите значението на сигналите.

— Повтарям! Като се дръпне един път, значи: „На дъното съм, чувствавам се добре“. Четири пъти: „Изтеглете горе“^[1]. Честото дръпване повече от четири пъти: „Зле ми е, тревога...“ Е, хайде слагайте костюмите.

Вивиан не можеше да направи дори крачка с тежкия костюм, останалите също. Потопиха ги във водата с помощта на скрипци. Но във водата всички се почувстваха по-леко и по-свободно.

Спуснаха се по склона на подводната планина и като се държаха за тънките, но здрави стоманени въжета, прикрепени за поясите им, почнаха да слизат надолу. На дълбочина десетина метра беше вече мрачно. Томсън и Людерс, които вървяха напред, запалиха електрически фенерчета, но скоро ги изгасиха: светлината събираше обитателите на морето. Имаше опасност да привлекат вниманието на акулите и октоподите. Колкото по-ниско се спускаха водолазите, толкова по-тъмно и по-студено ставаше. Все повече се чувствуваше и движението на водата някъде надолу, сякаш сред спокойните води на океана течеше бърза река и пътниците вървяха по средата на нейното течение. Стана трудно да се държат на крака. Водолазите стискаха по-здраво въжето, което се спускаше отгоре.

В зеления полумрак се мярна тъмно тяло — може би акула. Неизвестният хищник премина край тях, скри се и отново се показа от другата им страна. Всички се приближиха един до друг. Морското чудовище се отдалечи. Но изведнъж то неочаквано и със страшна бързина премина край Томсън и ако той не беше се навел, щеше да го разреже на две, а в краен случай да разкъса водолазния костюм и Томсън да бъде заят с вода. Даже в подводния здрач Томсън позна рибата — беше риба-трион. Той се обърна към спътниците си и с жест им посочи грозящата ги опасност. Те не можеха да говорят. Людерс легна на земята и с това подкани всички да последват примера му. Рибата трион мина няколко пъти над тях, един път закачи въжето на Там, като го дръпна силно. За щастие едното дръпване, което очевидно беше забелязано горе, означаваше: „Чувствувам се добре“. Иначе щяха да го издигнат и той можеше да бъде убит от рибата.

Водолазите лежах неподвижно няколко минути. Като не виждаше повече пляката, рибата се отдалечи. Всички въздъхнаха облекчено под металическите каски и почнаха внимателно да стават. Но щом тръгнаха напред, преследвачът отново се появи. Людерс ругаеше отчаяно, макар никой да не го чуваше. Положението беше сериозно. Как да се освободят от хищника? Опасно беше да се движат напред, но не по-малко опасно беше да се издигнат и нагоре. Какво да се прави?

На Мюлер му хрумна щастлива мисъл. В момента, когато рибата отплава на значително разстояние, той се отдалечи настрани, запали фенерчето си и го постави върху камъните така, че светлината да пада

настрана от водолазите, оставяйки ги в сянка. Мюлер се върна и всички зачакаха какво ще стане по-нататък. Хитростта сполучи. Към фенера почнаха да се приближават всякакви риби. Скоро се показа и рибата-трион. Заслепена от светлината, тя не виждаше водолазите, които стояха в сянката. Затова пък сред осветените риби имаше много вкусна храна и рибата-трион се нахвърли на нея.

Скоро обаче се появи друга голяма риба — петнистата акула. Между нея и рибата-трион започна борба на смърт. Двата хищника се нападаха в осветеното пространство на водата. Те се разминаваха, после се устремяваха една към друга, гонеха се. Акулата се мъчеше да застане под противника си и като се обърне на гръб, да забие остриите си зъби в корема на рибата-трион. Но рибата-трион с бързо като замах на сабя движение се изплъзваше от удара. След няколко схватки рибата-трион беше ранена. Водата се оцвети от кръвта ѝ. Но тя също успя да нанесе на акулата ужасен удар с триона си. Кръвта като червена мъгла или зарево от пожар изпълни бойното поле.

Изведнъж отгоре почнаха да дърпат въжетата по три пъти — сигнал за опасност: „Издигаме“.

Какво ли се е случило там?

Скоро водолазите усетиха, че ги издигат. Всички се развълнуваха. Гор е очевидно ставаше нещо. Минаха още няколко мъчителни минути. Всички недоволно гледаха нагоре, сякаш чакаха оттам разяснение.

Когато издигнаха водолазите в лодката, те научиха какво е станало на острова в тяхно отсъствие.

— Симпкинс и Флорес — каза капитан Мъри — замислили да обсадят „Сивила“, където в последно време се криел Слейтън с китаеца. Слейтън отказал да се предаде и сега са почнали стрелба. Чувате ли?

Откъм острова наистина се чуваха единични изстрели.

— Ние засега пазим неутралитет — добави Мъри с усмивка.

Гатлинг взе бинокъла и го насочи към мястото на сражението. На края на острова до „Сивила“ под прикритието на дебелите мачти и наклонените бордове на корабите бяха заседнали нападателите. Обсадените не се виждаха. От едната и от другата страна от време на време се чуваха изстрели.

Изведнъж на палубата на „Сиви́ла“ се показа китаецът. Почти гол, той размахваше някакъв предмет.

После той дотича до съседния на „Сиви́ла“ товарен параход и хвърли в него бомба. Раздаде се трясъкът на избухналата бомба и от парахода почнаха да се издигат огромни черни кълба дим.

— Нефт! Така гори нефтът! — извика капитан Мъри, който пръв разбра опасността.

Гореше действително нефтът, който се намиреше в цистерните на стария параход. Езиците на пламъците почнаха да лижат бордовете на парахода. Горящата течност се спускаше все по ниско и се разливаше по водата, като продължаваше да гори. Сякаш се запали морето. А кълбата черен дим се издигаха все по-високо като над кратера на вулкан, замрежвайки слънцето и покривайки всичко с гъста пелена.

Престрелката спря. На острова настъпи суматоха. Сирената на „Предизвикател“ зави тревожно. А огненият пръстен все повече се разширяваше и обхващаше съседните кораби. Китаецът тичаше над пламъците по парахода, като размахваше ръце и нещо крещеше.

— Жълтата река! Голямата жълта река!

Изведнъж сред дима до китаеца се показа Боко. Той улови Хао Жен и го повлече на другата страна на кораба към мостика. Кърмата на „Сиви́ла“ се запали. Някаква фигура се мярна сред дима, насочвайки се към носа на и раба. Изглежда, беше Слейтън, но никой не му обърна внимание. Прозвуча самотен изстрел. Стреля Флорес, но явно не улучи. Слейтън продължаваше да тича, хвърли се във водата и заплува към новия остров.

— Едва ли ще се спаси там — каза Мъри замислено. — Горящият нефт се разлива на огромно пространство.

Вивиан се безпокоеше за Меги и детето ѝ. Скоро обаче Меги се показа заедно с останалите островитяни. Въпреки пламъците, които се разпространяваха с огромна бързина, островитяните тичаха към каютите си, за да вземат нещо от имуществото си.

— По-скоро, Меги, по-скоро! — викаше Вивиан.

Лодките една след друга превозваха островитяните. Меги с детето беше вече на борда. О'Хара донесе на ръце китаеца. Едуард Хортван доплава с Флорес. Флорес беше мрачен. Сякаш той единствен

се разделяше с тъга с острова. На друго място нямаше да му падне случай да бъде губернатор.

— А Боко къде е? — запита Вивиан.

— Забавил се е. Сега ще дойде — отговори О'Хара, без да пуска дърпащия се китаец. Нещастникът беше полудял.

— Ръкописите ми! — извика неочаквано Людерс и се втурна към една от лодките, които се връщаха на острова.

— Спрете се, безумец! — хвана го за ръката Гатлинг. — Почти целият остров е в пламъци. Ще се задушите.

— Не, вятърът отнася дима встрани! — И той отплава.

— Симпкинс също го няма — вълнуваше се Мъри. — Ако вятърът насочи нефта на тази страна, пътят за спасението му ще бъде отрязан.

На палубата на парахода се изкачи Боко. В ръцете му имаше вързоп, от който се показваше галонът на „придворния“ му мундир...

Вятърът смени посоката си и бързо подгони горящия нефт към „Предизвикател“.

— Кой още го няма? — запита Мъри. — Скоро ще трябва да отдалечим парахода от брега.

— Людерс и Симпкинс...

— Там някой тича!

Старият Людерс тичаше по мостика, натоварен с ръкописи.

Морето гореше вече почти до мястото на преминаването, когато Людерс дотича и се хвърли в лодката, но веднага скочи, за да извади от водата падналия корабен дневник.

— Къде е Симпкинс? — викнаха му от борда, когато лодката се доближи.

— Видях го, той... Ох, чакайте да си поема дъх... Той тичаше към резиденцията на губернатора. Дайте ми ръка, главата ми се мае...

Людерс беше подхванат от няколко яки моряшки ръце. Плоскодънната лодка — пристан на острова — се запали.

— Отвратително — каза Мъри, — пътят на Симпкинс е отрязан.

През гъстите кълба дим Гатлинг видя човешка фигура, която се показва на палубата на „Елизабет“. Симпкинс тичаше насам. Но на половината път видя, че огънят му прегражда пътя. За миг той застана в нерешителност и хукна по страничния мостик към онази страна на острова, където още не беше стигнал горящият нефт.

„Предизвикател“ беше вече под пара.

— Дигай котва! — изкомандува Мъри. — Заден ход! Надясно! Пълен ход!

Параходът заобикаляше острова, като се насочваше към онази страна, накъдето тичаше Симпкинс. Ето той дотича до последния кораб и спря в очакване на помощ. Вятърът застилаше парахода с гъст слой дим така, че беше трудно да се диша. Спуснаха бързо лодка.

— По-скоро, по-скоро! Задушавам се! — крещеше Симпкинс.

Най-после го взеха на лодката и го докараха на кораба. Джобовите на Симпкинс бяха силно издути, а по лицето му се беше разляла усмивка. Като забеляза изпитателния поглед на Гатлинг, той се тупна с ръка по джоба си и каза:

— Веществените доказателства! Но да отида да се преоблека, целият съм в сажди...

Капитанът даде команда за пълен ход. Жегата от пожара ставаше непоносима. Димът задушаваше, пламъкът обхващаше все нови и нови пространства.

— Ако не бяха водораслите, които задържат разливането на нефта, нямаше да мине без жертви — забеляза Мъри.

След четвърт час „Предизвикател“ се измъкна от ивицата на дима. Всички въздъхнаха с облекчение. На палубата излезе Симпкинс. Той се беше измил, преоблякъл и си подсвиркваше нещо весело. Вивиан гледеше острова. Над него като огромен гигантски чадър, докосващ с върха си високите перести облаци, се разстилаше димът, който изглеждаше пурпурен в лъчите на залязващото слънце. А долу кипеше горящото море. Като огнени стълбове падаха една подир друга високите мачти. В светлината на пожара покритото с водорасли Саргасово море изглеждаше като пълно с кръв...

[1] Два пъти: „Малко въздух, помпайте по-силно“, Три пъти: „Много въздух, помпайте по-бавно“. Томсън даваше тези сигнали, понеже водолазните костюми имаха собствен запас от въздух. — Б.а. ↑

ОБЯСНЕНИЕ НА НЯКОИ МОРСКИ ТЕРМИНИ

Ахтерщевен — продължение на кила, което оформя кърмовата част на кораба.

Бак — носовата част на горната палуба на кораб.

Бизанмачта — задната мачта на кораб.

Брашпил — устройство за вдигане на котвата.

Бушприт — удължение на носа на кораба, за да могат да се вдигнат повече предни ветрила.

Гротмачта — средната, най-висока мачта на кораб.

Кил — основна надлъжна греда в корабния скелет.

Кливер — късо триъгълно корабно платно, което стои пред мачтата.

Рея — подвижна напречна греда на мачта, на която се закрепва правото корабно платно.

Такелаж — съвкупност от всички въжета на кораба.

Трап — корабна стълба.

Фокмачта — предната мачта на кораб.

Шпангоут — огънати греди, напречни на кила, които заедно с него образуват корабния скелет.

Ют — кърмовата част от горната палуба на кораб.

Издание:

Александър Беляев. Островът на изчезналите кораби.
Роман. Първо издание

Изд. Народна култура, София

Биб. Юношески романи

Превод: Йосиф Събев

Художник: Юли Минчев

С ил., 1 л. портр.

Формат: 25 см. Тираж: 15 080 бр. Подв.

Страници: 140 с.

Цена: 0.51 лв.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.